

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EU) 2021/695**2023/EØS/89/95****av 28. april 2021****om opprettelse av Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovasjon, om fastsettelse av dets regler for deltakelse og formidling, og om oppheving av forordning (EU) nr. 1290/2013 og forordning (EU) nr. 1291/2013(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 173 nr. 3, artikkel 182 nr. 1, artikkel 183 og artikkel 188 andre ledd,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽²⁾,

etter den ordinære regelverksprosedyren⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Unionens mål er å styrke sitt vitenskapelige og teknologiske grunnlag gjennom å styrke Det europeisk forskningsområdet (ERA, European Research Area) der forskere, vitenskapelig kunnskap og teknologi beveger seg fritt, og å fremme sin konkurransevne, herunder i næringslivet, samtidig som alle forsknings- og innovasjonsaktiviteter fremmes slik at de bidrar til Unionens strategiske prioriteringer og forpliktelser, som i siste instans har som formål å fremme fred, Unionens verdier og befolkningens velferd.
- 2) For å oppnå vitenskapelige, teknologiske, økonomiske, miljømessige og samfunnsmessige effekter som ledd i oppfyllelsen av dette generelle målet og for at Unionen skal få størst mulig tilleggsverdi ut av sine investeringer i forskning og innovasjon, bør Unionen investere i forskning og innovasjon gjennom Horisont Europa – et rammeprogram for forskning og innovasjon (2021–2027) («programmet»). Programmet bør støtte skaping, bedre spredning og overføring av fremragende kunnskap og teknologier av høy kvalitet i Unionen, tiltrekke talenter på alle nivåer og bidra til full medvirkning fra Unionens talentpool, tilrettelegge for samarbeidsforbindelser og øke effektene av forskning og innovasjon i forbindelse med utvikling av, støtte til og gjennomføring av Unionens politikk, støtte og styrke utbredelsen og utnyttningen av innovative og bærekraftige løsninger i Unionens økonomi, særlig i SMB-er, og i samfunnet, håndtere globale utfordringer, herunder målene knyttet til klimaendring og De forente nasjoners mål for bærekraftig utvikling, skape arbeidsplasser, styrke den økonomiske veksten, fremme næringslivets konkurransevne og gjøre Unionen mer attraktiv på forsknings- og innovasjonsområdet. Programmet bør fremme alle former for innovasjon, herunder banebrytende innovasjon, fremme markedsinnføring av innovative løsninger samt optimere resultatene av slike investeringer for å oppnå større effekter i et styrket europeisk forskningsområde.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 170 av 12.5.2021, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 263/2021 av 24. september 2021 om endring av EØS-avtalens protokoll 31 om samarbeid på særlige områder utenfor de fire friheter, ennå ikke kunngjort.

⁽¹⁾ EUT C 62 av 15.2.2019, s. 33 og EUT C 364 av 28.10.2020, s. 124.

⁽²⁾ EUT C 461 av 21.12.2018, s. 79.

⁽³⁾ Europaparlamentets holdning av 17. april 2019 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og Rådets holdning ved første behandling av 16. mars 2021 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Europaparlamentets holdning av ... (ennå ikke offentliggjort i EUT).

- 3) Programmet bør ha samme varighet som den flerårige finansielle rammen 2012–2027, som fastsatt i rådsforordning (EU, Euratom) nr. 2020/2093⁽⁴⁾, uten at det berører fristene i rådsforordning (EU) 2020/2094⁽⁵⁾.
- 4) Programmet bør bidra til økt offentlig og privat investering i forskning og innovasjon i medlemsstatene, og dermed bidra til å nå målet om en samlet investering i forskning og utvikling på minst 3 % av Unionens bruttonasjonalprodukt (BNP). For å nå dette målet er det nødvendig at medlemsstater og privat sektor utfyller programmet med sine egne styrkede investeringstiltak innenfor forskning, utvikling og innovasjon.
- 5) Med sikte på å nå dette programmets mål og samtidig overholde prinsippet om fremragende kvalitet bør programmet ha som formål å styrke blant annet samarbeidsforbindelser i Europa, og dermed redusere forsknings- og innovasjonskløften.
- 6) For å bidra til å nå Unionens mål bør aktiviteter som støttes gjennom dette programmet, når det er relevant, dra nytte av og inspirere til innovasjonsvennlig regelverksutforming, i tråd med innovasjonsprinsippet, for å støtte en raskere og mer intensiv omdanning av Unionens kunnskapsbase til innovasjon.
- 7) «Åpen forskning», «åpen innovasjon» og «åpenhet overfor verden» er prinsipper som bør sikre høy kvalitet på og effekter av Unionens investeringer i forskning og innovasjon, samtidig som Unionens interesser beskyttes.
- 8) Åpen forskning, herunder åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og forskningsdata, så vel som optimal formidling og utnyttning av kunnskap, kan øke kvaliteten, effektene og utbyttet av vitenskap. De kan også framskynde kunnskapsutviklingen ved å gjøre den mer pålitelig, mer effektiv og nøyaktig, lettere forståelig for samfunnet og mer tilpassningsdyktig overfor samfunnsutfordringer. Det bør fastsettes bestemmelser for å sikre at støttemottakerne gir åpen tilgang til fagfellevurderte vitenskapelige publikasjoner. Det bør også sikres at støttemottakere gir åpen tilgang til forskningsdata i samsvar med prinsippet «så åpent som mulig, så lukket som nødvendig», samtidig som det sikres at unntak kan gis av hensyn til støttemottakernes rettmessige interesser. Det bør særlig legges større vekt på ansvarlig forvaltning av forskningsdata, som bør overholde FAIR-prinsippene om søkbarhet, tilgjengelighet, samvirkingsevne og gjenbruksmulighet, særlig gjennom integreringen av dataforvaltningsplaner. Dersom det er relevant, bør støttemottakerne bruke de mulighetene som tilbys i den åpne europeiske forskningsskyen (EOSC) og den europeiske datainfrastrukturen, og slutte seg til ytterligere åpen forskning-prinsipper og -praksiser. Det bør oppmuntres til gjensidig åpen tilgang i alle assosierings- og samarbeidsavtaler med tredjeland.
- 9) Programmets støttemottakere, særlig SMB-er, skal oppmuntres til å bruke de eksisterende EU-instrumentene, for eksempel den EU-brukerstøtten som støtter SMB-er og andre programdeltakere med hensyn til beskyttelse og håndheving av immaterialrettigheter.
- 10) Programmets innhold og utforming bør være tilpasset behovet for å etablere en kritisk masse av støttede aktiviteter i hele Unionen og oppmuntre til kvalitetsbasert deltakelse fra alle medlemsstater, og gjennom internasjonalt samarbeid, i tråd med FNs 2030-agenda for bærekraftig utvikling («Agenda 2030»), målene for bærekraftig utvikling (SDG) og Paris-avtalen vedtatt i henhold til De forente nasjoners rammekonvensjon om klimaendring⁽⁶⁾ (Paris-avtalen). Gjennomføringen av programmet bør styrke innsatsen for å nå disse bærekraftsmålene og EUs og medlemsstatenes forpliktelse til å gjennomføre 2030-agendaen og oppnå de tre dimensjonene – økonomisk, sosial og miljømessig – på en sammenhengende og integrert måte
- 11) Aktiviteter som støttes gjennom programmet, bør bidra til å oppfylle Unionens mål, prioriteringer og internasjonale forpliktelser.

⁽⁴⁾ Rådsforordning (EU, Euratom) 2020/2093 av 17. desember 2020 om fastsettelse av den flerårige finansielle rammen for tidsrommet 2021–2027 (EUT L 433 I av 22.12.2020, s. 11).

⁽⁵⁾ Rådsforordning (EU) 2020/2094 av 14. desember 2020 om opprettelse av et EU-instrument for å støtte gjenoppbyggingen etter covid-19-krisen (EUT L 433 I av 22.12.2020, s. 23).

⁽⁶⁾ EUT L 282 av 19.10.2016, s. 4.

- 12) Programmet bør dra nytte av komplementaritet med eksisterende relevante europeiske veikart og strategier for forskning og innovasjon, så vel som viktige prosjekter av felles europeisk interesse, når det er relevant, forutsatt at tilknyttede forsknings- og innovasjonsbehov identifiseres i forbindelse med programmets strategiske planlegging.
- 13) Programmet bør sikre transparens og ansvarlighet i forbindelse med forsknings- og innovasjonsprosjekter, og dermed ivareta allmennhetens interesse.
- 14) Programmet bør støtte forsknings- og innovasjonsaktiviteter innenfor samfunnsvitenskap og humaniora (SSH). Dette innebærer å øke den vitenskapelige kunnskapen på dette området, og å utnytte innsikt og framskritt fra SSH til å øke programmets økonomiske og samfunnsmessige effekter. Under søylen «Globale utfordringer og konkurransedyktig europeisk næringsliv» bør SSH være fullstendig integrert på tvers av alle klynger. I tillegg til at SSH fremmes i alle prosjekter, bør integreringen av SSH støttes ved at uavhengige eksterne eksperter på SSH-området, når det er hensiktsmessig, tas med i ekspertkomiteer og evalueringsgrupper, og gjennom rettidig overvåking og rapportering av SSH i finansierte forsknings tiltak. Særlig bør nivået av integrering av SSH overvåkes gjennom hele programmet.
- 15) Programmet bør opprettholde en balansert tilnærming til forskning på den ene siden og innovasjon på den andre siden, og til finansiering etter «nedenfra og opp»-prinsippet (forsker- eller innovatørdrevet) og «ovenfra og ned»-prinsippet (bestemt av strategisk fastsatte prioriteringer), avhengig av arten av medvirkende forsknings- og innovasjonsnettverk i Unionen, typen av og formålet med de gjennomførte aktivitetene samt de ønskede effektene. Kombinasjonen av disse faktorene bør avgjøre valget av tilnærming for de respektive delene av programmet, som alle bidrar til alle generelle og spesifikke mål for programmet.
- 16) Det samlede budsjettet for delen «Bredere deltakelse og spredning av fremragende kvalitet» under «Bredere deltakelse og styrking av Det europeiske forskningsområdet» i programmet bør være minst 3,3 % av det samlede programbudsjettet, og bør hovedsakelig tilgodese rettssubjekter i land som omfattes av initiativet for bredere deltakelse.
- 17) Initiativer til fremragende kvalitet bør ha som formål å styrke fremragende forskning og innovasjon i de støtteberettigede landene, blant annet i form av støtte til opplæring for å forbedre ledelsesferdigheter innenfor forskning og innovasjon, pristildelinger, styrking av innovasjonsøkosystemer og opprettelse av forsknings- og innovasjonsnettverk, herunder på grunnlag av EU-finansierte forskningsinfrastrukturer. Søkerne bør tydelig vise at prosjektene er knyttet til nasjonale og/eller regionale forsknings- og innovasjonsstrategier, for å kunne søke om midler fra komponenten «Bredere deltakelse og spredning av fremragende kvalitet» i programdelen «Bredere deltakelse og styrking av Det europeiske forskningsområdet».
- 18) Det bør være mulig å etablere effektive prosedyrer som sikrer rask søknadsbehandling, der behandlingstiden for tildeling ikke bør overstige seks måneder, for å muliggjøre en raskere «nedenfra og opp»-tilgang til midler for små samarbeidskonsortier og dekke tiltak fra grunnforskning til markedsanvendelse.
- 19) Programmet bør støtte alle stadier av forskning og innovasjon, særlig når det gjelder samarbeidsprosjekter og ved behov også i forbindelse med samfunnsoppdrag og partnerskap. Grunnforskning er av avgjørende betydning og en viktig forutsetning for å øke Unionens evne til å tiltrekke de beste forskerne med sikte på å bli et globalt sentrum for fremragende forskning. En balanse mellom grunnforskning og anvendt forskning bør sikres i programmet. Kombinert med innovasjon vil denne balansen støtte Unionens økonomiske konkurranseevne, vekst og jobbskaping.
- 20) Erfaringen viser at det å omfavne mangfold – i alle betydninger – er avgjørende for å oppnå god vitenskap, ettersom vitenskap drar nytte av mangfold. Mangfold og inkludering bidrar til fremragende kvalitet innenfor forsknings- og innovasjonssamarbeid: samarbeid på tvers av fagområder, sektorer og i hele ERA medfører bedre forskning og prosjektforslag av høyere kvalitet, kan føre til større utbredelse i samfunnet, og kan fremme fordelene ved innovasjon og dermed bringe Europa framover.
- 21) For at programmet skal få størst mulig innvirkning, bør det tas særlig hensyn til flerfaglige, tverrfaglige og transfaglige tilnærminger som nødvendige elementer for å oppnå betydelige vitenskapelige framskritt.

- 22) Forskningsaktiviteter som gjennomføres under søylen «Fremragende forskning», bør fastsettes i samsvar med de vitenskapelige behovene og mulighetene, og bør fremme fremragende forskning. Forskningsdagsordenen bør fastsettes i nært samarbeid med forskersamfunnet, og det skal legges vekt på å tiltrekke nye forsknings- og innovasjonstalenter og forskere i den tidlige fasen av karrieren, samtidig som ERA styrkes, «hjerneflukt» unngås og «hjernemobilitet» fremmes.
- 23) Programmet bør bidra til at Unionen og medlemsstatene tiltrekker seg de beste talentene og ferdighetene, idet det tas hensyn til at den internasjonale konkurransen er svært intens.
- 24) Søylen «Globale utfordringer og konkurransedyktig europeisk næringsliv» bør etableres med klynger av forsknings- og innovasjonsaktiviteter for å oppnå størst mulig integrering på tvers av de respektive temaområdene og samtidig sikre sterke og bærekraftige effekter for Unionen i forhold til de ressursene som brukes. Den vil oppmuntre til tverrfaglig, tverrsektorielt og tverrpolitisk samarbeid samt samarbeid over landegrensene for å nå målene for bærekraftig utvikling ved å følge prinsippene for 2030-agendaen og Paris-avtalen, og fremme konkurransevnen til næringslivet i Unionen. Organiseringen av svært ambisiøse og omfattende initiativer i form av samfunnsoppdrag på forsknings- og innovasjonsområdet vil bidra til at programmet kan få en omskapende og systemomfattende effekt i samfunnet til støtte for bærekraftsmålene, også gjennom internasjonalt samarbeid og vitenskapsdiplomati. Aktivitetene under denne søylen bør dekke hele spekteret av forsknings- og innovasjonsaktiviteter for å sikre at Unionen fortsetter å være banebrytende når det gjelder strategisk definerte prioriteringer.
- 25) Klyngen «Kultur, kreativitet og inkluderende samfunn» bør i betydelig grad bidra til forskning innenfor de kulturelle og kreative sektorene, herunder til Unionens kulturarv, og bør særlig muliggjøre opprettelsen av et europeisk kulturarvsamarbeid.
- 26) Full og rettidig medvirkning i programmet fra alle deler av næringslivet, både individuelle næringsdrivende og små og mellomstore bedrifter samt store foretak, vil bidra vesentlig til at programmets mål realiseres, særlig med hensyn til skaping av bærekraftige arbeidsplasser og bærekraftig vekst i Unionen. En slik medvirkning fra industriens side bør omfatte at den deltar i de støttede tiltakene på nivåer som minst tilsvarer dem som ble oppnådd under rammeprogrammet Horisont 2020, som ble opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1291/2013⁽⁷⁾ («Horisont 2020»).
- 27) Programmets tiltak vil i betydelig grad bidra til å frigjøre potensialet i Unionens strategiske sektorer, herunder muliggjørende nøkkelt teknologi som gjenspeiler Unionens industripolitiske strategimål.
- 28) Samråd med flere parter, herunder sivilsamfunnet og næringslivet, bør bidra til de perspektivene og prioriteringene som fastsettes gjennom strategisk planlegging. Dette bør føre til at periodiske strategiske forsknings- og innovasjonsplaner vedtas i form av gjennomføringsrettsaker for utarbeiding av arbeidsprogrammets innhold.
- 29) For at et bestemt tiltak skal kunne finansieres, bør arbeidsprogrammet ta hensyn til resultatet av spesifikke tidligere prosjekter og situasjonen innenfor vitenskap, teknologi og innovasjon på nasjonalt og internasjonalt plan samt på unionsplan, og til politikk-, markeds- og samfunnsutviklingen.
- 30) Det er viktig å støtte industrien i Unionen slik at den fortsetter å være, eller blir, verdensledende innenfor innovasjon, digitalisering og klimanøytralitet, særlig gjennom investeringer i muliggjørende nøkkelt teknologier som vil danne grunnlag for framtidens foretak. Programtiltakene bør avbøte markedssvikt eller ugunstige investeringsforhold og stimulere til investeringer på en forholdsmessig og gjennomiktig måte, uten at det medfører overlapping eller fortrenger privat finansiering, og de bør ha en klar europeisk tilleggsverdi og offentlig avkastning på investeringer. Dette vil sikre samsvar mellom programtiltakene og EUs statsstøtteregler, med sikte på å stimulere til innovasjon og unngå unødig konkurransevridning på det indre marked.

⁽⁷⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1291/2013 av 11. desember 2013 om opprettelse av Horisont 2020 – rammeprogrammet for forskning og innovasjon (2014–2020) og om oppheving av beslutning nr. 1982/2006/EF (EUT L 347 av 20.12.2013, s. 104).

- 31) Programmet bør støtte forskning og innovasjon på en integrert måte og overholde alle de relevante bestemmelsene til Verdens handelsorganisasjon. Begrepet forskning, herunder eksperimentell utvikling, bør anvendes i samsvar med Frascati-manualen, som er utarbeidet av Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD), mens begrepet innovasjon bør anvendes i samsvar med Oslo-manualen, som er utarbeidet av OECD og Eurostat, på grunnlag av en bred tilnærming som omfatter sosial innovasjon og utforming. Som i Horisont 2020 bør det fortsatt tas hensyn til OECDs definisjoner av teknologimodenhet (TRL) i forbindelse med klassifiseringen av teknologisk forskning, produktutvikling og demonstrasjon, og definisjonen av typer tiltak som står til rådighet for utlysninger. Det bør ikke gis tilskudd til tiltak dersom aktivitetene overstiger TRL 8. Arbeidsprogrammet bør kunne gi tilskudd til omfattende produktvalidering og markedsintroduksjon for en gitt innbydelse innenfor rammen av søylen «Globale utfordringer og europeisk industriell konkurransevne».
- 32) Programmet bør bidra til rommål på et nivå av utgifter som forholdsmessig minst tilsvarer finansieringen innenfor rammen av Horisont 2020.
- 33) I kommisjonsmeldingen av 11. januar 2018 med tittelen «Horizon 2020 interim evaluation: maximising the impact of EU research and innovation», Europaparlamentets resolusjon av 13. juni 2017 om vurderingen av gjennomføringen av Horisont 2020 med henblikk på den foreløpige evalueringen og forslaget til rammeprogram 9⁽⁸⁾ og Rådets konklusjoner av 1. desember 2017 med tittelen «From the Interim Evaluation of Horizon 2020 towards the ninth Framework Programme» er det gitt en rekke anbefalinger vedrørende programmet, herunder regler for deltakelse og formidling. Disse anbefalingene bygger på erfaringene fra Horisont 2020 samt bidrag fra Unionens institusjoner og berørte parter. Blant disse anbefalingene er forslag om tiltak for å fremme «hjernemobilitet» og åpenhet i forsknings- og innovasjonsnettverk med sikte på mer ambisiøs investering for å nå en kritisk masse og oppnå størst mulig effekt; støtte til banebrytende innovasjon; prioritering av EU-investeringer i forskning og innovasjon på områder med høy tilleggsverdi, særlig rettet mot samfunnsoppdrag, full, velinformert og rettidig innbyggerinvolvering og omfattende kommunikasjon; rasjonalisering av Unionens finansieringslandskap med sikte på full utnyttning av forsknings- og innovasjonspotensialet, herunder forskningsinfrastrukturer i hele Unionen, blant annet gjennom effektivisering av de ulike europeiske partnerskapsinitiativene og samfinansieringsordningene; utvikling av flere og mer konkrete synergier mellom Unionens ulike finansieringsinstrumenter, særlig ved å redusere ikke-komplementær intervensjonslogikk og kompleksitet ved de ulike formene for finansiering, og også med sikte på å bidra til å mobilisere underutnyttet forsknings- og innovasjonspotensial i hele Unionen; styrking av internasjonalt samarbeid og fremming av åpenhet overfor tredjelands deltakelse; og fortsettelse av forenklingsarbeidet på grunnlag av erfaringene fra gjennomføringen av Horisont 2020.
- 34) På grunn av den særlige oppmerksomheten som må rettes mot samordning og komplementaritet mellom ulike unionspolitikker, bør programmet etterstrebe synergier med andre unionsprogrammer når det gjelder alt fra utforming og strategisk planlegging til prosjektutvelgning, forvaltning, kommunikasjon, formidling og utnyttning av resultater, til overvåking, revisjon og styring. Når det gjelder finansieringen av forsknings- og innovasjonsaktiviteter, bør synergier gjøre det mulig å harmonisere regler, herunder regler for støtteberettigede kostnader, i størst mulig utstrekning. Med sikte på å unngå dobbeltarbeid og overlapping samt for å øke mobiliseringen av EU-finansiering og redusere den administrative byrden for søkerne og støttemottakerne bør synergier kunne fremmes særlig gjennom alternativ, kombinert, kumulativ finansiering og overføring av midler.
- 35) I samsvar med forordning (EU) 2020/2094 og innenfor de grensene for midler som er fastsatt der, bør tiltak for gjenoppbygging og robusthet under dette programmet gjennomføres for å håndtere den hittil usette virkningen av covid-19-krisen. Slike tilleggsmidler bør brukes på en slik måte at de sikrer overholdelse av fristene fastsatt i forordning (EU) 2020/2094. Slike tilleggsmidler bør utelukkende tildeles for forsknings- og innovasjonstiltak som har som formål å håndtere konsekvensene av covid-19-krisen, særlig de økonomiske, sosiale og samfunnsmessige virkningene.
- 36) For å oppnå størst mulig effekt av EU-finansiering og det mest effektive bidraget til Unionens politiske mål og forpliktelser bør Unionen inngå europeiske partnerskap med private og/eller offentlige partnere. Slike partnere omfatter næringslivet, SMB-er, universiteter, forskningsinstitusjoner, berørte parter innenfor forskning og innovasjon, organer som har en forpliktelse til å yte offentlig tjeneste på lokalt, regionalt, nasjonalt eller internasjonalt plan, eller sivilsamfunnsorganisasjoner som stiftelser og ikke-statlige organisasjoner (NGO-er) som støtter og/eller utfører forskning og innovasjon, forutsatt at de ønskede effektene kan oppnås mer effektivt i partnerskap enn av Unionen alene.

⁽⁸⁾ EUT C 331 av 18.9.2018, s. 30.

- 37) Det bør være mulig, avhengig av medlemsstatens beslutning, å anse bidragene fra programmer som samfinansieres av Det europeiske fond for regionutvikling (ERDF), Det europeiske sosialfond+ (ESF+), Det europeiske hav-, fiskeri- og akvakulturfond (EMFAF) og Det europeiske fond for utvikling av landdistriktene (EAFRD, som et bidrag fra den deltakende medlemsstaten til europeiske partnerskap under dette programmet. Denne muligheten bør imidlertid ikke berøre behovet for å overholde alle bestemmelser som gjelder for disse bidragene som fastsatt i en europaparlaments- og rådsforordning om fastsettelse av felles bestemmelser om Det europeiske fond for regionutvikling, ESF+, utjevning-fondet, Fondet for rettferdig overgang og Det europeiske hav-, fiskeri- og akvakulturfond samt finansielle regler for disse og for Asyl-, migrasjons- og integrasjonsfondet, Fondet for indre sikkerhet og ordningen for finansiell støtte til grenseforvaltning og visapolitikk («forordningen om felles bestemmelser for 2021–2027») og de fondsspesifikke forordningene.
- 38) Programmet bør styrke samarbeidet mellom europeiske partnerskap og private og/eller offentlige partnere på internasjonalt plan, blant annet ved å knytte sammen forsknings- og innovasjonsprogrammer og investeringer i forskning og innovasjon på tvers av landegrensene til gjensidig nytte for mennesker og foretak, samtidig som Unionen kan hevde sine interesser på strategiske områder.
- 39) Fremtidsteknologier (FET) har vist seg å være et virkningsfullt og effektivt instrument som gir fordeler for samfunnet gjennom en felles, samordnet innsats fra Unionen og medlemsstatene. Aktiviteter som gjennomføres innenfor FET-flaggskipene «Grafén», «Menneskehjerneprosjektet» og «Kvanteteknologi», som støttes under Horisont 2020, vil fortsatt bli støttet under Horisont Europa gjennom utlysninger som inngår i arbeidsprogrammet. Forberedende tiltak som støttes under FET-flaggskipdelen av Horisont 2020, vil bidra til den strategiske planleggingsprosessen under programmet og bidra med informasjon til arbeidet med samfunnsoppdrag, europeiske samfinansierte partnerskap og/eller avtalebaserte partnerskap samt vanlige utlysninger.
- 40) Det felles forskningssenter (JRC) bør fortsatt levere uavhengig, kunderettet vitenskapelig dokumentasjon og teknisk støtte til Unionens politikk gjennom hele den politiske prosessen. JRCs direkte tiltak bør gjennomføres på en fleksibel, effektiv og gjennomsiktig måte, idet det tas hensyn til behovene i forbindelse med Unionens politikk og de relevante behovene til JRCs brukere, og bør sikre beskyttelse av Unionens økonomiske interesser. JRC bør fortsette å generere tilleggsmidler.
- 41) Søylen «Innovativt Europa» bør omfatte en rekke tiltak for integrert støtte for å oppfylle behovene til entreprenører og entreprenørskap med sikte på å virkeliggjøre og framskynde banebrytende innovasjon for å oppnå rask markedsvekst samt for å fremme Unionens strategiske autonomi og samtidig bevare en åpen økonomi. Den bør utgjøre et felles kontaktpunkt for å tiltrekke og støtte alle typer innovatører og innovative selskaper, herunder SMB-er, nystartede foretak og i unntakstilfeller små selskaper med middels markedsverdi, med potensial for oppskalering på unionsplan og internasjonalt plan. Søylen bør tilby raske og fleksible tilskudd og saminvesteringer, herunder med private investorer. Disse målene bør søkes nådd gjennom opprettelsen av Det europeiske innovasjonsrådet (EIC). Denne søylen bør også støtte Det europeiske institutt for innovasjon og teknologi (EIT) og de europeiske innovasjonsøkosystemene i bred forstand, særlig gjennom partnerskap med nasjonale og regionale innovasjonsstøtteaktører.
- 42) I denne forordningen, og særlig for de aktivitetene som gjennomføres under EIC, bør et «nystartet foretak» forstås som en SMB i en tidlig fase av livssyklusen, herunder slike som skapes som knoppskytingsforetak fra forskning ved universiteter og høyskoler, som er innrettet mot å finne innovative løsninger og skalerbare forretningsmodeller, og som er uavhengige i henhold til artikkel 3 i vedlegget til kommisjonsrekommendasjon 2003/361/EF⁽⁹⁾; et «selskap med middels markedsverdi» bør forstås som en bedrift som ikke er en SMB, og som har mellom 250 og 3 000 ansatte, idet antallet ansatte beregnes i samsvar med artikkel 3–6 i avdeling I i vedlegget til nevnte rekommendasjon, og et «lite selskap med middels markedsverdi» bør forstås som et selskap med middels markedsverdi som har inntil 499 ansatte.

⁽⁹⁾ Kommisjonsrekommendasjon 2003/361/EF av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter (EUT L 124 av 20.5.2003, s. 36).

- 43) De politiske målene for dette programmet vil også søkes nådd gjennom finansielle instrumenter og budsjettgaranti innenfor rammene av InvestEU-programmet, og vil dermed fremme synergier mellom de to programmene.
- 44) EIC bør sammen med andre deler av programmet stimulere alle former for innovasjon, fra trinnvis til banebrytende og disruptiv, og særlig markedsskapende, innovasjon. EIC bør gjennom sine instrumenter Stifinneren («Pathfinder») og Akseleratoren («Accelerator») ha som formål å identifisere, utvikle og utrulle høyrisikoinnovasjoner av alle typer, herunder trinnvise innovasjoner, med hovedvekt på banebrytende, disruptive og høyteknologiske innovasjoner som har potensial til å bli markedsskapende innovasjoner. Gjennom sammenhengende og særlig tilpasset støtte bør EIC fylle det nåværende tomrommet når det gjelder offentlig støtte til og private investeringer i banebrytende innovasjon. EICs instrumenter krever særskilte rettslige og administrative funksjoner som gjenspeiler dets mål, særlig markedsinnføringstiltak.
- 45) Akseleratoren har som mål å bygge bro over «finansieringskløften» mellom forskning, fasen før massekommersialisering og før oppskalering av selskaper. Akseleratoren vil særlig støtte operasjoner med stort potensial som innebærer så stor teknologisk, vitenskapelig, finansiell, forvaltningsmessig og/eller markedsmessig risiko at de ennå ikke anses som lønnsomme og derfor ikke kan tiltrekke betydelige investeringer fra markedet, og utfyller dermed InvestEU-programmet.
- 46) I nær synergier med InvestEU-programmet bør Akseleratoren, gjennom støtteformene blandet finansiering og egenkapitalfinansiering, finansiere prosjekter drevet av SMB-er, herunder nystartede foretak, og i unntakstilfeller små selskaper med middels markedsverdi, som enten ennå ikke klarer å generere inntekter, eller ennå ikke er lønnsomme, eller som ennå ikke klarer å tiltrekke tilstrekkelige investeringer til å gjennomføre forretningsplanen for sine prosjekter fullt ut. Slike støtteberettigede enheter vil ikke bli ansett som lønnsomme, selv om en del av deres investeringsbehov kunne ha blitt eller kan bli dekket av én eller flere investorer som private eller offentlige banker, «familieforetak», venturekapitalfond eller forretningsengler. På denne måten vil Akseleratoren bøte på markedssvikt og finansiere lovende, men ennå ikke lønnsomme enheter som deltar i banebrytende, markedsskapende innovasjonsprosjekter. Når disse prosjektene blir lønnsomme, kan de i en senere utviklingsfase finansieres gjennom InvestEU.
- 47) Blandet finansiering bør utgjøre hoveddelen av budsjettet for Akseleratoren, mens den rene tilskuddsstøtten fra Akseleratoren til SMB-er, herunder nystartede foretak, i henhold til artikkel 48 bør tilsvare den som gis i budsjettet for SMB-instrumentet i Horisont 2020.
- 48) EIT bør, hovedsakelig gjennom sine kunnskaps- og innovasjonsnettverk (KIC-er) og ved å utvide EITs regionale innovasjonsordning, ha som formål å styrke innovasjonsøkosystemer som håndterer globale utfordringer. Dette bør oppnås ved å fremme integreringen av innovasjon, forskning, høyere utdanning og entreprenørskap. I samsvar med en europaparlaments- og rådsforordning om Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi («EIT-forordningen») og dens strategiske innovasjonsagenda, som omhandlet i en europaparlaments- og rådsbeslutning om Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi (EIT) strategiske innovasjonsagenda 2021-2027, bør EIT fremme innovasjon gjennom sine aktiviteter og øke sin støtte til integreringen av høyere utdanning innenfor innovasjonsøkosystemer, særlig ved å fremme entreprenørskapsutdanning og sterkt tverrfaglig samarbeid mellom næringslivet og academia, og identifisere potensielle ferdigheter for framtidige innovatører med sikte på å håndtere globale utfordringer, blant annet avanserte digitale ferdigheter og innovasjonsferdigheter. EITs støtteordninger bør være til fordel for EIC-støttetakere, og nystartede foretak fra EITs KIC-er bør ha forenklet og dermed raskere tilgang til EIC-tiltak. EITs satsing på innovasjonsøkosystemer bør gjøre at det passer naturlig inn under søylen «Innovativt Europa», men det bør også støtte de andre søylene, alt etter hva som er relevant. Unødvendig overlapping mellom KIC-er og andre instrumenter innenfor samme område, særlig andre europeiske partnerskap, bør unngås.
- 49) Like vilkår for selskaper som konkurrerer på et gitt marked, bør sikres og bevares, ettersom det er et viktig krav i forbindelse med alle typer innovasjon, herunder banebrytende, disruptiv og trinnvis innovasjon, for at de skal oppnå framgang, slik at mange små og mellomstore innovatører kan bygge opp sin forsknings- og innovasjonskapasitet, få avkastning på sine investeringer og erobre en andel av markedet.

- 50) Programmet bør fremme og integrere samarbeid med tredjeland og internasjonale organisasjoner samt initiativer basert på Unionens interesser, gjensidig nytte, internasjonale forpliktelser, vitenskapsdiplomati og, så langt det er mulig, gjensidighet. Det internasjonale samarbeidet bør ha som formål å styrke Unionens fremragende kvalitet innenfor forskning og innovasjon, tiltrekningskraft, evnen til å beholde de beste talentene og økonomisk og industriell konkurransevne, håndtere globale utfordringer, blant annet målene for bærekraftig utvikling ved å følge prinsippene for 2030-agendaen og Paris-avtalen, og støtte Unionens utenrikspolitikk. En tilnærming med generell åpning for internasjonal deltakelse og målrettede internasjonale samarbeidstiltak bør følges, blant annet gjennom hensiktsmessige bestemmelser om støtteberettigelse for enheter som er etablert i land med lav til middels inntekt. Unionen bør etterstrebe å inngå internasjonale samarbeidsavtaler med tredjeland på forsknings- og innovasjonsområdet. Samtidig bør assosiering av tredjeland fremmes, særlig i forbindelse med programmets samarbeidsdeler, i tråd med assosieringsavtaler og med vektlegging av tilleggsverdien for Unionen. Når assosierte lands finansielle bidrag til programmet fastsettes, bør Kommisjonen ta hensyn til i hvilket omfang rettssubjekter fra disse tredjelandene deltar i programmets ulike deler.
- 51) For å oppnå nærmere forbindelser mellom vitenskap og samfunn og få størst mulig nytte av samspillet mellom dem bør programmet engasjere og involvere alle samfunnsaktører, som borgere og sivilsamfunnsorganisasjoner, for i fellesskap å utforme og skape ansvarlige agendaer og innhold for forskning og innovasjon, og gjennomgående prosesser som håndterer borgernes og sivilsamfunnets bekymringer, behov og forventninger, fremmer vitenskapelig utdanning, gjør vitenskapelig kunnskap lettere tilgjengelig og letter borgernes og sivilsamfunnsorganisasjoners deltakelse i programmets aktiviteter. Dette bør gjøres gjennom hele programmet og gjennom særskilt utvalgte aktiviteter i delen «Bredere deltakelse og styrking av Det europeiske forskningsområdet». Borgernes og sivilsamfunnets engasjement i forskning og innovasjon bør forenes med oppsøkende virksomhet for å oppnå og opprettholde offentlighetens støtte til programmet. Programmet bør også ha som formål å fjerne hindringer for og fremme synergier mellom vitenskap, teknologi, kunst og kultur for å skape nye former for bærekraftig innovasjon. De tiltakene som treffes med sikte på å forbedre borgernes og sivilsamfunns deltakelse i de støttede prosjektene, bør overvåkes.
- 52) I programmet bør det, når det er hensiktsmessig, tas hensyn til særtrekkene til de mest fjerntliggende regionene som angitt i artikkel 349 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV) og i tråd med Kommisjonens melding av 24. oktober 2017 med tittelen «A stronger and renewed strategic partnership with the EU's outermost regions», som Rådet har sluttet seg til.
- 53) Aktivitetene som utvikles under programmet, bør ha som formål å fjerne forskjellsbehandling og ulikheter som er basert på kjønn, bedre balansen mellom arbeidsliv og privatliv, og fremme likestilling mellom kvinner og menn innenfor forskning og innovasjon, herunder prinsippet om likelønn uten forskjellsbehandling på grunnlag av kjønn, i samsvar med artikkel 2 og 3 i traktaten om Den europeiske union (TEU) og artikkel 8 og 157 i TEUV. Likestillingsperspektivet bør integreres på tilfredsstillende måte i forsknings- og innovasjonsinnholdet, og skal følges opp på alle stadier i forskningssyklusen. I tillegg bør aktivitetene under programmet ha som formål å fjerne forskjellsbehandling og fremme likebehandling og mangfold i alle aspekter ved forskning og innovasjon, med hensyn til alder, funksjonshemming, rase og etnisitet, religion eller tro, og seksuell legning.
- 54) I lys av forsvarsindustri sektorens særtrekk bør de nærmere bestemmelsene om Unionens finansiering av forsvarsforskningsprosjekter fastsettes i europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2021/697⁽¹⁰⁾ («Det europeiske forsvarsfondet»), der reglene for deltakelse i forsvarsforskning defineres. Aktiviteter som gjennomføres innenfor rammene av Det europeiske forsvarsfondet, bør være rettet utelukkende mot forsvarsforskning og -utvikling, mens aktiviteter som gjennomføres innenfor rammene av særprogrammet opprettet ved rådsbeslutning (EU) 2021/764⁽¹¹⁾, bør være rettet utelukkende mot sivile anvendelsesområder. Unødvendig overlappning bør unngås.

⁽¹⁰⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2021/697 av 29. april 2021 om opprettelse av Det europeiske forsvarsfondet og om oppheving av forordning (EU) 2018/1092 (EUT L 170 av 12.5.2021, s. 149).

⁽¹¹⁾ Rådsbeslutning (EU) 2021/764 av 10. mai 2021 om opprettelse av særprogrammet for gjennomføring av Horisont Europa – ramme-programmet for forskning og innovasjon, og om oppheving av beslutning 2013/743/EU (EUT LI 167 av 12.5.2021, s. 1).

- 55) I denne forordningen fastsettes en finansiell ramme for hele programmets varighet, og den skal utgjøre det viktigste referansebeløpet for Europaparlamentet og Rådet under den årlige budsjettbehandlingen, som definert i nr. 18 i den tverrinstitusjonelle avtalen av 16. desember 2020 mellom Europaparlamentet, Rådet for Den europeiske union og Kommisjonen om budsjett disiplin, samarbeid i budsjettsaker og god økonomistyring, samt om nye egne midler, herunder et veikart for innføring av nye egne midler⁽¹²⁾. Den finansielle rammen består av et beløp på 580 000 000 euro i løpende priser for særprogrammet opprettet ved beslutning (EU) 2021/764 og for EIT i tråd med felleserklæringen fra Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen av 16. desember 2020 om styrking av særprogrammer og tilpasning av grunnleggende rettsakter⁽¹³⁾.
- 56) Europaparlaments- og rådsforordning (EU, Euratom) 2018/1046⁽¹⁴⁾ («finansforordningen») får anvendelse på dette programmet. Finansforordningen fastsetter regler for gjennomføringen av Unionens budsjett, herunder regler for tilskudd, pristildelinger, innkjøp, indirekte forvaltning, finansielle instrumenter, budsjettgarantier, finansiell støtte og betaling av eksterne eksperter.
- 57) I samsvar med artikkel 193 nr. 2 i finansforordningen kan det gis tilskudd for et tiltak som allerede er påbegynt, forutsatt at søkeren kan godtgjøre behovet for å iverksette tiltaket før tilskuddsavtalen undertegnes. Kostnader som har påløpt før inngivelse av søknaden om tilskudd, er imidlertid ikke støtteberettigede, unntatt i behørig begrunnede unntakstilfeller. For å unngå brudd i Unionens støtte som kan skade Unionens interesser, bør det i finansieringsbeslutningen i et begrenset tidsrom ved begynnelsen av den flerårige finansielle rammen for 2021–2027, og bare i behørig begrunnede tilfeller, være mulig å tilkjenne aktiviteter og kostnader fra begynnelsen av regnskapsåret 2021 støtteberettigelse, selv om de er gjennomført og påløpt før søknaden om tilskudd inngis.
- 58) Det bør gjennom hele programmet søkes å oppnå administrativ forenkling, særlig reduksjon av den administrative byrden for støttemottakerne. Kommisjonen bør videre forenkle sine verktøy og sin veiledning slik at de medfører minst mulig byrde for støttemottakerne. Kommisjonen bør særlig vurdere å utstede en forkortet versjon av veiledningen.
- 59) Gjennomføringen av det digitale indre marked og de økende mulighetene som oppstår gjennom tilnærmingen mellom digitale og fysiske teknologier, krever økte investeringer. Programmet bør bidra til denne innsatsen med en betydelig økning i utgiftene til viktig digital forsknings- og innovasjonsvirksomhet sammenlignet med Horisont 2020⁽¹⁵⁾. Dette bør sikre at Europa forblir ledende innenfor global forskning og innovasjon på det digitale området.
- 60) Kvanteforskning under klyngen «Digitalisering, næringsliv og romvirksomhet» under søyle II bør prioriteres på grunn av sin avgjørende rolle i den digitale omstillingen ved å utvide det europeiske vitenskapelige lederskapet og fremragende kvalitet innenfor kvanteteknologier, slik at det blir mulig å overholde det planlagte budsjettet som ble fastsatt i 2018.

⁽¹²⁾ EUT L 433 I av 22.12.2020, s. 28.

⁽¹³⁾ EUT C 444 I av 22.12.2011, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU, Euratom) 2018/1046 av 18. juli 2018 om finansielle regler for Unionens alminnelige budsjett, om endring av forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014 og (EU) nr. 283/2014 og beslutning nr. 541/2014/EU og om oppheving av forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 193 av 30.7.2018, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Av Kommisjonens melding av 14. februar 2018 med tittelen «A new, modern Multiannual Financial Framework for a European Union that deliver efficiently on its priorities post-2020» framgår det at 13 milliarder euro er brukt innenfor de viktigste digitale aktivitetene under rammeprogrammet for forskning og innovasjon, Horisont 2020.

- 61) I samsvar med finansforordningen, europaparlaments- og rådsforordning (EU, Euratom) nr. 883/2013⁽¹⁶⁾ og rådsforordning (EF, Euratom) nr. 2988/95⁽¹⁷⁾, (Euratom, EF) nr. 2185/96⁽¹⁸⁾ og (EU) 2017/1939⁽¹⁹⁾ skal Unionens finansielle interesser beskyttes ved forholdsmessige tiltak, blant annet tiltak knyttet til forebygging, avdekking, oppretting og etterforskning av uregelmessigheter, herunder bedrageri, til inndrivelse av tapte midler som er urettmessig utbetalt eller brukt feilaktig og, når det er hensiktsmessig, ilegging av administrative sanksjoner.

Særlig har Det europeiske kontoret for bedrageribekjempelse (OLAF), i samsvar med forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 og forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013, myndighet til å utføre administrative undersøkelser, inkludert kontroller på stedet og inspeksjoner, med sikte på å fastslå om det har forekommet bedrageri, korrupsjon eller annen ulovlig virksomhet som påvirker Unionens finansielle interesser. Den europeiske påtalemyndigheten (EPPO) har i samsvar med forordning (EU) 2017/1939 myndighet til å etterforske og rettsforfølge straffbare forhold som påvirker Unionens økonomiske interesser, som fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/1371⁽²⁰⁾. I samsvar med finansforordningen skal enhver person eller enhet som mottar midler fra Unionen, samarbeide fullt ut for å beskytte Unionens økonomiske interesser, gi Kommisjonen, OLAF og Revisjonsretten, og EPPO for medlemsstater som deltar i styrket samarbeid i henhold til forordning (EU) 2017/1939, de rettighetene og den tilgangen som er nødvendig, og sikre at eventuelle tredjeparter som deltar i gjennomføringen av Unionens midler, gir tilsvarende rettigheter.

- 62) Tredjeland som er medlemmer av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS), kan delta i EU-programmer innenfor rammen av samarbeidet som er etablert i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde⁽²¹⁾, som gjør det mulig å gjennomføre programmene med hjemmel i en beslutning vedtatt i henhold til den nevnte avtalen. Tredjeland kan også delta på grunnlag av andre juridiske virkemidler. Det bør innføres en egen bestemmelse i denne forordningen om at tredjeland skal gi nødvendige rettigheter og tilgang for den ansvarlige anvisningsberettigede, OLAF og Revisjonsretten, slik at de kan utøve sin myndighet fullt ut.
- 63) I henhold til artikkel 94 i rådsbeslutning 2013/755/EU⁽²²⁾ er personer og enheter som er etablert i oversjøiske land eller territorier, berettiget til finansiering i samsvar med programmets regler og formål, og med eventuelle ordninger som gjelder for medlemsstaten som det oversjøiske landet eller territoriet er knyttet til.
- 64) I henhold til nr. 22 og 23 i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming⁽²³⁾ bør dette programmet evalueres på grunnlag av opplysninger som er innhentet i samsvar med bestemte krav til rapportering og overvåking, samtidig som man unngår overregulering og en administrativ byrde, særlig for medlemsstatene og programmets støttemottakere. Når det er hensiktsmessig, bør disse kravene omfatte målbare indikatorer som et grunnlag for å evaluere programmets effekter i praksis.

⁽¹⁶⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 av 11. september 2013 om undersøkelser som foretas av Det europeiske kontor for bedrageribekjempelse (OLAF), og om oppheving av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1073/1999 og rådsforordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 av 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rådsforordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 av 18. desember 1995 om beskyttelse av De europeiske fellesskaps økonomiske interesser (EFT L 312 av 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Rådsforordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 av 11. november 1996 om kontroll og inspeksjon på stedet som foretas av Kommisjonen for å verne De europeiske fellesskaps økonomiske interesser mot bedrageri og andre uregelmessigheter (EFT L 292 av 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁹⁾ Rådsforordning (EU) 2017/1939 av 12. oktober 2017 om gjennomføring av styrket samarbeid om opprettelse av Den europeiske påtalemyndighet («EPPO») (EUT L 283 av 31.10.2017, s. 1).

⁽²⁰⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/1371 av 5. juli 2017 om strafferettslig bekjempelse av bedrageri mot Unionens økonomiske interesser (EUT L 198 av 28.7.2017, s. 29).

⁽²¹⁾ EFT L 1 av 3.1.1994, s. 3.

⁽²²⁾ Rådsbeslutning 2013/755/EU av 25. november 2013 om assosieringen av de oversjøiske land og territorier med Den europeiske union («assosieringsbeslutningen») (EUT L 344 av 19.12.2013, s. 1).

⁽²³⁾ EUT L 123 av 12.5.2016, s. 1.

- 65) For å sikre effektiv vurdering av programmets framdrift i retning av målene bør myndigheten til å vedta rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV gis til Kommisjonen med sikte på å endre vedlegg V med hensyn til indikatorene for effektveier, når det anses nødvendig, og fastsette referanseverdier og mål samt utfylle denne forordningen med bestemmelser om opprettelse av en ramme for overvåking og evaluering. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå, og at slike samråd gjennomføres i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming. For å sikre lik deltakelse i forberedelsen av delegerte rettsakter mottar Europaparlamentet og Rådet alle dokumenter samtidig med medlemsstatenes eksperter, og deres eksperter skal ha systematisk adgang til møter i Kommisjonens ekspertgrupper som deltar i utarbeidingen av delegerte rettsakter.
- 66) Sammenheng og synergier mellom programmet og Unionens romprogram vil fremme en globalt konkurransedyktig og innovativ europeisk romsektor, styrke Europas uavhengighet i forbindelse med adgang til og bruk av rommet i et sikkert og sikret miljø, og styrke Europas rolle som aktør på verdensplan. Fremragende forskning, banebrytende løsninger og etterfølgende brukere innenfor programmet vil bli støttet av data og tjenester som stilles til rådighet gjennom Unionens romprogram.
- 67) Sammenheng og synergier mellom programmet og Erasmus+ vil fremme utbredelsen av forskningsresultater gjennom opplæringsaktiviteter, bringe innovasjonsånd til utdanningssystemet og sikre at utdannings- og opplæringsaktiviteter bygger på de sist oppdaterte forsknings- og innovasjonsaktivitetene. I den forbindelse vil programmet, etter pilotiltakene som ble lansert under Erasmus+ 2014–2020 med hensyn til Europeiske universiteter, ved behov og på en synergetisk måte utfylle støtten som gis gjennom Erasmus+ til europeiske universiteter.
- 68) For å øke programmets effekt med hensyn til Unionens prioriteringer bør synergier med programmer og instrumenter rettet mot å oppfylle framvoksende behov i Unionen oppmuntres og etterstrebes, herunder med ordningen for rettfærdig overgang, ordningen for gjenoppbygging og robusthet og programmet EU4Health.
- 69) Reglene for deltakelse og formidling bør i tilstrekkelig grad gjenspeile programmets behov, idet det tas hensyn til de ulike berørte partenes bekymringer og anbefalinger, samt midtveisevalueringen av Horisont 202 som ble gjennomført med bistand fra uavhengige eksterne eksperter.
- 70) Felles regler for hele programmet bør sikre en sammenhengende ramme som gjør det lettere å delta i programmer som støttes gjennom programbudsjettet, herunder deltakelse i programmer som forvaltes av finansieringsorganer som EIT, felles initiativer eller enhver annen struktur i henhold til artikkel 187 i TEUV, og deltakelse i programmer som iverksettes av medlemsstatene i henhold til artikkel 185 i TEUV. Det bør være mulig å vedta særlige regler, men slike unntak bør anvendes bare når det er strengt nødvendig og behørig begrunnet.
- 71) Tiltak som omfattes av dette programmet, bør respektere de grunnleggende rettighetene og overholde de prinsippene som er anerkjent særlig i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter («pakten»). Slike tiltak bør være i samsvar med alle rettslige forpliktelser, herunder internasjonalt regelverk og enhver relevant beslutning vedtatt av Kommisjonen, herunder Kommisjonens kunngjøring av 28. juni 2013⁽²⁴⁾, samt etiske prinsipper, som omfatter at krenking av forskningsintegriteten unngås. Det bør tas hensyn til uttalelsene fra Den europeiske gruppen for etikk innenfor vitenskap og ny teknologi, Den europeiske unions byrå for grunnleggende rettigheter og EUs datatilsyn. Det bør også tas hensyn til artikkel 13 i TEUV i forbindelse med forskningsaktiviteter, og bruken av dyr til forskning og forsøk bør reduseres og til slutt erstattes med andre metoder.
- 72) For å sikre fremragende forskning, og i tråd med artikkel 13 i pakten, bør programmet fremme respekten for akademisk frihet i alle land som mottar midler fra programmet.

⁽²⁴⁾ EUT C 205 av 19.7.2013, s. 9.

- 73) I samsvar med målene for internasjonalt samarbeid som er fastsatt i artikkel 180 og 186 i TEUV, bør også rettssubjekter som er etablert i tredjeland, og internasjonale organisasjoner oppfordres til å delta, på grunnlag av gjensidig nytte og Unionens interesser. Gjennomføringen av programmet bør skje i samsvar med tiltakene som er vedtatt i henhold til artikkel 75 og 215 i TEUV, og bør være i samsvar med folkeretten. Når det gjelder tiltak knyttet til Unionens strategiske eiendeler, interesser, autonomi eller sikkerhet, bør deltakelse i programmets særlige tiltak kunne begrenses til enheter som er etablert i medlemsstatene, eller til enheter som er etablert i bestemte assosierte land eller andre tredjeland, i tillegg til medlemsstatene. Ved en eventuell utelukkelse av rettssubjekter som er etablert i Unionen eller i assosierte land og direkte eller indirekte kontrolleres av ikke-assosierte tredjeland eller av rettssubjekter fra ikke-assosierte land, bør det tas hensyn til både de risikoene som slike rettssubjekters deltakelse ville innebære, og de fordelene deltakelsen ville medføre.
- 74) Programmet erkjenner at klimaendringer utgjør en av de største globale og samfunnsmessige utfordringene, og gjenspeiler betydningen av å håndtere klimaendringene i tråd med Unionens forpliktelser til å gjennomføre Paris-avtalen og oppfylle målene for bærekraftig utvikling. Programmet vil i tråd med dette bidra til å integrere klimatiltak og til å nå det overordnede målet om at 30 % av EUs budsjettutgifter skal støtte klimamål. Klimaperspektivet skal integreres på en tilfredsstillende måte i forsknings- og innovasjonsinnholdet, og skal anvendes på alle stadier i forskningssyklusen.
- 75) I forbindelse med den klimarelaterte effektveien bør Kommissjonen rapportere om resultater, innovasjoner og samlede anslåtte effekter av prosjekter som har betydning for klimaet, herunder per programdel og per gjennomføringsmetode. I sin analyse bør Kommissjonen ta hensyn til de langsiktige økonomiske, samfunnsmessige og miljømessige kostnadene og fordelene for unionsborgere som følge av programaktiviteter, herunder innføringen av innovative løsninger for begrensnings- og tilpasnings-til klimaendringene, anslått innvirkning på jobbskaping og foretaksetablering, økonomisk vekst og konkurransevne, ren energi, helse og velferd (herunder luft-, jord- og vannkvalitet). Resultatene av denne konsekvensanalysen bør offentliggjøres, bør vurderes i forbindelse med Unionens klima- og energimål og bør tas hensyn til i den etterfølgende strategiske planleggingen og framtidige arbeidsprogrammer.
- 76) Ettersom det er viktig å håndtere det dramatiske tapet av biologisk mangfold, bør forsknings- og innovasjonsaktiviteter under programmet bidra til bevaring og gjenoppretting av biologisk mangfold, og til å nå det overordnede målet om å sette av 7,5 % av årlig pengebruk under den flerårige finansielle rammen (MFF) 2021–2027 til mål knyttet til biologisk mangfold i 2024, og 10 % i 2026 og 2027, samtidig som det tas hensyn til eksisterende overlapping mellom klimamålene og mangfoldsmålene i samsvar med den tverrinstitusjonelle avtalen av 16. desember 2020 mellom Europaparlamentet, Rådet for Den europeiske union og Europakommisjonen om budsjett disiplin, samarbeid i budsjettsaker og god økonomistyring samt om nye egne midler, herunder et veikart for innføring av egne nye midler.
- 77) Horisontale finansielle regler vedtatt av Europaparlamentet og Rådet med hjemmel i artikkel 322 i TEUV gjelder for denne forordningen. Disse reglene er fastsatt i finansforordningen og fastsetter særlig framgangsmåten for å utarbeide og gjennomføre budsjettet gjennom tilskudd, innkjøp, pengepremier og indirekte forvaltning, og de sørger for kontroll av økonomiske aktørers ansvar. Regler vedtatt med hjemmel i artikkel 322 i TEUV omfatter også en generell ordning med betingethet for å beskytte Unionens budsjett.
- 78) Bruk av følsom bakgrunnsinformasjon eller uautoriserte personers tilgang til følsomme resultater kan medføre negative konsekvenser for Unionens eller én eller flere medlemsstaters interesser. Behandlingen av fortrolige opplysninger og graderte opplysninger bør derfor være omfattet av all relevant unionsrett, herunder institusjonenes vedtekter, for eksempel kommisjonsbeslutning (EU, Euratom) 2015/444⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Kommisjonsbeslutning (EU, Euratom) 2015/444 av 13. mars 2015 om sikkerhetsregler for vern av graderte EU-opplysninger (EUT L 72 av 17.3.2015, s. 53).

- 79) Det er nødvendig å fastsette minstekrav for deltakelse, både som en generell regel der et konsortium bør omfatte minst ett rettssubjekt fra en medlemsstat, og med hensyn til særtrekkene ved særlige typer tiltak under programmet.
- 80) Det er nødvendig å fastsette vilkår for EU-finansiering til deltakere i tiltak under programmet. Tilskudd bør utgjøre hovedformelen for støtte i programmet. For å oppnå ytterligere forenkling bør de gjennomføres idet det tas hensyn til alle former for bidrag som er fastsatt i finansforordningen, herunder faste beløp, finansiering etter takst eller enhetskostnader. Tilskuddsavtalen bør fastsette støttemottakernes rettigheter og forpliktelser, herunder koordinatorens rolle og oppgaver der det er relevant. Nært samarbeid med eksperter fra medlemsstatene bør sikres når malene for tilskuddsavtaler utarbeides, og ved eventuelle vesentlige endringer av disse, blant annet for å gjøre det enklere for støttemottakerne.
- 81) Finansieringssatsene i denne forordningen angis som høyeste satser for å overholde samfinansieringsprinsippet.
- 82) Programmet bør i samsvar med finansforordningen skape grunnlaget for en bredere aksept av støttemottakernes vanlige praksis for kostnadsberegning når det gjelder personalkostnader og enhetskostnader for internt fakturerte varer og tjenester, herunder for store forskningsinfrastrukturer under Horisont 2020. Bruken av enhetskostnader for internt fakturerte varer og tjenester beregnet i samsvar med støttemottakernes vanlige praksis for kostnadsberegning, som kombinerer direkte kostnader og indirekte kostnader, bør være en mulighet som kan velges av alle støttemottakere. I den forbindelse bør støttemottakerne kunne ta med faktiske indirekte kostnader som er beregnet på grunnlag av fordelingsnøkler, i slike enhetskostnader for internt fakturerte varer og tjenester.
- 83) Den nåværende ordningen for refusjon av faktiske personalkostnader bør forenkles ytterligere ut fra det prinsippet prosjektbasert godtgjøring som er utviklet under Horisont 2020, og ytterligere tilpasses til finansforordningen med sikte på å redusere lønnsforskjellene mellom EU-forskerne som deltar i programmet.
- 84) Deltakergarantifondet, som ble opprettet under Horisont 2020 og forvaltes av Kommisjonen, har vist seg å være en viktig beskyttelsesordning som reduserer risikoene knyttet til skyldige beløp som misligholdende deltakere ikke tilbakebetaler. Derfor bør deltakergarantifondet, som omdøpes til den gjensidige forsikringsordningen (heretter kalt «ordningen»), videreføres og utvides til andre finansieringsorganer, særlig til initiativer i henhold til artikkel 185 i TEUV. Ordningen bør kunne utvides til støttemottakere under ethvert annet direkte forvaltet unionsprogram. På grunnlag av nøye overvåking av mulig negativ avkastning på investeringer som er gjort gjennom ordningen, bør Kommisjonen treffe egnede begrensende tiltak for at ordningens intervensjoner kan fortsette med sikte på å beskytte Unionens økonomiske interesser og å tilbakebetale støttemottakernes bidrag i forbindelse med betalingen av restbeløpet.
- 85) Regler for utnyttning og formidling av resultater bør fastsettes for å sikre at støttemottakerne beskytter, utnytter, formidler og gir tilgang til disse resultatene, alt etter hva som er relevant. Det bør legges større vekt på å utnytte disse resultatene, og Kommisjonen bør identifisere og bidra til å gi støttemottakerne større mulighet til å utnytte resultater, særlig i Unionen. Ved utnyttningen av resultatene bør det tas hensyn til prinsippene for programmet, herunder fremming av innovasjon i Unionen og styrking av det europeiske forskningsområdet.
- 86) De sentrale delene av systemet for søknadsevaluering og utvelging i Horisont 2020, med dets særlige satsing på fremragende kvalitet og, der det er relevant, på «effekt» og «kvalitet og effektivitet i gjennomføringen», bør opprettholdes. Søknadene bør fortsatt velges ut på grunnlag av en evaluering foretatt av uavhengige eksterne eksperter. Evalueringsprosessen bør utformes med sikte på å unngå interessekonflikt og partiskhet. Muligheten for en totrinns innlevering bør tas hensyn til, og når det er hensiktsmessig, kan anonymiserte søknader evalueres på det første evalueringstrinnet. Når det er relevant, bør Kommisjonen fortsatt trekke inn uavhengige observatører i evalueringsprosessen. Når det gjelder Stifinner-aktiviteter og samfunnsoppdrag, og i andre behørig begrunnede tilfeller som fastsatt i arbeidsprogrammet, kan det tas hensyn til nødvendigheten av å sikre overordnet sammenheng i porteføljen av prosjekter, forutsatt at søknader har oversteget de gjeldende tersklene. Målene og framgangsmåtene for dette bør offentliggjøres på forhånd. I samsvar med artikkel 200 nr. 7 i finansforordningen bør søkere få tilbakemelding om evalueringen av deres søknader, særlig begrunnelsen for avslag når det er relevant.

- 87) For å redusere den administrative byrden for mottakere av EU-midler bør prinsippene om gjensidig tillit med hensyn til vurderinger og revisjoner systematisk få anvendelse på alle deler av programmet i samsvar med artikkel 126 og 127 i finansforordningen. Gjensidig tillit bør uttrykkelig kreves ved vurdering av andre sikkerhetslementer, for eksempel system- og prosessrevisjoner.
- 88) Særlige utfordringer på forsknings- og innovasjonsområdet bør håndteres ved hjelp av pristildelinger, herunder gjennom felles eller forbundne priser når det er relevant, tilrettelagt av Kommissjonen eller relevant finansieringsorgan sammen med andre unionsorganer, assosierte land, andre tredjeland, internasjonale organisasjoner eller rettssubjekter med ideelt formål. Prisene bør bidra til at programmålene nås.
- 89) Finansieringstypene og gjennomføringsmetodene i henhold til denne forordningen bør velges på grunnlag av deres evne til å nå tiltakenes spesifikke mål og gi resultater, idet det tas særlig hensyn til kontrollkostnadene, den administrative byrden og forventet risiko for manglende overholdelse. Dette bør omfatte vurdering av bruk av faste beløp, faste satser og utgifter per enhet.
- 90) For å sikre kontinuitet i støtten på de relevante områdene og muliggjøre gjennomføring fra begynnelsen av den flerårige finansielle rammen 2021–2027 bør denne forordningen tre i kraft snarest mulig og gjelde med tilbakevirkende kraft fra 1. januar 2021.
- 91) Ettersom målene for denne forordningen ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av ønsket om å unngå dobbeltarbeid, oppnå kritisk masse på nøkkelområder og maksimere tilleggsverdien for Unionen bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i TEU. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordningen ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 92) Europaparlaments- og rådsbeslutning (EU) 1290/2013⁽²⁶⁾ og forordning (EU) nr. 1291/2013 bør derfor oppheves.

VEDTATT DENNE FORORDNINGEN:

AVDELING I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1

Formål

1. Denne forordningen oppretter Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovasjon («programmet») med en flerårig finansiell ramme (MMF) for 2021–2027, og den fastsetter reglene for deltakelse i og formidling av resultater fra indirekte tiltak under programmet samt rammene for Unionens støtte til forsknings- og innovasjonsaktiviteter i samme periode.

Denne forordningen fastsetter programmets mål, dets budsjett for perioden 2021–2027, former for EU-finansiering og regler for å gi slik finansiering.

2. Programmet skal gjennomføres gjennom

- a) særprogrammet opprettet ved beslutning (EU) 2021/764,
- b) et finansielt bidrag til Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi opprettet ved EIT-forordningen,

⁽²⁶⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1290/2013 av 11. desember 2013 om fastsettelse av reglene for deltaking og spredning i Horisont 2020 – rammeprogrammet for forskning og innovasjon (2014–2020) og om oppheving av forordning (EF) nr. 1906/2006 (EUT L 347 av 20.12.2013, s. 81).

c) særprogrammet for forsvarsforskning opprettet ved forordning (EU) 2021/697.

3. Denne forordningen får ikke anvendelse på særprogrammet for forsvarsforskning omhandlet i nr. 2 bokstav c) i denne artikkelen, med unntak av artikkel 1 og 5, artikkel 7 nr. 1 og artikkel 12 nr. 1.

4. Begrepene «Horisont Europa», «programmet» og «særprogrammet» som anvendes i denne forordningen, angår bare spørsmål som er relevante for det særprogrammet som er omhandlet i nr. 2 bokstav a), med mindre annet er angitt.

5. EIT skal gjennomføre programmet i samsvar med dets strategiske mål for tidsrommet 2021–2027, som fastsatt i EITs strategiske innovasjonsprogram, idet det tas hensyn til den strategiske planleggingen omhandlet i artikkel 6 og i særprogrammet omhandlet i nr. 2 bokstav a) i denne artikkelen.

Artikkel 2

Definisjoner

I denne forordningen menes med

- 1) «forskningsinfrastrukturer» innretninger som leverer ressurser og tjenester som forskersamfunnene bruker for å utføre forskning og fremme innovasjon på sine områder, herunder tilknyttede menneskelige ressurser, større utstyr eller sett av instrumenter; kunnskapsinnretninger som samlinger, arkiver eller vitenskapelige datainfrastrukturer; IT-systemer, kommunikasjonsnettverk og enhver annen infrastruktur av enestående art som er åpen for eksterne brukere, og som er vesentlig for å oppnå fremragende kvalitet innenfor forskning og innovasjon; når det er relevant, kan disse brukes utenfor forskningsområdet, for eksempel innenfor utdanning eller offentlige tjenester, og de kan være «samlet på ett sted», «virtuelle» eller «distribuerte»,
- 2) «strategi for smart spesialisering» nasjonale eller regionale innovasjonsstrategier som fastlegger prioriteringer for å opparbeide konkurransefortrinn og avstemme egen styrke innen forskning og innovasjon mot næringslivets behov for å utnytte nye muligheter og markedsutviklingen på en samordnet måte, samtidig som dobbeltarbeid og fragmentering av innsatsen unngås, herunder i form av, eller inkludert i, nasjonale eller regionale politiske rammer for forsknings- og innovasjonsstrategi, og relevante bestemmelser i forordningen om felles bestemmelser for 2021-2027 oppfylles,
- 3) «europeisk partnerskap» et initiativ utarbeidet med tidlig medvirkning fra medlemsstater og assosierte land, der Unionen sammen med private og/eller offentlige partnere (for eksempel næringslivet, universiteter, forskningsorganisasjoner, organer som har en forpliktelse til å yte offentlig tjeneste på lokalt, regionalt, nasjonalt eller internasjonalt plan, eller sivilsamfunnsorganisasjoner, herunder stiftelser og ikke-statlige organisasjoner) som forplikter seg til å samarbeide om å støtte utvikling og gjennomføring av et program for forsknings- og innovasjonsaktiviteter, herunder knyttet til markedet, lovgivning eller innføring av politikk,
- 4) «åpen tilgang» nettbasert tilgang til forskningsresultater fra tiltak som er finansiert gjennom programmet, gitt vederlagsfritt for sluttbrukeren, i samsvar med artikkel 14 og artikkel 39 nr. 3,
- 5) «åpen forskning» en tilnærming til den vitenskapelige prosessen basert på åpent samarbeid, åpne verktøy og åpen kunnskapsformidling, herunder bestemmelsene i artikkel 14,
- 6) «samfunnsoppdrag» en portefølje av forsknings- og innovasjonsaktiviteter som er basert på fremragende kvalitet og resultatorienterte, på tvers av fagområder, som har som formål å i) nå et målbart mål innen en fastsatt frist, som ikke ville kunne nås gjennom enkelttiltak, ii) påvirke samfunn og politikktutforming gjennom vitenskap og teknologi, og iii) være relevant for en betydelig del av den europeiske befolkningen og et bredt spekter av europeiske borgere,
- 7) «før-kommersiell offentlig innkjøp» offentlig innkjøp av forsknings- og utviklingstjenester som omfatter deling av risiko og nytte på markedsvilkår og konkurransedyktig utvikling i faser, der innkjøpte forsknings- og utviklingstjenester er klart atskilt fra utplasseringen av kommersielle mengder sluttprodukter,
- 8) «offentlig innkjøp av innovative løsninger» innkjøp der den offentlige oppdragsgiveren fungerer som første kunde for innovative varer eller tjenester som ennå ikke er kommersielt tilgjengelige i stor målestokk, og som kan omfatte samsvarsprøving,

- 9) «tilgangsrett» rett til å anvende resultater eller eksisterende kunnskap i henhold til vilkår fastsatt i samsvar med denne forordningen,
- 10) «eksisterende kunnskap» alle data, all fagkunnskap eller alle opplysninger, uansett form eller type, både materielle og immaterielle, herunder rettigheter som immaterialrettigheter, som i) støttmottakerne har før de tiltrer et gitt tiltak, og ii) støttmottakerne i en skriftlig avtale har identifisert som nødvendige for å gjennomføre tiltaket eller for å utnytte resultatene av tiltaket,
- 11) «formidling» offentliggjøring av resultater på en hensiktsmessig måte (unntatt som følge av beskyttelse eller utnyttning av resultatene), herunder vitenskapelige publikasjoner i medier,
- 12) «utnyttning» anvendelse av resultatene i andre forsknings- og innovasjonsaktiviteter enn dem det berørte tiltaket omfatter, herunder blant annet kommersiell utnyttning, for eksempel for å utvikle, skape, produsere og markedsføre et produkt eller en prosess, eller for å skape og tilby en tjeneste, eller i forbindelse med standardiseringsaktiviteter,
- 13) «rettferdige og rimelige vilkår» egnede vilkår, herunder eventuelle finansielle vilkår eller vilkår uten krav om vederlag, som tar hensyn til de særlige forholdene i forbindelse med en anmodning om tilgangsrett, for eksempel den faktiske eller potensielle verdien av resultatene eller den eksisterende kunnskapen som det anmodes om tilgangsrett til, og/eller omfanget, varigheten eller andre særtrekk ved den planlagte utnyttningen,
- 14) «finansieringsorgan» et organ eller en organisasjon, som omhandlet i artikkel 62 nr. 1 bokstav c) i finansforordningen, som Kommisjonen har tildelt budsjettgjennomføringsoppgaver gjennom programmet,
- 15) «internasjonal europeisk forskningsorganisasjon» en internasjonal organisasjon der flertallet av medlemmene er medlemsstater eller assosierte land, og som har som hovedformål å bidra til å fremme vitenskapelig og teknologisk samarbeid i Europa,
- 16) «rettssubjekt» en fysisk person eller en juridisk person som er opprettet og anerkjent som sådan i henhold til unionsretten, nasjonal rett eller folkeretten, og som har status som juridisk person og har evne til å handle i eget navn, utøve rettigheter og pålegges forpliktelser, eller en enhet som ikke er en juridisk person som nevnt i artikkel 197 nr. 2 bokstav c) i finansforordningen,
- 17) «land som omfattes av tiltak i rammeprogrammet som skal bidra til bredere deltakelse» eller «land med lav forsknings- og innovasjonskapasitet» de landene som rettssubjekter må være etablert i for å kunne opptre som koordinator for «Bredere deltakelse og spredning av fremragende kvalitet» under delen «Bredere deltakelse og styrking av det europeiske forskningsområdet» i programmet; blant medlemsstatene vil dette gjelde Bulgaria, Kroatia, Kypros, Den tsjekkiske republikk, Estland, Hellas, Ungarn, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Romania, Slovakia og Slovenia, i hele programperioden; når det gjelder assosierte land, vil listen over støtteberettigede land bli utarbeidet på grunnlag av en indikator og offentliggjort i arbeidsprogrammet. Rettssubjekter fra de mest fjerntliggende regionene som definert i artikkel 349 i TEUV vil også ha full mulighet til å opptre som koordinatore i denne delen.
- 18) «rettssubjekt med ideelt formål» et rettssubjekt som i sin juridiske form er ideelt, eller som er juridisk eller lovmessig forpliktet til ikke å dele ut utbytte til aksjeeierne eller enkelte medlemmer,
- 19) «små og mellomstore bedrifter» eller «SMB-er» svært små, små eller mellomstore bedrifter som definert i artikkel 2 i vedlegget til rekommandasjon 2003/361/EF⁽²⁷⁾,
- 20) «små foretak med middels markedsverdi» et foretak som ikke er en SMB, og som har høyst 499 ansatte, der antall ansatte beregnes i samsvar med artikkel 3–6 i vedlegget til rekommandasjon 2003/361/EF,
- 21) «resultater» enhver materiell eller immateriell virkning av et bestemt tiltak, for eksempel data, fagkunnskap eller informasjon, uansett form eller type, og uansett om det kan beskyttes eller ikke, samt eventuelle rettigheter knyttet til det, blant annet immaterielle rettigheter,

⁽²⁷⁾ Kommisjonsrekommandasjon 2003/361/EF av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter (EUT L 124 av 20.5.2003, s. 36).

- 22) «forskningsresultater» resultater skapt av et gitt tiltak som det kan gis tilgang til i form av vitenskapelige publikasjoner, data eller andre teknologiske resultater og prosesser som programvare, algoritmer, protokoller og bærbara datamaskiner,
- 23) «Seal of Excellence» et kvalitetsmerke som viser at et forslag som er framlagt i forbindelse med en utlysning, har overskredet alle evalueringstersklene som er fastsatt i arbeidsprogrammet, men ikke kunne finansieres på grunn av et utilstrekkelig budsjett for denne utlysningen i arbeidsprogrammet, og eventuelt kan motta støtte fra andre EU-finansieringskilder eller nasjonale finansieringskilder,
- 24) «strategisk forsknings- og innovasjonsplan» en gjennomføringsrettsakt som fastsetter en strategi for å virkeliggjøre innholdet i arbeidsprogrammet, for en periode på høyst fire år, etter en bred og obligatorisk flerpartshøring, og som angir hvilke prioriteringer, egnede tiltakstyper og gjennomføringsformer som skal benyttes,
- 25) «arbeidsprogram» et dokument som Kommisjonen har vedtatt for gjennomføringen av særprogrammet i samsvar med artikkel 14 i beslutning (EU) 2021/764, eller et dokument med tilsvarende innhold og struktur som er vedtatt av et finansieringsorgan,
- 26) «kontrakt» en avtale som Kommisjonen eller relevant finansieringsorgan har inngått med et rettssubjekt, som gjennomfører et innovasjons- og markedsinnføringstiltak, og som støttes gjennom blandet finansiering under Horisont Europa eller EIC,
- 27) «tilbakebetalingspliktig forskudd» den delen av den blandede finansieringen under Horisont Europa eller EIC som svarer til et lån i henhold til avdeling X i finansforordningen, men som tildeles direkte av Unionen på ideelt grunnlag for å dekke kostnadene til aktiviteter som svarer til et innovasjonstiltak, og som støttemottakeren skal tilbakebetale til Unionen på vilkårene som er fastsatt i kontrakten,
- 28) «graderte opplysninger» graderte EU-opplysninger som definert i artikkel 3 i beslutning (EU, Euratom) 2015/444 og graderte opplysninger fra medlemsstater, graderte opplysninger fra tredjeland som Unionen har inngått en sikkerhetsavtale med, og graderte opplysninger fra internasjonale organisasjoner som Unionen har inngått en sikkerhetsavtale med,
- 29) «blandingsoperasjon» et tiltak som støttes gjennom EU-budsjettet, blant annet innenfor rammen av en plattform for blandet finansiering eller en plattform som definert i artikkel 2 nr. 6 i finansforordningen, med en kombinasjon av former for støtte som ikke skal tilbakebetales, og/eller finansielle instrumenter fra Unionens budsjett med tilbakebetalingspliktige former for støtte fra utviklingsinstitusjoner eller andre offentlige finansinstitusjoner samt fra kommersielle finansinstitusjoner og kommersielle investorer,
- 30) «blandet finansiering under Horisont Europa» finansiell støtte til et program for å gjennomføre innovasjons- og markedsinnføringstiltak, som består av en bestemt kombinasjon av et tilskudd eller et tilbakebetalingspliktig forskudd og en egenkapitalinvestering eller en annen form for støtte som skal tilbakebetales,
- 31) «blandet finansiering under EIC» direkte finansiell støtte gitt under EIC til et innovasjons- og markedsinnføringstiltak, som består av en bestemt kombinasjon av et tilskudd eller et tilbakebetalingspliktig forskudd og en egenkapitalinvestering eller en annen form for støtte som skal tilbakebetales,
- 32) «forsknings- og innovasjonstiltak» et tiltak som hovedsakelig består av aktiviteter som har som formål å framskaffe ny kunnskap eller utforske muligheten for nye eller bedre teknologier, produkter, prosesser, tjenester eller løsninger. Dette kan omfatte grunnforskning og anvendt forskning, teknologiutvikling og integrering, testing, demonstrasjon og validering av prototyper i liten målestokk i et laboratorium eller et simulert miljø,
- 33) «innovasjonstiltak» et tiltak som hovedsakelig består av aktiviteter direkte rettet mot å utarbeide planer og ordninger for eller utforme nye, endrede eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester, som kan omfatte utforming av prototyper, prøving, demonstrasjon, pilotprosjekter, produktvalidering i stor målestokk og markedsintroduksjon,
- 34) «banebrytende forskning under ERC» hovedsakelig forskerinitierte forskningstiltak, i regi av én eller flere mottakere av støtte fra Det europeiske forskningsrådet (ERC),
- 35) «tiltak for kompetanseutvikling og mobilitet» tiltak rettet mot å forbedre ferdigheter, kunnskap og karrieremuligheter for forskere basert på mobilitet mellom land og, dersom det er relevant, mellom sektorer eller fagområder,

- 36) «tiltak for samfinansiering av programmer» et tiltak som skal frambringe flerårig samfinansiering til et program som opprettes eller gjennomføres av enheter som forvalter eller finansierer forsknings- og innovasjonsprogrammer, bortsett fra Unionens finansieringsorganer; et slikt aktivitetsprogram kan støtte nettverksbygging og samordning, forskning, innovasjon, pilottiltak og innovasjons- og markedsinnføringstiltak, tiltak for kompetanseutvikling og mobilitet, holdningsskaping og kommunikasjon, formidling og utnyttning, og yte eventuell relevant finansiell støtte, for eksempel tilskudd, priser og innkjøp samt blandet finansiering under Horisont Europa, eller en kombinasjon av disse. Samfinansieringstiltaket kan gjennomføres av disse rettssubjektene direkte eller av tredjeparter på deres vegne,
- 37) «tiltak for før-kommersielt innkjøp» et tiltak som har som hovedformål å virkeliggjøre før-kommersielle innkjøp, gjennomført av støttemottakere som er offentlige oppdragsgivere eller oppdragsgivende enheter,
- 38) «tiltak for offentlig innkjøp av innovative løsninger» et tiltak som hovedsakelig har som formål å virkeliggjøre felles eller samordnede offentlige innkjøp av innovative løsninger, gjennomført av støttemottakere som er oppdragsgivere eller offentlige oppdragsgivere,
- 39) «samordnings- og støttetiltak» et tiltak som bidrar til programmets mål, og som ikke er forsknings- og innovasjonsaktiviteter, med mindre de gjennomføres under «Bredere deltakelse og spredning av fremragende kvalitet» under delen «Bredere deltakelse og styrking av det europeiske forskningsområdet»; og «nedenfra og opp»-samordning uten samfinansiering av forskningsaktiviteter fra EU, som gir mulighet for samarbeid mellom rettssubjekter fra medlemsstater og assosierte land med sikte på å styrke ERA,
- 40) «motivasjonspris» en pris for å lede investering i en bestemt retning, ved å fastsette et mål før arbeidet utføres,
- 41) «anerkjennelsespris» en pris for å belønne tidligere resultater og fremragende arbeid etter at det er utført,
- 42) «innovasjons- og markedsinnføringstiltak» et tiltak som involverer et innovasjonstiltak og andre aktiviteter som er nødvendige for å innføre en innovasjon på markedet, herunder oppskalering av selskaper, blandet finansiering under Horisont Europa eller blandet finansiering under EIC,
- 43) «indirekte tiltak» forsknings- og innovasjonsaktiviteter som Unionen støtter finansielt, og som gjennomføres av deltakere,
- 44) «direkte tiltak» forsknings- og innovasjonsaktiviteter som gjennomføres av Kommisjonen gjennom Det felles forsknings-senteret (JRC),
- 45) «innkjøp» innkjøp som definert i artikkel 2 nr. 49 i finansforordningen,
- 46) «tilknyttet rettssubjekt» et rettssubjekt som definert i artikkel 187 nr. 1 i finansforordningen,
- 47) «innovasjonsøkosystem» et økosystem som på unionsplan samler enheter som har som mål å tilrettelegge for teknologiutvikling og -innovasjon; dette omfatter forbindelser mellom materielle ressurser (for eksempel økonomiske midler, utstyr og anlegg), institusjonelle enheter (for eksempel institusjoner for høyere utdanning og støttetjenester, forsknings- og teknologiorganisasjoner, selskaper, venturekapitalister og finansformidlere) og nasjonale, regionale og lokale politikktutformings- og finansieringsenheter,
- 48) «prosjektbasert godtgjøring» godtgjøring som er knyttet til en persons deltakelse i prosjekter, er del av støttemottakerens vanlige godtgjøringspraksis og utbetales på en konsekvent måte.

Artikkel 3

Programmets mål

1. Programmets generelle mål er å sørge for at Unionens investeringer i forskning og innovasjon skaper vitenskapelige, teknologiske, økonomiske og samfunnsmessige effekter som styrker det vitenskapelige og teknologiske grunnlaget i Unionen og fremmer Unionens konkurransevne i alle medlemsstater, herunder i næringslivet, å oppfylle Unionens strategiske prioriteringer og bidra til å virkeliggjøre EUs mål og politikk, å bidra til å håndtere globale utfordringer, herunder nå målene for bærekraftig utvikling ved å følge prinsippene for Agenda 2030 og Paris-avtalen, samt å styrke Det europeiske forskningsområdet. Programmet skal dermed gi størst mulig tilleggsverdi for Unionen ved å vektlegge mål og aktiviteter som medlemsstatene ikke kan gjennomføre effektivt hver for seg, men gjennom samarbeid.

2. Programmet har følgende spesifikke mål:
- a) Å utvikle, fremme og spre fremragende forskning, å støtte skaping og utbredelse av ny/nye kunnskap, ferdigheter, teknologier og løsninger av høy kvalitet basert på både grunnforskning og anvendt forskning, å støtte forskerutdanning og -mobilitet, å tiltrekke talenter på alle nivåer og å bidra til full medvirkning fra Unionens talentpool i tiltak som støttes under programmet.
  - b) Å utvikle kunnskap, å øke effekten av forskning og innovasjon i forbindelse med utvikling av, støtte til og gjennomføring av Unionens politikk samt å støtte tilgangen til og utnyttningen av innovative løsninger i det europeiske næringslivet, særlig i SMB-er, og i samfunnet for å håndtere globale utfordringer, herunder målene knyttet til klimaendring og bærekraftig utvikling.
  - c) Å fremme alle former for innovasjon, å tilrettelegge for teknologisk utvikling, demonstrasjon og kunnskaps- og teknologi-overføring og å styrke innføring og utnyttning av innovative løsninger.
  - d) Å optimere programmets bidrag med sikte på å styrke og øke Det europeiske forskningsområdets effekt og tiltrekningskraft, å fremme kvalitetsbasert deltakelse fra alle medlemsstater, herunder land med lav forsknings- og innovasjonskapasitet, i programmet samt å tilrettelegge for samarbeidsforbindelser innenfor europeisk forskning og innovasjon.

Artikkel 4

Programstruktur

1. For særprogrammet omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) og EIT består programmet av følgende deler, som bidrar til de overordnede og spesifikke målene fastsatt i artikkel 3:
- a) Søyلة I «Fremragende forskning», med følgende komponenter:
    - i) Det europeiske forskningsråd (ERC).
    - ii) Marie Skłodowska-Curie-tiltak (MSCA).
    - iii) Forskningsinfrastrukturer.
  - b) Søyلة II «Globale utfordringer og konkurransedyktig europeisk næringsliv», med følgende komponenter, i det det tas hensyn til at SSH spiller en viktig rolle i alle klynger:
    - i) Klyngen «Helse».
    - ii) Klyngen «Kultur, kreativitet og inkluderende samfunn».
    - iii) Klyngen «Samfunnssikkerhet».
    - iv) Klyngen «Digitalisering, næringsliv og romvirksomhet».
    - v) Klyngen «Klima, energi og mobilitet».
    - vi) Klyngen «Mat, bioøkonomi, naturressurser, landbruk og miljø».
    - vii) Det felles forskningscenters (JRC) direkte tiltak utenfor atomforskningsområdet.
  - c) Søyلة III «Innovativt Europa», med følgende komponenter:
    - i) Det europeiske innovasjonsråd (EIC).
    - ii) Europeiske innovasjonsøkosystemer.
    - iii) Det europeiske institutt for innovasjon og teknologi (EIT).
  - d) Delen «Bredere deltakelse og styrking av det europeiske forskningsområdet», med følgende komponenter:
    - i) Bredere deltakelse og spredning av fremragende kvalitet.
    - ii) Reformere og forbedre det europeiske forsknings- og innovasjonssystemet.
2. Hovedlinjene for aktivitetene i programmet er beskrevet i vedlegg I til denne forordningen.

*Artikkel 5***Forsvarsforskning og -utvikling**

Aktiviteter som utføres under særprogrammet omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav c), og som er fastsatt i forordning (EU) 2021/697, skal utelukkende være rettet mot forsvarsforskning og -utvikling, med mål og hovedlinjer for aktivitetene som tar sikte på å fremme konkurransevnen, effektiviteten og innovasjonskapasiteten til den europeiske forsvarsteknologiske og industrielle basen.

*Artikkel 6***Strategisk planlegging og gjennomføring av samt former for EU-finansiering**

1. Programmet skal gjennomføres gjennom direkte forvaltning i samsvar med finansforordningen eller gjennom indirekte forvaltning ved finansieringsorganene.
2. Finansiering under programmet kan gis til indirekte tiltak i enhver av de formene som er fastsatt i finansforordningen, men tilskudd skal være den viktigste formen for støtte under programmet. Finansieringen under programmet kan også gis i form av priser, innkjøp og finansielle instrumenter innenfor blandingsoperasjoner og egenkapitalstøtte under Akseleratoren.
3. Reglene for deltakelse og formidling som fastsettes i denne forordningen, får anvendelse på indirekte tiltak.
4. De viktigste tiltakstypene som skal anvendes under programmet, er angitt i artikkel 2. De finansieringsformene som er omhandlet i nr. 2 i denne artikkelen, skal anvendes på en fleksibel måte på tvers av alle programmålene, og anvendelsen av dem bestemmes på grunnlag av de særlige målenes behov og særtrekk.
5. Programmet skal også støtte direkte tiltak. Dersom slike tiltak bidrar til initiativer som opprettes i henhold til artikkel 185 eller artikkel 187 i TEUV, skal dette bidraget ikke anses som en del av det finansielle bidraget som er avsatt til disse initiativene.
6. Gjennomføringen av særprogrammet og KIC-ene under EIT omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) skal støttes gjennom en gjennomsluttet og strategisk plan for forsknings- og innovasjonsaktiviteter som fastsatt i særprogrammet omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav a), særlig for søylen «Globale utfordringer og konkurransedyktig europeisk næringsliv», og dekker også relevante aktiviteter i andre søyler og delen «Breder deltakelse og styrking av Det europeiske forskningsområdet».

Kommisjonen skal sikre at medlemsstatene trekkes inn på et tidlig tidspunkt, og omfattende kommunikasjon med Europaparlamentet, utfyllt med høring av berørte parter og allmennheten.

Strategisk planlegging skal sikre samsvar med andre relevante unionsprogrammer og forenlighet med EUs prioriteringer og forpliktelser, og skal medføre økt komplementaritet og synergi med nasjonale og regionale finansieringsprogrammer og -prioriteringer, og dermed styrke ERA. Områder for mulige samfunnsoppdrag og områder for mulige institusjonaliserte europeiske partnerskap skal fastsettes i vedlegg VI.

7. Dersom det er hensiktsmessig med sikte på å gi raskere tilgang til midler for små samarbeidskonsortier, kan det foreslås en «effektiv prosedyre for å sikre rask søknadsbehandling» (heretter kalt «effektiv prosedyre») under noen av de utlysningene som gjelder forskningstiltak og/eller innovasjonstiltak under søylen «Globale utfordringer og konkurransedyktig europeisk næringsliv» og de delene som er knyttet til Det europeiske innovasjonsråds Stifinner.

En utlysning i forbindelse med den effektive prosedyren skal ha følgende kumulative egenskaper:

- a) Utlysninger etter «nedefra og opp»-prinsippet.
- b) En kortere behandlingstid for tildeling, som ikke overstiger seks måneder.
- c) En støtte som gis bare til små samarbeidskonsortier sammensatt av høyst seks ulike og uavhengige støtteberettigede rettssubjekter.

d) Den finansielle støtten per konsortium er på høyst 2,5 millioner euro.

I arbeidsprogrammet skal de utlysningene der den effektive prosedyren brukes, identifiseres.

8. Aktiviteter under programmet skal gjennomføres hovedsakelig gjennom åpne utlysninger, herunder i forbindelse med samfunnsoppdrag og europeiske partnerskap.

Artikkel 7

Prinsipper for programmet

1. Forsknings- og innovasjonsaktiviteter som gjennomføres under særprogrammet nevnt i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) innenfor rammen av EIT, skal være rettet utelukkende mot sivile anvendelsesområder. Budsjettoverføringer mellom beløpet som er tildelt til særprogrammet nevnt i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) og EIT, og beløpet som er tildelt til særprogrammet nevnt i artikkel 1 nr. 2 bokstav c), er ikke tillatt, og unødig overlappning mellom de to programmene skal unngås.
2. Programmet skal sikre en tverrfaglig tilnærming og skal, når det er relevant, inneholde bestemmelser om integreringen av samfunnsvitenskap og humaniora på tvers av alle klynger og aktiviteter som utvikles under programmet, herunder spesifikke utlysninger knyttet til SSH-relaterte emner.
3. Programmets samarbeidsdeler skal sikre en balanse mellom lavere og høyere nivåer av teknologisk modenhet, slik at de dekker hele verdikjeden.
4. Programmet skal sikre effektiv fremming og integrering av samarbeid med tredjeland og internasjonale organisasjoner samt initiativer basert på gjensidig nytte, Unionens interesser, internasjonale forpliktelser og, når det er relevant, gjensidighet.
5. Programmet skal hjelpe land som omfattes av tiltak i rammeprogrammet som skal bidra til bredere deltakelse, med å øke deltakelsen i programmet og fremme bred geografisk dekning i forbindelse med samarbeidsprosjekter, herunder gjennom å spre fremragende forskning, styrke nye samarbeidsforbindelser og stimulere til «hjernemobilitet», og gjennom gjennomføringen av artikkel 24 nr. 2 og artikkel 50 nr. 5. Denne innsatsen skal gjenspeiles i nasjonale tiltak som treffes av medlemsstatene, herunder knyttet til fastsettelse av attraktiv lønn for forskere, med støtte i form av unionsmidler og nasjonale og regionale midler. Uten at kriteriene for fremragende kvalitet undergraves, skal særlig oppmerksomhet rettes mot geografisk balanse, avhengig av situasjonen på det berørte forsknings- og innovasjonsområdet, evalueringsgrupper og organer, for eksempel råd og ekspertgrupper.
6. Programmet skal sikre effektiv fremming av like muligheter for alle og integrering av likestilling og likestillingsperspektivet i forsknings- og innovasjonsinnholdet. Den skal ta sikte på å undersøke årsakene til den ujevne kjønnsfordelingen. Særlig oppmerksomhet skal rettes mot å sikre mest sikre lik kjønnsfordeling i evalueringsgrupper og i andre relevante rådgivende organer, for eksempel råd og ekspertgrupper.
7. Programmet skal gjennomføres i synergi med andre EU-finansieringsprogrammer, samtidig som administrativ forenkling tilstrebes i størst mulig grad. En ikke-uttømmende liste over synergier med andre EU-programmer finnes i vedlegg IV.
8. Programmet skal bidra til økt offentlig og privat investering i forskning og innovasjon i medlemsstatene, og dermed bidra til å oppnå en samlet investering i forskning og utvikling på minst 3 % av Unionens BNP.
9. Når Kommisjonen gjennomfører programmet, skal den ta sikte på å oppnå løpende administrativ forenkling og reduksjon av byrden for søkerne og støttemottakerne.
10. Som en del av Unionens overordnede mål om å integrere klimatiltak i EUs sektorpolitikk og EU-midler skal tiltak under dette programmet bidra med minst 35 % av utgiftene til klimamål når det er hensiktsmessig. Klimaperspektivet skal integreres på en tilfredsstillende måte i forsknings- og innovasjonsinnholdet.
11. Programmet skal fremme samskaping og felles utarbeiding ved å engasjere borgerne og sivilsamfunnet.
12. Programmet skal sikre transparens og ansvarlighet i forbindelse med forsknings- og innovasjonsprosjekter, og dermed ivareta allmennhetens interesse.

13. Kommisjonen eller det berørte finansieringsorganet skal sikre at tilstrekkelig veiledning og opplysninger gjøres tilgjengelig for alle potensielle deltakere når utlysningen offentliggjøres, særlig den gjeldende malen for tilskuddsavtalen.

Artikkel 8

Samfunnsoppdrag

1. Samfunnsoppdrag skal programfestes innenfor søylen «Globale utfordringer og konkurransedyktig europeisk næringsliv», men kan også dra fordel av tiltak som gjennomføres innenfor andre deler av programmet, samt av utfyllende tiltak som gjennomføres under andre EU-programmer. Samfunnsoppdrag skal tilrettelegge for konkurrerende løsninger, noe som gir felleseuropeisk tilleggsverdi og effekt.

2. Samfunnsoppdragene skal defineres og gjennomføres i samsvar med denne forordningen og særprogrammet, og skal sikre aktiv og tidlig medvirkning fra medlemsstatene og omfattende kommunikasjon med Europaparlamentet. Samfunnsoppdragene og deres formål, budsjett, mål, anvendelsesområde, indikatorer og milepæler skal identifiseres i de strategiske forsknings- og innovasjonsplanene eller arbeidsprogrammene, alt etter hva som er relevant. Evaluering av forslag knyttet til samfunnsoppdragene skal foretas i samsvar med artikkel 29.

3. I de første tre årene av programmet skal høyst 10 % av det årlige budsjettet for søyle II programfestes gjennom spesifikke utlysninger for gjennomføring av samfunnsoppdragene. I de gjenstående årene av programmet kan denne prosentdelen økes etter en positiv vurdering av samfunnsoppdragets utvelgings- og forvaltningsprosess. Kommisjonen skal opplyse om den samlede budsjettandelen av hvert arbeidsprogram som er avsatt til samfunnsoppdrag.

4. Samfunnsoppdrag skal

- a) ved hjelp av bærekraftsmål som kilder for utformingen og gjennomføringen ha et klart forsknings- og innovasjonsinnhold og tilleggsverdi for Unionen, og skal bidra til å oppnå Unionens prioriteringer og oppfylle dens forpliktelser samt til å nå programmålene omhandlet i artikkel 3,
- b) dekke områder av felleseuropeisk relevans, være inkluderende, oppmuntre til bred medvirkning og aktiv deltakelse fra ulike berørte parter fra offentlig og privat sektor, herunder borgere og sluttbrukere, og levere forsknings- og innovasjonsresultater til fordel for alle medlemsstater,
- c) være dristige og inspirerende og ha stor vitenskapelig, teknologisk, samfunnsmessig, miljømessig eller politisk relevans og effekt,
- d) angi en klar retning og mål, og være målrettede, målbare og tidsbestemte, med en klar budsjettamme,
- e) velges ut på en gjennomsiktig måte og være rettet mot ambisiøse, men realistiske mål og forsknings-, utviklings- og innovasjonsaktiviteter som er basert på fremragende kvalitet og er resultatorienterte,
- f) ha det nødvendige anvendelsesområdet og omfanget samt mobilisere de ressursene og de offentlige og private tilleggsmidlene som kreves for å levere resultatet av samfunnsoppdraget,
- g) stimulere til aktiviteter på tvers av fagområder (herunder samfunnsvitenskap og humaniora) og omfatte aktiviteter fra en rekke TRL-er, herunder lavere TRL-er,
- h) være åpne for flere forskjellige «nedenfra og opp»-tilnæringer og løsninger som ivaretar hensynet til menneskers og samfunnets behov og fordeler, og som gjenspeiler at ulike bidrag er viktige for å gjennomføre disse samfunnsoppdragene,
- i) på en gjennomsiktig måte oppnå synergier med andre unionsprogrammer samt med nasjonale og, når det er relevant, regionale innovasjonsøkosystemer.

5. Kommisjonen skal overvåke og evaluere hvert samfunnsoppdrag i samsvar med artikkel 50 og 52 og vedlegg V, herunder framskritt mot mål på kort, mellomlang og lang sikt, innbefattet gjennomføring, overvåking og utfasing av oppdragene. En vurdering av de første samfunnsoppdragene som er opprettet under programmet, skal foretas senest i 2023 og før det er tatt noen beslutning om å opprette nye samfunnsoppdrag eller å fortsette, avslutte eller omlegge pågående samfunnsoppdrag. Resultatene av denne vurderingen skal offentliggjøres og skal omfatte blant annet analysen av deres utvelgingsprosess og deres styring, budsjett, fokus og framskritt hittil.

*Artikkel 9***Det europeiske innovasjonsrådet**

1. Kommisjonen skal opprette Det europeiske innovasjonsråd (EIC) som et sentralt forvaltet felles kontaktpunkt for gjennomføring av tiltak under søyle III «Innovativt Europa» som gjelder EIC. EIC skal først og fremst satse på banebrytende og disruptiv innovasjon, særlig markedsskapende innovasjon, men skal også støtte alle andre typer innovasjon, blant annet trinnvis.

EIC skal fungere etter følgende prinsipper:

- a) Klar tilleggsverdi for EU.
  - b) Uavhengighet.
  - c) Evne til risikotaking.
  - d) Formålstjenlighet.
  - e) Effektivitet.
  - f) Transparens.
  - g) Ansvarlighet.
2. EIC skal være åpen for alle typer innovatører, både enkeltpersoner og universiteter, forskningsorganisasjoner og selskaper (SMB-er og nystartede foretak og, i unntakstilfeller, små selskaper med middels markedsverdi), samt individuelle støttemottakere og tverrfaglige konsortier. Minst 70 % av EICs budsjett skal avsettes til innovative nystartede foretak og SMB-er.
3. EICs styre og ledelsesfunksjoner er beskrevet i beslutning (EU) 2021/764.

*Artikkel 10***Europeiske partnerskap**

1. Deler av programmet kan gjennomføres ved hjelp av europeiske partnerskap. Unionens deltakelse i europeiske partnerskap kan ha enhver av følgende former:

- a) Deltakelse i europeiske partnerskap som opprettes på grunnlag av programerklæringer eller kontraktsregulerte ordninger mellom Kommisjonen og partnerne omhandlet i artikkel 2 nr. 3, med angivelse av det europeiske partnerskapets mål, tilknyttede forpliktelser for Unionen og andre partnere knyttet til deres finansielle bidrag og/eller bidrag i naturalier, resultatnøkkeltall og effektindikatorer, resultater som skal leveres, og rapporteringsordninger. De omfatter identifisering av utfyllende forsknings- og innovasjonsaktiviteter som gjennomføres av partnerne og i programmet (europeiske partnerskap under samme program).
- b) Deltakelse i og finansielt bidrag til et program for forsknings- og innovasjonsaktiviteter, med fastsettelse av mål, resultatnøkkeltall og effektindikatorer samt resultater som skal leveres, basert på partnernes forpliktelser knyttet til finansielle bidrag og/eller bidrag i naturalier og integrering av deres relevante aktiviteter ved hjelp av et samfinansieringstiltak for program (samfinansierte europeiske partnerskap).
- c) Deltakelse i og finansielt bidrag til forsknings- og innovasjonsprogrammer som iverksettes av flere medlemsstater i samsvar med artikkel 185 i TEUV, eller av organer som er opprettet i henhold til artikkel 187 i TEUV, f.eks. fellesforetak, eller av EITs kunnskaps- og innovasjonsnettverk i samsvar med EIT-forordningen (institusjonaliserte europeiske partnerskap).

Institusjonaliserte europeiske partnerskap skal gjennomføres bare dersom andre deler av programmet, herunder andre former for europeiske partnerskap, ikke ville kunne nå målene, eller ikke ville skape de nødvendige og forventede effektene, og dersom det er begrunnet i et langsiktig perspektiv og en høy grad av integrering. Europeiske partnerskap i samsvar med artikkel 185 eller 187 i TEUV skal gjennomføre sentral styring av alle finansielle bidrag, unntatt i behørig begrunnede tilfeller. Ved sentral styring av alle finansielle bidrag blir prosjektbidrag fra én deltakende stat gitt på grunnlag av de midlene det søkes om i forslag fra enheter som er etablert i denne deltakende staten, med mindre alle deltakende stater har blitt enige om noe annet.

Reglene for institusjonaliserte europeiske partnerskap skal blant annet fastsette mål, resultatnøkkeltall og effektindikatorer, resultater som skal leveres, og partnernes forpliktelser knyttet til finansielle bidrag og/eller bidrag i naturalier.

2. Europeiske partnerskap skal

- a) opprettes med sikte på å håndtere europeiske eller globale utfordringer bare i tilfeller der målene for programmet vil nås mer effektivt gjennom et europeisk partnerskap enn av Unionen alene og sammenlignet med andre former for støtte under programmet; en passende andel av programbudsjettet skal avsettes til disse tiltakene i programmet som gjennomføres gjennom europeiske partnerskap; hoveddelen av budsjettet i søyle II skal avsettes til tiltak utenfor europeiske partnerskap,
- b) overholde prinsippene om tilleggsverdi for Unionen, transparens og åpenhet, effekt i og for Europa, tilstrekkelig sterk vektstangvirkning, de berørte partenes langsiktige forpliktelser, fleksibilitet i gjennomføringen, og sammenheng, samordning og komplementaritet med Unionens eller lokale, regionale, nasjonale og, når det er relevant, internasjonale initiativer eller andre europeiske partnerskap og samfunnsoppdrag,
- c) ha en klar livssyklusbasert tilnærming, være tidsbegrenset og omfatte vilkår for utfasing av programmets finansiering.

3. Europeiske partnerskap i henhold til nr. 1 bokstav a) og b) i denne artikkelen skal identifiseres i strategiske forsknings- og innovasjonsplaner før de gjennomføres i arbeidsprogrammer.

4. Bestemmelser og kriterier for utvelging, gjennomføring, overvåking, evaluering og utfasing av europeiske partnerskap er angitt i vedlegg III.

Artikkel 11

Gjennomgåelse av samfunnsoppdrags- og partnerskapsområder

Senest 31. desember 2023 skal Kommisjonen gjennomgå vedlegg VI til denne forordningen som en del av den alminnelige overvåkingen av programmet, herunder samfunnsoppdrag og institusjonaliserte europeiske partnerskap på grunnlag av artikkel 185 eller 187 i TEUV, og skal framlegge en rapport om de viktigste resultatene for Europaparlamentet og Rådet.

Artikkel 12

Budsjett

1. Den finansielle rammen for gjennomføringen av programmet i tidsrommet fra 1. januar 2021 til 31. desember 2027 skal være 86 123 000 000 euro i løpende priser for særprogrammet omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) og for EIT, og 7 953 000 000 euro i løpende priser for særprogrammet omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav c).

2. Den veiledende fordelingen av beløpet nevnt i nr. 1, for særprogrammet omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) og for EIT skal være

a) 23 546 000 000 euro for søyle I «Fremragende forskning» for tidsrommet 2021–2027, hvorav

- i) 15 027 000 000 euro for ERC,
- ii) 6 333 000 000 euro for MSCA,
- iii) 2 186 000 000 euro for forskningsinfrastrukturer,

b) 47 428 000 000 euro for søyle II «Globale utfordringer og konkurransedyktig europeisk næringsliv» for tidsrommet 2021–2027, hvorav

- i) 6 893 000 000 euro for klyngen «Helse»,
- ii) 1 386 000 000 euro for klyngen «Kultur, kreativitet og inkluderende samfunn»,
- iii) 1 303 000 000 euro for klyngen «Samfunnssikkerhet»,

- iv) 13 462 000 000 euro for klyngen «Digitalisering, næringsliv og romvirksomhet»,
  - v) 13 462 000 000 euro for klyngen «Klima, energi og mobilitet»,
  - vi) 8 952 000 000 euro for klyngen «Mat, bioøkonomi, naturressurser, landbruk og miljø»,
  - vii) 1 970 000 000 euro for Det felles forskningscenters (JRCs) direkte tiltak utenfor atomforskningsområdet,
- c) 11 937 000 000 euro for søyle III «Innovativt Europa» for tidsrommet 2021–2027, hvorav
- i) 8 752 000 000 euro for EIC,
  - ii) 459 000 000 euro for europeiske innovasjonsøkosystemer,
  - iii) 2 726 000 000 euro for EIT,
- d) 3 212 000 000 euro for delen «Bredere deltakelse og styrking av Det europeiske forskningsområdet» for tidsrommet 2021–2027, hvorav
- i) 2 842 000 000 euro for «Bredere deltakelse og spredning av fremragende kvalitet»,
  - ii) 370 000 000 euro for «Reformere og forbedre det europeiske forsknings- og innovasjonssystemet».

3. Som følge av den programspesifikke justeringen fastsatt i artikkel 5 i forordning (EU, Euratom) 2020/2093 skal beløpet nevnt i nr. 1 for særprogrammet omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) i denne forordningen og for EIT økes med en ytterligere tildeling på 3 000 000 000 euro i faste 2018-priser, som fastsatt i vedlegg II til forordning (EU, Euratom) 2020/2093.

4. Den veiledende fordelingen av beløpet nevnt i nr. 3 skal være som følger:

- a) 1 286 000 000 euro i faste 2018-priser for søyle I «Fremragende forskning», hvorav
- i) 857 000 000 euro i faste 2018-priser for ERC,
  - ii) 236 000 000 euro i faste 2018-priser for MSCA,
  - iii) 193 000 000 euro i faste 2018-priser for forskningsinfrastrukturer,
- b) 1 286 000 000 euro i faste 2018-priser for søyle II «Globale utfordringer og konkurransedyktig europeisk næringsliv», hvorav
- i) 686 000 000 euro i faste 2018-priser for klyngen «Kultur, kreativitet og inkluderende samfunn»,
  - ii) 257 000 000 euro i faste 2018-priser for klyngen «Samfunnsikkerhet»,
  - iii) 171 000 000 euro i faste 2018-priser for klyngen «Digitalisering, næringsliv og romvirksomhet»,
  - iv) 171 000 000 euro i faste 2018-priser for klyngen «Klima, energi og mobilitet»,
- c) 270 000 000 euro i faste 2018-priser for søyle III «Innovativt Europa», hvorav
- i) 60 000 000 euro i faste 2018-priser for europeiske innovasjonsøkosystemer,
  - ii) 210 000 000 euro i faste 2018-priser for EIT,
- d) 159 000 000 euro i faste 2018-priser for delen «Bredere deltakelse og styrking av Det europeiske forskningsområdet», hvorav
- i) 99 000 000 euro i faste 2018-priser for «Bredere deltakelse og spredning av fremragende kvalitet»,
  - ii) 60 000 000 euro i faste 2018-priser for «Reformere og forbedre det europeiske forsknings- og innovasjonssystemet».

5. For å kunne møte uforutsette situasjoner eller nye hendelser og behov kan Kommisjonen som ledd i den årlige budsjettbehandlingen avvike fra beløpene nevnt i nr. 2 med høyst 10 %. Et slikt avvik tillates ikke med hensyn til beløpene nevnt i nr. 2 bokstav b) vii) og det samlede beløpet som er fastsatt i nr. 2 for delen «Bredere deltakelse og styrking av Det europeiske forskningsområdet».

6. Beløpet nevnt i nr. 1 og 3 i denne artikkelen for særprogrammet omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) og for EIT kan også dekke utgifter knyttet til forberedelse, overvåking, kontroll, revisjon, evaluering og andre aktiviteter og utgifter som er nødvendige for å forvalte og gjennomføre programmet, herunder alle administrasjonskostnader, og til å evaluere oppnåelsen av mål. Administrasjonskostnadene knyttet til indirekte tiltak skal ikke overstige 5 % av det samlede beløpet for indirekte tiltak i særprogrammet nevnt i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) og for EIT. Beløpet nevnt i nr. 1 og 3 i denne artikkelen kan dessuten for særprogrammet omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) og for EIT også omfatte

- a) i den grad de har tilknytning til dette programmets mål, utgifter knyttet til undersøkelser, ekspertmøter og informasjons- og kommunikasjonstiltak,
- b) utgifter knyttet til informasjonsteknologinettverk for informasjonsbehandling og -utveksling, herunder foretakets informasjonsteknologiverktøy og annen teknisk og administrativ bistand som er nødvendig i forbindelse med forvaltningen av programmet.

7. Dersom det er nødvendig for å muliggjøre forvaltning av tiltak som ikke er avsluttet innen 31. desember 2027, kan bevilgningene oppføres i Unionens budsjett etter 2027 for å dekke utgiftene omhandlet i nr. 6.

8. Budsjettforpliktelser som gjelder tiltak som strekker seg over flere enn ett regnskapsår, kan fordeles på årlige delbeløp over flere år.

9. I samsvar med artikkel 193 nr. 2 andre ledd bokstav a) i finansforordningen kan aktiviteter som støttes i henhold til denne forordningen, og de underliggende kostnadene, i behørig begrunnede tilfeller angitt i finansieringsbeslutningen og for et begrenset tidsrom, anses som støtteberettigede per 1. januar 2021 selv om de ble gjennomført og kostnadene påløp før søknaden om tilskudd ble inngitt.

Artikkel 13

Midler fra EU-gjenoppbyggingsinstrumentet

1. Tiltakene nevnt i artikkel 1 nr. 2 i forordning (EU) 2020/2094 skal gjennomføres under programmet med beløpene nevnt i forordningens artikkel 2 nr. 2 bokstav a) iv), med forbehold for forordningens artikkel 3 nr. 3, 4, 7 og 9.

2. Beløpene nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav a) iv) i forordning 2020/2094 skal utgjøre en inntekt avsatt til et bestemt formål som beskrevet i samme forordnings artikkel 3 nr. 1. Disse tilleggsmidlene skal utelukkende tildeles for forsknings- og innovasjonstiltak som har som formål å håndtere konsekvensene av covid-19-krisen, særlig de økonomiske, sosiale og samfunnsmessige effektene. Innovative SMB-er skal prioriteres, og særlig oppmerksomhet skal rettes mot integrering av dem i samarbeidsprosjekter under søyle II.

3. Den veiledende fordelingen av beløpet nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav a) iv) i forordning (EU) 2020/2094 skal være

- a) 25 % til klyngen «Helse»,
- b) 25 % til klyngen «Digitalisering, næringsliv og romvirksomhet»,
- c) 25 % til klyngen «Klima, energi og mobilitet»,
- d) 25 % til EIC.

Artikkel 14

Åpen forskning

1. Programmet skal fremme åpen forskning som en tilnærming til den vitenskapelige prosessen basert på samarbeid og kunnskapsformidling, særlig i tråd med følgende elementer, som skal sikres i samsvar med artikkel 39 nr. 3 i denne forordningen:

- a) Åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner som kommer fra forskning finansiert gjennom programmet.

- b) Åpen tilgang til forskningsdata, herunder slike som ligger til grunn for vitenskapelige publikasjoner, i samsvar med prinsippet «så åpent som mulig, så lukket som nødvendig».
2. Prinsippet om gjensidig åpen tilgang skal fremmes og oppmuntres til i alle assosierings- og samarbeidsavtaler med tredjeland, herunder avtaler undertegnet av finansieringsorganer som har fått ansvaret for den indirekte forvaltningen av programmet.
3. Ansvarlig forvaltning av forskningsdata skal sikres i samsvar med FAIR-prinsippene (gjenfinnbarhet, tilgjengelighet, samvirkingsevne og gjenbruksmulighet). Det skal også rettes oppmerksomhet mot langsiktig lagring av data.
4. Andre åpen forskning-praksiser skal fremmes og oppmuntres, herunder til fordel for SMB-er.

Artikkel 15

Alternativ, kombinert og kumulativ finansiering og overføring av midler

1. Programmet skal gjennomføres i synergi med andre EU-programmer, i samsvar med prinsippet omhandlet i artikkel 7 nr. 7.
2. «Seal of Excellence» skal tildeles for utlysninger som angis i arbeidsprogrammet. I samsvar med relevant bestemmelse i forordningen om felles bestemmelser for 2021–2027 og relevant bestemmelse i forordningen om strategiske planer for den felles landbrukspolitikken kan ERDF, ESF+ eller EAFRD støtte
- a) samfinansierte tiltak som velges under programmet, og
- b) tiltak som er tildelt et «Seal of Excellence», forutsatt at de oppfyller alle følgende vilkår:
- i) De er blitt vurdert i en utlysning innenfor rammen av programmet.
- ii) De oppfyller minstekravene til kvalitet i nevnte utlysning.
- iii) De er ikke finansiert gjennom denne utlysningen utelukkende på grunn av budsjettbegrensninger.
3. Finansielle bidrag under programmer som samfinansieres av ERDF, ESF+, EMFAF og EAFRD, kan anses som et bidrag fra den deltakende medlemsstaten til europeiske partnerskap i henhold til artikkel 10 nr. 1 bokstav b) og c) i denne forordningen, forutsatt at relevant bestemmelse i forordningen om felles bestemmelser for 2021–2027 samt de fondsspesifikke forordningene overholdes.
4. Et tiltak som har mottatt et bidrag fra et annet unionsprogram, kan også motta bidrag under programmet, forutsatt at bidragene ikke dekker de samme kostnadene. Reglene for det relevante unionsprogrammet skal gjelde for det tilhørende bidraget til tiltaket. Den kumulative finansieringen skal ikke overstige de samlede støtteberettigede kostnadene for tiltaket. Støtten fra de ulike unionsprogrammene kan beregnes på pro rata-grunnlag i samsvar med dokumentene som fastsetter vilkårene for støtte.
5. Ressurser som tildeles til medlemsstatene under delt forvaltning, kan på den berørte medlemsstatens anmodning overføres til programmet, med forbehold for vilkårene fastsatt i de relevante bestemmelsene i forordningen om felles bestemmelser for 2021–2027. Kommisjonen skal ta i bruk disse midlene direkte i samsvar med artikkel 62 nr. 1 første ledd bokstav a) i finansforordningen eller indirekte i samsvar med bokstav c) i nevnte ledd. Disse ressursene skal brukes til fordel for den berørte medlemsstaten.
6. Dersom Kommisjonen ikke har inngått en rettslig forpliktelse under direkte eller indirekte forvaltning for ressurser som overføres i samsvar med nr. 5, kan de tilsvarende ubevilgede ressursene overføres tilbake til ett eller flere kildeprogrammer, på medlemsstatens anmodning, i samsvar med vilkårene i de relevante bestemmelsene i forordningen om felles bestemmelser for 2021–2027.

*Artikkel 16***Tredjeland tilknyttet programmet**

1. Programmet skal være åpent for assosiering for følgende tredjeland (assosierte land):
    - a) Medlemmer av Det europeiske frihandelsforbund som er medlemmer av EØS, i samsvar med vilkårene i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.
    - b) Tiltredende land, kandidatland og potensielle kandidatland i samsvar med de allmenne prinsippene og vilkårene for disse landenes deltakelse i unionsprogrammer som er fastsatt i de respektive rammeavtalene og beslutninger truffet av Assosieringsrådet, eller lignende avtaler, og i samsvar med de særlige vilkårene som er fastsatt i avtalene mellom Unionen og disse landene.
    - c) Land som omfattes av den europeiske nabolikspolitikken, i samsvar med de generelle prinsippene og vilkårene for at disse landene kan delta i EU-programmer som er fastsatt i de respektive rammeavtalene og beslutninger tatt av Assosieringsrådet, eller lignende avtaler, og i samsvar med de særlige vilkårene som er fastsatt i avtalene mellom EU og disse landene.
    - d) Tredjeland og territorier som oppfyller alle følgende kriterier:
      - i) De har god kapasitet innenfor vitenskap, teknologi og innovasjon.
      - ii) De slutter seg til prinsippet om en regelbasert og åpen markedsøkonomi, herunder rettferdig og rimelig behandling av immaterialrettigheter, overholder menneskerettighetene og støttes av demokratiske institusjoner.
      - iii) De fremmer aktivt politikker med sikte på å forbedre borgernes økonomiske og sosiale velferd.
  2. Assosieringen til programmet for hvert av tredjelandene omhandlet i nr. 1 bokstav d) skal være i samsvar med vilkårene fastsatt i en avtale om tredjelandets deltakelse i et unionsprogram, forutsatt at avtalen
    - a) sikrer en rimelig balanse når det gjelder bidragene og fordelene til det tredjelandet som deltar i unionsprogrammene,
    - b) fastsetter vilkårene for å delta i unionsprogrammene, blant annet beregning av finansielle bidrag til enkeltprogrammene og deres administrasjonskostnader,
    - c) ikke gir tredjelandet beslutningsmyndighet i unionsprogrammet,
    - d) garanterer Unionens rett til å sikre god økonomistyring og til å beskytte sine økonomiske interesser.
- Bidragene nevnt i første ledd bokstav b) i dette nummeret skal utgjøre inntekter som er avsatt til særskilte formål i samsvar med artikkel 21 nr. 5 i finansforordningen.
3. Anvendelsesområdet for hvert tredjeland assosiering til programmet skal ta hensyn til en analyse av fordelene for Unionen og målet om å fremme økonomisk vekst i Unionen gjennom innovasjon. Med unntak av EØS-medlemmer, tiltredende land, kandidatland og potensielle kandidatland kan deler av programmet derfor utelukkes fra et bestemt lands assosieringsavtale.
  4. Assosieringsavtalen skal i størst mulig grad fastsette bestemmelser om gjensidig deltakelse for rettssubjekter som er etablert i Unionen, i assosierte lands tilsvarende programmer i samsvar med vilkårene i disse programmene.
  5. Vilkårene som fastsetter det finansielle bidragets størrelse, skal sikre at en eventuell betydelig ubalanse automatisk korrigeres i forhold til det beløpet som enheter etablert i assosierte land mottar gjennom deltakelsen i programmet, idet det tas hensyn til kostnadene knyttet til forvaltningen, gjennomføringen og driften av programmet. Ved fordelingen av de finansielle bidragene skal det tas hensyn til i hvilken grad rettssubjekter fra de assosierte landene deltar i hver del av programmet.

AVDELING II

REGLER FOR DELTAKELSE OG FORMIDLING

KAPITTEL I

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 17

Finansieringsorganer og JRCs direkte tiltak

1. Reglene som er fastsatt i denne avdelingen, får ikke anvendelse på JRCs direkte tiltak.
2. I behørig begrunnede tilfeller kan finansieringsorganene fravike reglene som er fastsatt i denne avdelingen, unntatt artikkel 18, 19 og 20, dersom
  - a) slik fravikelse er tillatt i henhold til den grunnrettsakten om opprettelse av finansieringsorganet oppretter eller om overdragelse av budsjettgjennomføringsoppgaver til organet, eller
  - b) for finansieringsorganer i henhold til finansforordningens artikkel 62 nr. 1 bokstav c) ii), iii) eller v) dersom dette er tillatt i henhold til bidragsavtalen, og dersom deres særlige driftsbehov eller tiltakets art krever det.

Artikkel 18

Støtteberettigede tiltak og etiske prinsipper

1. Uten at det berører nr. 2 i denne artikkelen, er bare tiltak som gjennomfører målene omhandlet i artikkel 3, berettiget til finansiering.

Det skal ikke gis støtte til følgende forskningsområder:

- a) Aktiviteter med sikte på reproduktiv kloning av mennesker.
- b) Aktiviteter med sikte på å endre menneskers arvemasse på en måte som gjør endringene arvelige⁽²⁸⁾.
- c) Aktiviteter med sikte på å skape menneskeembryoer utelukkende til forskningsformål eller for framstilling av stamceller, herunder ved somatisk cellekjerneoverføring.

2. Avhengig av både innholdet i det vitenskapelige forslaget og rettsgrunnlaget i de berørte medlemsstatene kan det gis støtte til forskning i menneskelige stamceller, både adulte og embryonale. Det skal ikke, verken i eller utenfor Unionen, gis støtte til forskning som er forbudt i alle medlemsstatene. Det skal ikke gis støtte i en medlemsstat til en forskningsaktivitet som er forbudt i denne medlemsstaten.

Artikkel 19

Etikk

1. Tiltak som gjennomføres innenfor rammen av programmet, skal følge etiske prinsipper og relevant EU-regelverk, nasjonal lovgivning og folkerett, herunder paktene og Den europeiske konvensjon om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter med tilleggsprotokoller.

Særlig oppmerksomhet skal rettes mot forholdsmessighetsprinsippet, retten til personvern, retten til vern av personopplysninger, retten til personlig fysisk og psykisk integritet, retten til likebehandling, behovet for å sikre og beskytte miljøet og et høyt vernnivå for menneskers helse.

⁽²⁸⁾ Det kan gis støtte til forskning knyttet til kreftbehandling av gonader.

2. Rettssubjekter som deltar i et tiltak, skal framlegge
  - a) en etisk egenvurdering som identifiserer og presiserer alle forventede etiske spørsmål knyttet til målet for, gjennomføringen av og de sannsynlige effektene av aktivitetene som skal finansieres, herunder en bekreftelse på samsvar med nr. 1, og en beskrivelse av hvordan dette vil bli sikret,
  - b) en bekreftelse på at alle aktiviteter vil være i samsvar med de europeiske atferdsreglene for forskningsintegritet, som er offentliggjort av All European Academies (ALLEA), og at det ikke vil bli utført noen aktiviteter som er utelukket fra finansiering,
  - c) når det gjelder aktiviteter utenfor Unionen, en bekreftelse på at de samme aktivitetene ville vært tillatt i en medlemsstat, og
  - d) når det gjelder aktiviteter som omfatter bruk av menneskelige embryonale stamceller, nærmere opplysninger om lisensierings- og kontrolltiltak som skal treffes av vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene, og opplysninger om de etiske godkjenningene som skal innhentes før aktivitetene starter.
3. Forslagene skal systematisk undersøkes med sikte på å identifisere de tiltakene som medfører komplekse eller alvorlige etiske spørsmål, og det skal foretas en etisk vurdering av dem. Den etiske vurderingen skal foretas av Kommisjonen, med mindre den har delegert vurderingen til finansieringsorganet. Alle tiltak som omfatter bruk av menneskelige embryonale stamceller eller menneskelige embryoer, skal være gjenstand for en etisk vurdering. De etiske undersøkelsene og vurderingene skal foretas med bistand fra eksperter innenfor etikk. Kommisjonen og finansieringsorganene skal sikre transparensen i prosedyrene knyttet til etiske spørsmål, uten at det berører kravet om fortrolig behandling av prosedyrenes innhold.
4. Rettssubjekter som deltar i et tiltak, skal innhente alle godkjenninger eller andre dokumenter som kreves av relevante nasjonale eller lokale etikk-komiteer eller andre organer, for eksempel personvernmyndigheter, før de relevante aktivitetene starter. Disse dokumentene skal arkiveres og framlegges på anmodning fra Kommisjonen eller relevant finansieringsorgan.
5. Dersom det er hensiktsmessig, skal Kommisjonen eller relevant finansieringsorgan foreta etisk kontroll. For gjelder alvorlige eller komplekse etiske spørsmål skal kontrollen foretas av Kommisjonen, med mindre den har delegert kontrollen til finansieringsorganet.

Den etiske kontrollen skal foretas med bistand fra eksperter innenfor etikk.

6. Tiltak som ikke oppfyller etikk-kravene i nr. 1–4, og som derfor ikke er etisk akseptable, skal avvises eller avsluttes når det etisk uakseptable forholdet oppdages.

Artikkel 20

Sikkerhet

1. Tiltak som gjennomføres innenfor rammen av programmet, skal overholde de gjeldende sikkerhetsreglene, og særlig regler for vern av graderte opplysninger mot ikke-autorisert utlevering, herunder overholdelse av relevant EU-rett og nasjonal rett. Når det gjelder forskning som utføres utenfor Unionen og anvender eller genererer graderte opplysninger, skal det, i tillegg til at kravene ovenfor overholdes, ha blitt inngått en sikkerhetsavtale mellom Unionen og det tredjelandet der forskningen skal utføres.
2. Når det er hensiktsmessig, skal forslag inneholde en egenvurdering av sikkerheten som identifiserer eventuelle sikkerhetsproblemer og redegjør for hvordan disse problemene vil bli håndtert med sikte på å overholde relevant EU-rett og nasjonal rett.
3. Dersom det er relevant, skal Kommisjonen eller relevant finansieringsorgan foreta en sikkerhetskontroll av forslag som kan medføre sikkerhetsproblemer.
4. Dersom det er relevant, skal tiltakene som gjennomføres i henhold til programmet, være i samsvar med beslutning (EU, Euratom) 2015/444 og dens gjennomføringsregler.

5. Rettssubjekter som deltar i et tiltak, skal sikre vern mot uautorisert utlevering av graderte opplysninger som anvendes eller frambringes i forbindelse med tiltaket. De skal framlegge bevis på sikkerhetsklarering for personell og/eller anlegg fra de relevante nasjonale sikkerhetsmyndighetene før de berørte aktivitetene starter.
6. Dersom uavhengige eksterne eksperter må behandle graderte opplysninger, skal det kreves en egnet sikkerhetsklarering før disse ekspertene utnevnes.
7. Kommisjonen eller relevant finansieringsorgan kan, når det er relevant, foreta sikkerhetskontroll.
8. Tiltak som ikke overholder sikkerhetsreglene i denne artikkelen, kan når som helst avvises eller avsluttes.

KAPITTEL II

Tilskudd

Artikkel 21

Tilskudd

Tilskudd under programmet skal gis og forvaltes i samsvar med avdeling VIII i finansfinansforordningen, med mindre annet er uttrykkelig fastsatt i dette kapitlet.

Artikkel 22

Rettssubjekter som er berettiget til å delta

1. Ethvert rettssubjekt, uansett etableringssted, herunder rettssubjekter fra ikke-assosierte tredjeland, eller enhver internasjonal organisasjon kan delta i tiltak under programmet, forutsatt at vilkårene i denne forordningen og eventuelle vilkår i det relevante arbeidsprogrammet eller den relevante utlysningen er oppfylt.
2. Unntatt i behørig begrunnede tilfeller der noe annet er fastsatt i arbeidsprogrammet, er rettssubjekter som danner et konsortium, berettiget til å delta i tiltak under programmet, forutsatt at konsortiet omfatter
  - a) minst ett uavhengig rettssubjekt som er etablert i en medlemsstat, og
  - b) minst to andre uavhengige rettssubjekter som hver er etablert i ulike medlemsstater eller assosierte land.
3. ERCs tiltak innenfor banebrytende forskning, EICs tiltak, tiltak for kompetanseutvikling og mobilitet eller tiltak for samfinansiering av programmer kan gjennomføres av ett eller flere rettssubjekter, forutsatt at ett dem er etablert i en medlemsstat eller et assosiert land på grunnlag av en avtale inngått i samsvar med artikkel 16.
4. Samordnings- og støttetiltak kan gjennomføres av ett eller flere rettssubjekter, som kan være etablert i en medlemsstat, i et assosiert land eller, i unntakstilfeller, i et annet tredjeland.
5. Når det gjelder tiltak knyttet til Unionens strategiske eiendeler, interesser, autonomi eller sikkerhet, kan arbeidsprogrammet fastsette at deltakelsen kan begrenses til rettssubjekter som er etablert i bare medlemsstatene, eller til rettssubjekter som er etablert i bestemte assosierte land eller andre tredjeland, i tillegg til medlemsstater. En eventuell begrensning av deltakelsen til rettssubjekter etablert i assosierte land som er EØS-medlemmer, skal være i samsvar med vilkårene i EØS-avtalen. Av behørig begrunnede og særlige årsaker, og med sikte på å garantere beskyttelsen av Unionens og medlemsstatenes strategiske interesser, kan arbeidsprogrammet også utelukke deltakelse fra rettssubjekter som er etablert i Unionen eller i assosierte land, og som direkte eller indirekte kontrolleres av ikke-assosierte tredjeland eller av rettssubjekter fra ikke-assosierte tredjeland, fra enkelte utlysninger, eller gjøre deres deltakelse betinget av vilkår fastsatt i arbeidsprogrammet.

6. Dersom det er hensiktsmessig og behørig begrunnet, kan arbeidsprogrammet fastsette kriterier for støtteberettigelse i tillegg til dem som er fastsatt i nr. 2–5, for å ta hensyn til særlige politiske krav eller tiltakets type eller mål, herunder antall rettssubjekter, type rettssubjekt og etableringssted.
7. Når det gjelder tiltak som mottar beløp i henhold til artikkel 15 nr. 5, skal deltakelsen begrenses til ett enkelt rettssubjekt som er etablert i den delegerende forvaltningsmyndighetens jurisdiksjon, med mindre annet er avtalt med forvaltningsmyndigheten.
8. Dersom det er angitt i arbeidsprogrammet, kan JRC delta i tiltakene.
9. JRC, internasjonale europeiske forskningsorganisasjoner og rettssubjekter som er opprettet i henhold til unionsretten, skal anses å være etablert i en medlemsstat der ingen av de andre rettssubjektene som deltar i tiltaket, er etablert.
10. Når det gjelder ERCs tiltak for banebrytende forskning, tiltak for kompetanseutvikling og mobilitet og, når det er fastsatt i arbeidsprogrammet, skal internasjonale organisasjoner med hovedkontor i en medlemsstat eller et assosiert land anses å være etablert i denne medlemsstaten eller dette assosierte landet. I forbindelse med andre deler av programmet skal andre internasjonale organisasjoner enn internasjonale europeiske forskningsorganisasjoner anses å være etablert i et ikke-assosiert tredjeland.

Artikkel 23

Rettssubjekter som er berettiget til finansiering

1. Rettssubjekter er berettiget til finansiering dersom de er etablert i en medlemsstat eller et assosiert land. Bare rettssubjekter som er etablert i den delegerende forvaltningsmyndighetens jurisdiksjon, er berettiget til finansiering for tiltak som mottar beløp i henhold til artikkel 15 nr. 5, med mindre annet er avtalt med denne forvaltningsmyndigheten.
2. Rettssubjekter som er etablert i et ikke-assosiert tredjeland, skal selv dekke kostnadene for sin deltakelse. Rettssubjekter som er etablert i ikke-assosierte land med lav til middels inntekt, og unntaksvis andre ikke-assosierte tredjeland, er imidlertid berettiget til finansiering i forbindelse med et tiltak dersom
  - a) tredjelandet er identifisert i det arbeidsprogrammet som Kommisjonen har vedtatt, eller
  - b) Kommisjonen eller relevant finansieringsorgan anser at det berørte rettssubjektets deltakelse er avgjørende for gjennomføringen av tiltaket.
3. Tilknyttede enheter er berettiget til finansiering i forbindelse med et tiltak dersom de er etablert i en medlemsstat, et assosiert land eller et tredjeland som er identifisert i det arbeidsprogrammet som Kommisjonen har vedtatt.
4. Kommisjonen skal regelmessig gjøre tilgjengelig for Europaparlamentet og Rådet opplysninger om det beløpet som Unionen gir i finansielle bidrag til rettssubjekter etablert i assosierte og ikke-assosierte tredjeland. Når det gjelder assosierte land, skal dette også omfatte opplysninger om deres finansielle balanse.

Artikkel 24

Utlysninger

1. Innholdet i utlysningene for alle tiltak skal inngå i arbeidsprogrammet.
2. Dersom det er nødvendig for at nå målene, kan utlysningene i unntakstilfeller begrenses for å utvikle ytterligere aktiviteter eller tilføye ytterligere partnere til eksisterende tiltak. I tillegg kan arbeidsprogrammet fastsette at det skal være mulig for rettssubjekter fra land med lav forsknings- og innovasjonskapasitet å delta i allerede utvalgte samarbeidstiltak for forskning og innovasjon, forutsatt samtykke fra det berørte konsortiet og forutsatt at rettssubjekter fra slike land ikke allerede deltar i det.

3. Det kreves ikke at det utstedes en utlysning for samordnings- og støttetiltak eller samfinansieringstiltak for program som
  - a) skal utføres av JRC eller rettssubjekter som er identifisert i arbeidsprogrammet,
  - b) ikke faller innenfor rammen av en utlysning, i samsvar med artikkel 195 bokstav e) i finansforordningen.
4. Arbeidsprogrammet skal angi hvilke utlysninger det kan tildeles «Seal of Excellence» for. Med søkerens forhåndstillatelse kan opplysninger om søknaden og vurderingen deles med de berørte finansieringsmyndigheter, med forbehold for inngåtte avtaler om fortrolighet.

Artikkel 25

Felles utlysninger

Kommisjonen eller relevant finansieringsorgan kan utstede en felles utlysning sammen med

- a) tredjeland eller deres vitenskapelige og teknologiske organisasjoner eller byråer,
- b) internasjonale organisasjoner,
- c) rettssubjekter med ideelt formål.

I forbindelse med en felles utlysning skal søkerne oppfylle kravene i artikkel 22, og det skal fastsettes felles framgangsmåter for utvelging og evaluering av forslagene. Framgangsmåtene skal omfatte en balansert gruppe av uavhengige eksperter som hver part utpeker.

Artikkel 26

Før-kommersielle innkjøp og offentlige innkjøp av innovative løsninger

1. Tiltak kan omfatte eller ha som hovedmål før-kommersielle eller offentlige innkjøp av innovative løsninger som skal foretas av støttemottakere som er offentlige oppdragsgivere, eller andre oppdragsgivere som fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU⁽²⁹⁾ og 2014/25/EU⁽³⁰⁾.
2. Framgangsmåtene ved tildeling av kontrakter
  - a) skal overholde konkurransereglene og prinsippene om åpenhet, ikke-diskriminering, likebehandling, god økonomistyring og forholdsmessighet,
  - b) kan tillate at flere kontrakter tildeles ved samme prosedyre (flere leverandører),
  - c) skal sikre at kontraktene tildeles til de anbudsgiverne som gir det beste økonomiske tilbudet, og samtidig sikre at det ikke foreligger noen interessekonflikt.

For før-kommersielle offentlige innkjøp kan det, dersom det er hensiktsmessig, og uten at det berører prinsippene angitt i bokstav a), anvendes en forenklet og/eller framskyndet framgangsmåte og fastsettes særlige vilkår, for eksempel at de innkjøpte aktivitetene skal utføres på medlemsstatenes og assosierte lands territorium.

3. Den oppdragstakeren som skaper resultater innenfor rammen av før-kommersielt innkjøp, skal som et minstekrav eie immaterialrettighetene knyttet til resultatene. De offentlige oppdragsgiverne skal som et minstekrav ha vederlagsfri tilgang til resultatene til egen bruk og rett til å utstede eller kreve at de deltakende oppdragstakerne utsteder ikke-eksklusive lisenser til tredjeparter, for å utnytte resultatene for den offentlige oppdragsgiveren på rettfærdige og rimelige vilkår, uten rett til å utstede underlisenser. Dersom en oppdragstaker ikke utnytter resultatene kommersielt innenfor en bestemt periode etter det før-kommersielle innkjøpet som er fastsatt i kontrakten, kan den offentlige oppdragsgiveren etter å ha rådført seg med oppdragstakeren om årsakene til dette kreve at vedkommende overfører eiendomsretten til resultatene til de offentlige oppdragsgiverne.

⁽²⁹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU av 26. februar 2014 om offentlige innkjøp og om oppheving av direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 65).

⁽³⁰⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/25/EU av 26. februar 2014 om innkjøp foretatt av enheter som driver virksomhet innenfor vann- og energiforsyning, transport og posttjenester, og om oppheving av direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 243).

*Artikkel 27***Søkernes økonomiske kapasitet**

1. I tillegg til unntakene nevnt i artikkel 198 nr. 5 i finansforordningen er det bare en koordinators finansielle kapasitet som skal kontrolleres, og bare dersom det er søkt om en unionsfinansiering på minst 500 000 euro for tiltaket.
2. Dersom det er grunn til å betvile den økonomiske kapasiteten til en søker, eller dersom det er en høyere risiko på grunn av deltakelse i flere pågående tiltak som finansieres gjennom Unionens forsknings- og innovasjonsprogrammer, skal Kommisjonen eller relevant finansieringsorgan uansett nr. 1 kontrollere også den økonomiske kapasiteten til andre søkere eller koordinatorene også dersom finansieringen det søkes om, er under terskelen som er fastsatt i nr. 1.
3. Dersom finansiell kapasitet er strukturelt garantert av et annet rettssubjekt, skal dette andre rettssubjektets finansielle kapasitet kontrolleres.
4. Dersom en søkers økonomiske kapasitet er lav, kan Kommisjonen eller relevant finansieringsorgan gjøre søkerens deltakelse betinget av en bestemmelse om at en tilknyttet enhet skal framlegge en erklæring om solidaransvar.
5. Bidraget til ordningen fastsatt i artikkel 37 i denne forordningen skal anses å være en tilstrekkelig garanti i henhold til artikkel 152 i finansforordningen. Støttetakerne skal ikke avkreves eller pålegges krav om ytterligere garanti eller sikkerhet.

*Artikkel 28***Tildelingskriterier og utvelgning**

1. Et forslag skal evalueres på grunnlag av følgende tildelingskriterier:
  - a) Fremragende kvalitet.
  - b) Effekt.
  - c) Kvalitet og effektivitet i gjennomføringen.
2. Bare kriteriet i nr. 1 bokstav a) får anvendelse på forslag til ERC-tiltak for banebrytende forskning.
3. Arbeidsprogrammet skal fastsette ytterligere bestemmelser om anvendelsen av tildelingskriteriene i nr. 1, herunder eventuelt vektning, terskler og, dersom det er relevant, regler for behandling av lignende forslag, idet det tas hensyn til målene for utlysningen. Vilårene for behandling av de lignende forslagene kan omfatte, men er ikke begrenset til, følgende kriterier: SMB-er, kjønn og geografisk spredning.
4. Kommisjonen og andre finansieringsorganer skal ta hensyn til muligheten for innlevering og evaluering i to faser, og dersom det er hensiktsmessig, kan anonymiserte forslag evalueres i første fase av evalueringen på grunnlag av ett eller flere av tildelingskriteriene omhandlet i nr. 1.

*Artikkel 29***Evalueringsprosessen**

1. Forslag skal evalueres av evalueringskomiteen, som skal bestå av uavhengige eksterne eksperter.

For EIC-aktiviteter, samfunnsoppdrag og, i behørig begrunnede tilfeller som fastsatt i arbeidsprogrammet som er vedtatt av Kommisjonen, kan evalueringskomiteen delvis, eller med hensyn til samordnings- og støttetiltak, helt eller delvis, bestå av representanter for Unionens institusjoner eller organer som omhandlet i artikkel 150 i finansforordningen.

Evalueringsprosessen kan følges av uavhengige observatører.

2. Dersom det er relevant, skal evalueringskomiteen rangere de forslagene som ligger over de gjeldende tersklene, etter
  - a) evalueringsresultatene,
  - b) deres bidrag til å nå spesifikke politiske mål, herunder etableringen av en sammenhengende prosjektportefølje særlig for Stifinner-aktiviteter, samfunnsoppdrag og i andre behørig begrunnede tilfeller som er nærmere angitt i arbeidsprogrammet som er vedtatt av Kommisjonen.

For EIC-aktiviteter, samfunnsoppdrag og i andre behørig begrunnede tilfeller som er nærmere angitt i arbeidsprogrammet som er vedtatt av Kommisjonen, kan evalueringskomiteen også foreslå justeringer av forslagene i den grad slike justeringer er nødvendig for porteføljestrategiens sammenheng. Disse justeringene skal være i samsvar med vilkårene for deltakelse og med prinsippet om likebehandling. Programkomiteen skal underrettes om slike tilfeller.

3. Evalueringsprosessen skal utformes med sikte på å unngå interessekonflikter og partiskhet. Det skal sikres transparens i evalueringskriteriene og i metoden for poengsetting som anvendes på forslagene.
4. I samsvar med artikkel 200 nr. 7 i finansforordningen skal søkere få tilbakemelding på alle stadier av evalueringen og, dersom forslaget avslås, begrunnelsen for avslag.
5. Rettssubjekter som er etablert i land med lav forsknings- og innovasjonskapasitet og har deltatt med godt resultat i «Bredere deltakelse og spredning av fremragende kvalitet», skal på anmodning motta dokumentasjon på denne deltakelsen, som kan ledsage forslag til de samarbeidsdelene av programmet som de samordner.

Artikkel 30

Framgangsmåte for ny gjennomgåelse av evalueringen, forespørsler og klager

1. En søker kan anmode om ny gjennomgåelse av evalueringen dersom vedkommende mener at den gjeldende framgangsmåten for evaluering ikke er blitt korrekt anvendt når det gjelder vedkommendes forslag⁽³¹⁾.
2. En anmodning om ny gjennomgåelse av en evaluering kan bare omfatte de prosedyremessige aspektene ved evalueringen. Evalueringen av forslagets kvalitet skal ikke gjennomgås på nytt.
3. En anmodning om ny gjennomgåelse av evalueringen skal gjelde et bestemt forslag og skal inngis senest 30 dager etter formidlingen av evalueringsresultatene.

En komité for ny gjennomgåelse av evalueringen skal avgi uttalelse om de prosedyremessige aspektene av evalueringen, og skal ledes av og omfatte personale fra Kommisjonen eller det berørte finansieringsorganet som ikke deltok i evalueringen av forslagene. Komiteen for ny gjennomgåelse av evalueringen kan anbefale et av følgende alternativer:

- a) En ny vurdering av forslaget som hovedsakelig skal utføres av personer som ikke deltok i den forrige evalueringen, eller
  - b) den opprinnelige evalueringen bekreftes.
4. En ny gjennomgåelse av evalueringen skal ikke forsinke utvelgingen av forslag som ikke er gjenstand for anmodninger om ny gjennomgåelse.
  5. Kommisjonen skal sikre at det foreligger en framgangsmåte for deltakere for å framlegge direkte forespørsler og klager som gjelder deres deltakelse i programmet. Opplysninger om hvordan forespørsler eller klager registreres, skal gjøres tilgjengelige på internett.

⁽³¹⁾ Framgangsmåten vil bli forklart i et dokument som offentliggjøres før evalueringsprosessen begynner.

*Artikkel 31***Tilskuddstidspunkt**

1. Som unntak fra artikkel 194 nr. 2 første ledd i finansforordningen får følgende perioder anvendelse:
  - a) En periode på høyst fem måneder fra fristen for framlegging av fullstendige forslag, når det gjelder å underrette alle søkerne om resultatet av evalueringen av deres søknader.
  - b) En periode på høyst åtte måneder fra fristen for framlegging av fullstendige forslag, når det gjelder å undertegne tilskudsavtaler med søkerne.
2. Arbeidsprogrammet kan fastsette kortere frister enn dem som er fastsatt i nr. 1.
3. I tillegg til unntakene i artikkel 194 nr. 2 andre ledd i finansforordningen kan periodene nevnt i nr. 1 i denne artikkelen være lengre i forbindelse med ERC-tiltak og samfunnsoppdrag, og når tiltakene underlegges en etisk vurdering eller en sikkerhetsvurdering.

*Artikkel 32***Gjennomføring av tilskudsavtalen**

1. Dersom en støttmottaker ikke oppfylder sine forpliktelser med hensyn til den tekniske gjennomføringen av tiltaket, skal de andre støttmottakerne oppfylle forpliktelsene uten ytterligere EU-finansiering, med mindre Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet uttrykkelig fritar dem fra denne forpliktelsen. Hver støttmottakers økonomiske ansvar skal være begrenset til vedkommendes egen gjeld, med forbehold for bestemmelsene om ordningen.
2. I tilskudsavtalen kan det fastsettes milepæler og tilknyttede delbeløp for forhåndsfinansiering. Dersom milepælene ikke nås, kan tiltaket midlertidig utsettes eller endres, eller avsluttes dersom det er behørig begrunnet.
3. Et tiltak kan også avsluttes dersom de forventede resultatene ikke lenger er relevante for Unionen av vitenskapelige eller teknologiske grunner, eller, for Akseleratoren, også av økonomiske grunner, eller, når det gjelder EIC og samfunnsoppdrag, på grunn av deres relevans som del av en portefølje av tiltak. Kommisjonen skal gjennomgå en prosedyre med tiltakskoordinatoren og, dersom det er relevant, med uavhengige eksterne eksperter, før den beslutter å avslutte et tiltak, i samsvar med artikkel 133 i finansforordningen.

*Artikkel 33***Tilskudsavtaler**

1. Kommisjonen skal i nært samarbeid med medlemsstatene utarbeide maler for tilskudsavtaler mellom Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet og støttmottakerne i samsvar med denne forordningen. Dersom det blir nødvendig å foreta en betydelig endring av en mal for tilskudsavtaler, blant annet med sikte på ytterligere forenkling for støttmottakerne, skal Kommisjonen i nært samarbeid med medlemsstatene revidere den på en god måte.
2. Tilskudsavtalene skal fastsette støttmottakernes og enten Kommisjonens eller det relevante finansieringsorganets rettigheter og forpliktelser i henhold til denne forordningen. De skal også fastsette rettigheter og forpliktelser for rettssubjekter som blir støttmottakere mens tiltaket gjennomføres, samt en koordinators rolle og oppgaver.

*Artikkel 34***Finansieringssatser**

1. Én enkelt finansieringssats per tiltak skal gjelde for alle aktiviteter som finansieres. Maksimumssatsen per tiltak skal fastsettes i arbeidsprogrammet.

2. Opptil 100 % av de samlede støtteberettigede kostnadene for et tiltak innenfor rammen av programmet kan dekkes, med unntak av
  - a) innovasjonstiltak, der opptil 70 % av de samlede støtteberettigede kostnadene kan dekkes, unntatt for rettssubjekter med ideelt formål, der opptil 100 % av de samlede støtteberettigede kostnadene kan dekkes,
  - b) samfinansieringstiltak for program, der minst 30 % og, i nærmere bestemte og behørig begrunnede tilfeller, opptil 70 % av de samlede støtteberettigede kostnadene kan dekkes.
3. Finansieringssatsene fastsatt i denne artikkelen får også anvendelse på tiltak der fasttakstfinansiering, enhetsfinansiering og finansiering med faste beløp anvendes for hele eller deler av tiltaket.

Artikkel 35

Indirekte kostnader

1. Indirekte støtteberettigede kostnader skal være 25 % av tiltakets samlede direkte støtteberettigede kostnader, unntatt direkte støtteberettigede kostnader i forbindelse med underleveranser og finansiell støtte til tredjeparter, samt eventuelle enhetskostnader eller faste beløp som omfatter indirekte kostnader.

Når det er hensiktsmessig, skal indirekte kostnader som inngår i enhetskostnader eller faste beløp, beregnes ved å anvende den faste satsen som er angitt i første ledd, unntatt enhetskostnader for internt fakturerte varer og tjenester, som skal beregnes på grunnlag av faktiske kostnader, i samsvar med støttemottakernes vanlige praksis for kostnadsberegning.

2. Dersom det er fastsatt i arbeidsprogrammet, kan indirekte kostnader uansett nr. 1 angis i form av faste beløp eller enhetskostnader.

Artikkel 36

Støtteberettigede kostnader

1. I tillegg til kriteriene i artikkel 186 i finansforordningen er personalkostnader, for støttemottakere med prosjektbasert godtgjøring, støtteberettiget opptil den lønningen som personen ville motta for å arbeide med forsknings- og innovasjonsprosjekter finansiert gjennom nasjonale ordninger, herunder sosiale kostnader og andre kostnader knyttet til lønninger til personale som er knyttet til tiltaket, i henhold til nasjonal rett eller arbeidsavtalen.

2. Som unntak fra artikkel 190 nr. 1 i finansforordningen er kostnadene for midler som stilles til rådighet av tredjeparter som bidrag i naturalier, støtteberettiget opp til tredjepartens direkte støtteberettigede kostnader.

3. Som unntak fra artikkel 192 i finansforordningen skal inntekter fra utnyttning av tiltakets resultater ikke anses som tiltakets inntekter.

4. Støttemottakere kan benytte sin vanlige regnskapspraksis for å identifisere og erklære at påløpte kostnader i forbindelse med et tiltak er i samsvar med alle vilkår i tilskuddsavtalen, i samsvar med denne forordningen og artikkel 186 i finansforordningen.

5. Som unntak fra artikkel 203 nr. 4 i finansforordningen er en attest for årsregnskapet obligatorisk i forbindelse med betalingen av restbeløpet dersom det beløpet som oppgis som faktiske kostnader og enhetskostnader beregnet i samsvar med vanlig praksis for kostnadsberegning, er minst 325 000 euro.

Attester for årsregnskapet kan utarbeides av en godkjent ekstern revisor eller, for offentlige organer, av en kompetent og uavhengig tjenestemann i samsvar med artikkel 203 nr. 4 i finansforordningen.

6. Dersom det er hensiktsmessig, skal EU-bidrag til MSCA-tiltak for kompetanseutvikling og mobilitet ta behørig hensyn til eventuelle tilleggskostnader for støttemottakeren knyttet til fødsels- eller foreldrepermisjon, sykefravær, særlig fravær eller endring av rekrutterende vertsorganisasjon eller endring i forskerens familiestatus i det tidsrommet tilskuddsavtalen gjelder.

7. Kostnader knyttet til åpen tilgang, herunder dataforvaltningsplaner, er refusjonsberettiget i henhold til nærmere bestemmelser i tilskuddsavtalen.

Artikkel 37

Gjensidig forsikringsordning

1. Det opprettes herved en gjensidig forsikringsordning («ordningen»), som skal erstatte og etterfølge det fondet som ble opprettet i samsvar med artikkel 38 i forordning (EF) nr. 1290/2013. Ordningen skal dekke den risikoen som er knyttet til skyldige beløp som ikke kan inndrives fra støttemottakere

- a) til Kommisjonen i henhold til beslutning nr. 1982/2006/EF⁽³²⁾,
- b) til Kommisjonen og unionsorganer under «Horisont 2020»,
- c) til Kommisjonen og finansieringsorganer under programmet.

Dekningen av risikoer i forbindelse med finansieringsorganer omhandlet i første ledd bokstav c) kan foretas ved hjelp av et system for indirekte dekning som er fastsatt i den gjeldende avtalen, og som tar hensyn til finansieringsorganets art.

2. Ordningen skal forvaltes av Unionen, representert ved Kommisjonen, som opptrer som utøvende organ. Kommisjonen skal fastsette særlige regler for drift av ordningen.

3. Støttemottakerne skal gi et bidrag på 5 % av Unionens finansiering av tiltaket. Kommisjonen kan på grunnlag av periodiske, gjennomsluttede evalueringer øke dette bidraget til høyst 8 % eller redusere det til under 5 %. Støttemottakernes bidrag til ordningen skal avregnes mot den innledende forhåndsfinansieringen og betales til ordningen på støttemottakernes vegne. Bidraget skal ikke overstige beløpet for den innledende forhåndsfinansieringen.

4. Støttemottakernes bidrag skal tilbakebetales i forbindelse med betalingen av restbeløpet.

5. Enhver finansiell avkastning som ordningen genererer, skal legges til ordningen. Dersom avkastningen er utilstrekkelig, skal ordningen ikke gripe inn, og Kommisjonen eller relevant finansieringsorgan skal inndrive alle skyldige beløp direkte fra støttemottakerne eller tredjepartene.

6. Beløpene som inndrives, skal utgjøre inntekter som avsettes til ordningen i henhold til artikkel 21 nr. 5 i finansforordningen. Når alle tilskudd som ordningen direkte eller indirekte dekker risikoen for, er gjennomført, skal alle utestående beløp inndrives av Kommisjonen og tas med i Unionens budsjett, med forbehold for den lovgivende myndighetens beslutninger.

7. Ordningen kan utvides til støttemottakere under ethvert annet direkte forvaltet unionsprogram. Kommisjonen skal vedta vilkår for støttemottakernes deltakelse i andre programmer.

Artikkel 38

Eierskap og beskyttelse

1. Støttemottakerne skal eie de resultatene de skaper. De skal sikre at deres ansattes eller andre parters rettigheter med hensyn til resultatene kan utøves på en måte som er forenlig med støttemottakernes forpliktelser i tilskuddsavtalen.

To eller flere støttemottakere har felles eiendomsrett til resultater dersom

- a) de har skapt dem i fellesskap og

⁽³²⁾ Europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 1982/2006/EF av 18. desember 2006 om Det europeiske fellesskaps sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon (2007-2013) (EUT L 412 av 30.12.2006, s. 1).

- b) det ikke er mulig
  - i) å fastslå hva den enkelte støttemottakeren har bidratt med, eller
  - ii) å atskille dem med sikte på å søke om, få eller bevare beskyttelse av dem.

Medeierne skal inngå en skriftlig avtale om fordelingen og om vilkårene for det felles eierskapet. Med mindre annet er avtalt i konsortiumavtalen eller avtalen om felles eiendomsrett, kan hver medeier utstede til tredjeparter ikke-eksklusive lisenser til å utnytte de felles eide resultatene (uten rett til å utstede underlisenser), dersom de andre medeierne på forhånd underrettes om dette og får en rettfærdig og rimelig godtgjøring. Medeierne kan inngå en skriftlig avtale om å anvende en annen ordning enn felles eierskap.

2. Støttemottakere som har mottatt EU-finansiering, skal beskytte sine resultater i tilstrekkelig grad dersom beskyttelse er mulig og begrunnet, idet det tas hensyn til alle relevante omstendigheter, herunder mulighetene for kommersiell utnyttning og andre berettigede interesser. Når støttemottakere treffer beslutning om beskyttelse, skal de også ta hensyn til de berettigede interessene til tiltakets øvrige støttemottakere.

Artikkel 39

Utnytting og formidling

1. Enhver støttemottaker som har mottatt EU-finansiering, skal gjøre sitt beste for å utnytte de resultatene vedkommende eier, eller la et annet rettssubjekt utnytte dem. Støttemottakerne kan utnytte resultatene direkte eller indirekte, særlig gjennom overføring og lisensiering av resultater i samsvar med artikkel 40.

Det kan fastsettes ytterligere utnyttingsforpliktelser i arbeidsprogrammet.

Dersom resultatene til tross for at støttemottakeren gjør sitt beste for å utnytte resultatene direkte eller indirekte, ikke utnyttes innenfor en gitt periode som fastsatt i tilskuddsavtalen, skal støttemottakeren bruke en egnet internettplattform, som fastsatt i tilskuddsavtalen, for å finne berørte parter som kan utnytte disse resultatene. Denne forpliktelsen kan fravikes dersom det er begrunnet i en anmodning fra støttemottakeren.

2. Støttemottakerne skal formidle sine resultater så raskt som mulig i et offentlig tilgjengelig format, med forbehold for restriksjoner som følge av beskyttelsen av immaterialrettigheter, sikkerhetsregler eller berettigede interesser.

Arbeidsprogrammet kan fastsette ytterligere formidlingsforpliktelser samtidig som Unionens økonomiske og vitenskapelige interesser beskyttes.

3. Støttemottakerne skal sikre at åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner anvendes i henhold til de vilkårene som er fastsatt i tilskuddsavtalen. Støttemottakerne skal særlig sikre at de eller forfatterne beholder tilstrekkelige immaterialrettigheter til at de kan oppfylle sine krav om åpen tilgang.

Åpen tilgang til forskningsdata skal være hovedregelen i henhold til vilkårene som er fastsatt i tilskuddsavtalen, men muligheten for unntak skal sikres i samsvar med prinsippet «så åpent som mulig, så lukket som nødvendig», idet det tas hensyn til støttemottakernes berettigede interesser, herunder kommersiell utnyttning og andre begrensninger, for eksempel regler for vern av personopplysninger, personvern, fortrolighet, forretningshemmeligheter, Unionens konkurranseinteresser, sikkerhetsregler eller immaterialrettigheter.

Arbeidsprogrammet kan inneholde ytterligere insentiver eller forpliktelser til å anvende åpen forskning-praksiser.

4. Støttemottakerne skal forvalte alle forskningsdata som genereres gjennom et tiltak under programmet, i tråd med FAIR-prinsippene og i samsvar med tilskuddsavtalen, og skal utarbeide en dataforvaltningsplan.

Arbeidsprogrammet kan, når det er berettiget, fastsette ytterligere forpliktelser til å bruke EOSC til lagring av og for å gi tilgang til forskningsdata.

5. Støttmottakere som har til hensikt å formidle sine resultater, skal på forhånd underrette de øvrige støttmottakerne i tiltaket om dette. Andre støttmottakere kan gjøre innsigelse dersom de kan påvise at deres berettigede interesser med hensyn til resultater eller eksisterende kunnskap vil bli betydelig skadet av formidlingen av resultatene. I slike tilfeller skal resultatene ikke formidles med mindre det er truffet egnede tiltak for å beskytte disse berettigede interessene.

6. Med mindre annet er fastsatt i arbeidsprogrammet, skal forslagene inneholde en plan for utnyttning og formidling av resultatene. Dersom den forventede utnyttningen av resultatene innebærer at et produkt eller en prosess utvikles, skapes, produseres eller markedsføres, eller at en tjeneste utvikles og leveres, skal planen omfatte en strategi for slik utnyttning. Dersom planen fastsetter at utnyttningen av resultatene hovedsakelig skal finne sted i ikke-assosierte tredjeland, skal rettssubjektene forklare hvorfor utnyttningen likevel anses å være i Unionens interesse.

Støttmottakerne skal oppdatere planen for utnyttning og formidling av resultatene mens tiltaket pågår og etter at det er avsluttet, i samsvar med tilskuddsavtalen.

7. Med sikte på Kommisjonens eller relevant finansieringsorgans overvåking og formidling skal støttmottakerne framlegge alle ønskede opplysninger om utnyttningen og formidlingen av deres resultater, i samsvar med tilskuddsavtalen. Slike opplysninger skal gjøres offentlig tilgjengelige, med forbehold for støttmottakernes berettigede interesser.

Artikkel 40

Overføring og lisensiering

1. Støttmottakerne kan overføre eiendomsretten til resultatene sine. De skal sikre at deres forpliktelser også får anvendelse på den nye eieren, og at denne er forpliktet til å videreformidle dem ved en eventuell senere overføring.

2. Med mindre annet avtales skriftlig for nærmere identifiserte tredjeparter og tilknyttede enheter, eller med mindre det er umulig i henhold til gjeldende rett, skal støttmottakere som har til hensikt å overføre eiendomsretten til resultater, på forhånd underrette eventuelle andre støttmottakere som fortsatt har tilgang til resultatene. Meldingen skal inneholde tilstrekkelige opplysninger om den nye eieren til at en støttmottaker kan vurdere hvordan vedkommendes tilgangsrett vil bli påvirket.

Med mindre annet avtales skriftlig for nærmere identifiserte tredjeparter og tilknyttede enheter, kan en støttmottaker gjøre innsigelse mot en annen støttmottakers overføring av eierskap til resultatene dersom vedkommende kan vise at overføringen vil være til skade for vedkommendes tilgangsrett. I så fall skal overføringen ikke skje før det er oppnådd enighet mellom de berørte støttmottakerne. Fristene for dette skal fastsettes i tilskuddsavtalen.

3. Støttmottakerne kan utstede lisenser for sine resultater eller på annen måte gi rett til å utnytte dem, herunder med enerett, dersom dette ikke påvirker oppfyllelsen av deres forpliktelser. Enlisenser for resultater kan gis dersom de andre berørte støttmottakerne samtykker i å gi avkall på sine rettigheter til dem.

4. Dersom det er berettiget, skal det fastsettes i tilskuddsavtalen at Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet har rett til å motsette seg at eiendomsretten til resultatene overføres eller at det utstedes enlisens for resultatene, dersom

- a) de støttmottakerne som har skapt resultatene, har mottatt EU-finansiering,
- b) overføringen eller lisensieringen skjer til et rettssubjekt som er etablert i et ikke-assosiert tredjeland, og
- c) overføringen eller lisensieringen ikke er forenlig med Unionens interesser.

Dersom retten til å gjøre innsigelse får anvendelse, skal støttmottakeren inngi forhåndsmelding om sin hensikt om å overføre eierskapet til resultatene eller utstede enlisens for resultatene. Det kan gis skriftlig avkall på retten til å gjøre innsigelse i forbindelse med overføringer eller tilskudd til nærmere angitte rettssubjekter dersom det er truffet tiltak for å beskytte Unionens interesser.

*Artikkel 41***Tilgangsrett**

1. Anmodninger om å utøve eller gi avkall på tilgangsrett skal framsettes skriftlig.
2. Med mindre annet er avtalt med oppdragsgiveren, omfatter tilgangsretten ikke retten til å utstede underlisenser.
3. Støttemottakerne skal før de inngår tilskuddsavtalen, underrette hverandre om eventuelle restriksjoner som gjelder når de gir tilgang til eksisterende kunnskap.
4. Dersom en støttemottaker ikke lenger deltar i et tiltak, skal det ikke påvirke dens forpliktelse til å gi tilgang.
5. Dersom en støttemottaker misligholder sine forpliktelser, kan støttemottakerne bli enige om at vedkommende ikke lenger har tilgangsrett.
6. Støttemottakere skal gi tilgang til
  - a) sine resultater vederlagsfritt for enhver annen støttemottaker under tiltaket, som har behov for resultatene for å kunne utføre sine egne oppgaver,
  - b) sin eksisterende kunnskap til enhver annen støttemottaker under tiltaket som har behov for denne kunnskapen for å kunne utføre sine egne oppgaver, med forbehold for restriksjonene i nr. 3; denne tilgangen gis vederlagsfritt, med mindre støttemottakerne har avtalt noe annet før de inngår tilskuddsavtalen,
  - c) sine resultater og, med forbehold for restriksjonene i nr. 3, sin eksisterende kunnskap til enhver annen støttemottaker under tiltaket som har bruk for dette for å kunne utnytte sine egne resultater; denne tilgangen skal gis på rettferdige og rimelige vilkår som skal avtales.
7. Med mindre støttemottakerne avtaler noe annet, skal de også gi tilgang til sine resultater og, med forbehold for restriksjonene i nr. 3, sin eksisterende kunnskap til et rettssubjekt som
  - a) er etablert i en medlemsstat eller et assosiert land,
  - b) er underlagt en annen støttemottakers direkte eller indirekte kontroll, eller er underlagt den samme direkte eller indirekte kontrollen som denne støttemottakeren, eller som utøver direkte eller indirekte kontroll over denne støttemottakeren, og
  - c) har behov for tilgangen for å kunne utnytte denne støttemottakerens resultater, i samsvar med støttemottakerens utnytningsforpliktelser.

Tilgang skal gis på rettferdige og rimelige vilkår som skal avtales.

8. En anmodning om tilgang med sikte på utnytting kan framsettes i inntil ett år etter at tiltaket er avsluttet, med mindre støttemottakerne avtaler en annen frist.
9. Støttemottakere som har mottatt EU-finansiering, skal gi tilgang til sine resultater vederlagsfritt for Unionens institusjoner, organer, kontorer og byråer med sikte på utvikling, gjennomføring og overvåking av unionspolitikk eller -programmer. Tilgangen skal begrenses til ikke-kommersiell og ikke-konkurransutsatt bruk.

Slik tilgangsrett omfatter ikke støttemottakerens eksisterende kunnskap.

Når det gjelder tiltak under klyngen «Samfunnsikkerhet», skal støttemottakere som har mottatt EU-finansiering, også gi tilgang til sine resultater vederlagsfritt for medlemsstatenes nasjonale myndigheter med sikte på utvikling, gjennomføring og overvåking av deres politikker eller programmer på dette området. Tilgangen skal begrenses til ikke-kommersiell og ikke-konkurransutsatt bruk, og skal gis på grunnlag av en bilateral avtale som fastsetter særlige vilkår for å sikre at denne tilgangsretten brukes bare til det planlagte formålet, og at det foreligger egnede forpliktelser knyttet til fortrolighet. Den anmodende medlemsstaten, den anmodende unionsinstitusjonen eller det anmodende unionsorganet, -kontoret eller -byrået skal underrette alle medlemsstatene om slike anmodninger.

10. Det kan eventuelt fastsettes ytterligere tilgangsrett i arbeidsprogrammet.

*Artikkel 42***Særlige bestemmelser**

1. Særlige bestemmelser om eierskap, utnyttning og formidling, overføring og lisensiering samt tilgangsrett kan få anvendelse på ERC-tiltak, tiltak for kompetanseutvikling og mobilitet, tiltak for før-kommersielt innkjøp, tiltak for offentlig innkjøp av innovative løsninger, tiltak for samfinansiering av programmer samt samordnings- og støttetiltak.
2. De særlige bestemmelsene nevnt i nr. 1 skal fastsettes i tilskuddsavtalen og skal ikke endre de prinsippene og forpliktelsene som er knyttet til åpen tilgang.

*Artikkel 43***Priser**

1. Med mindre annet er angitt i dette kapitlet, skal motivasjonspriser eller anerkjennelsespriser innenfor rammen av programmet tildeles og forvaltes i samsvar med avdeling IX i finansforordningen.
2. Med mindre annet er fastsatt i arbeidsprogrammet eller konkurransereglene, kan alle rettssubjekter, uansett etableringssted, delta i en konkurranse.
3. Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet kan, når det er hensiktsmessig, organisere priskonkurranser i samarbeid med
  - a) andre unionsorganer,
  - b) tredjeland eller deres vitenskapelige og teknologiske organisasjoner eller byråer,
  - c) internasjonale organisasjoner, eller
  - d) rettssubjekter med ideelt formål.
4. Arbeidsprogrammet eller konkurransereglene skal omfatte forpliktelser knyttet til kommunikasjon og eventuelt utnyttning og formidling, eierskap og tilgangsrett, herunder lisensieringsbestemmelser.

*KAPITTEL III***Innkjøp***Artikkel 44***Innkjøp**

1. Med mindre annet er angitt i dette kapitlet, skal innkjøp innenfor rammen av programmet gjennomføres i samsvar med avdeling VII i finansforordningen.
2. Innkjøp kan også skje i form av før-kommersielle innkjøp eller offentlige innkjøp av innovative løsninger som foretas av Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet på egne vegne eller sammen med medlemsstatenes og de assosierte landenes offentlige oppdragsgivere. I så fall får reglene fastsatt i artikkel 26 anvendelse.

*KAPITTEL IV***Blandingsoperasjoner og blandet finansiering***Artikkel 45***Blandingsoperasjoner**

Blandingsoperasjoner under dette programmet skal gjennomføres i samsvar med InvestEU-programmet og avdeling X i finansforordningen.

*Artikkel 46***Blandet finansiering under Horisont Europa og EIC**

1. Tilskuddet og det tilbakebetalingspliktige forskuddet som inngår i blandet finansiering under Horisont Europa og EIC, omfattes av artikkel 34–37.
2. Blandet finansiering under EIC skal gjennomføres i samsvar med artikkel 48 i denne forordningen. Støtte gjennom blandet finansiering under EIC kan gis fram til tiltaket kan finansieres som en blandingsoperasjon eller som en finansierings- og investeringsoperasjon som i sin helhet er dekket av EU-garantien under InvestEU-programmet. Som unntak fra artikkel 209 i finansforordningen får vilkårene i artikkelens nr. 2, og særlig bokstav a) og d), ikke anvendelse på tidspunktet for tildelingen av blandet finansiering under EIC.
3. Blandet finansiering under Horisont Europa kan gis til et samfinansieringstiltak for program dersom et felles program for medlemsstater og assosierte land tillater at finansielle instrumenter anvendes for å støtte utvalgte tiltak. Evalueringen og utvelgingen av slike tiltak skal skje i samsvar med artikkel 15, 23, 24, 27, 28 og 29. Vilårene for gjennomføring av blandet finansiering under Horisont Europa skal være i samsvar med artikkel 32, i analogi med artikkel 48 nr. 10, og med de ytterligere og begrunnede vilårene som er fastsatt i arbeidsprogrammet.
4. Tilbakebetalinger, herunder tilbakebetalte forskudd og inntekter i forbindelse med blandet finansiering under Horisont Europa og EIC, skal anses som inntekter som er avsatt til særskilte formål, i samsvar med artikkel 21 nr. 3 bokstav f) og artikkel 21 nr. 4 i finansforordningen.
5. Blandet finansiering under Horisont Europa og EIC skal gis på en måte som fremmer Unionens konkurransevne uten at konkurransen i det indre marked vrisk.

*Artikkel 47***Stifinneren**

1. Stifinneren skal gi tilskudd til banebrytende høyriskoprojekter som gjennomføres av konsortier eller enkeltmottakere og har som formål å utvikle radikal innovasjon og nye markedsmuligheter. Stifinneren skal gi støtte for de tidligste fasene i vitenskapelig, teknologisk eller høytteknologisk forskning og utvikling, herunder konseptprøving og prototyper til teknologi-validering.

Stifinneren skal hovedsakelig gjennomføres gjennom en åpen utlysning til å inngi «nedenfra og opp»-forslag med regelmessige frister hvert år, og skal også skape konkurransemessige utfordringer med sikte på å utvikle viktige strategimål som krever høytteknologi og radikal tankegang.

2. Stifinnerens overgangsaktiviteter skal hjelpe alle typer forskere og innovatører med å utvikle veien til kommersiell utvikling i Unionen, for eksempel demonstrasjonsaktiviteter og forundersøkelser med sikte på å vurdere potensielle forretningsmuligheter, og skal støtte opprettelsen av knoppskyttingsforetak og nye foretak.

Iverksettelsen av og innholdet i utlysningene for Stifinnerens overgangsaktiviteter skal fastsettes i lys av de målene og det budsjettet som er fastsatt i arbeidsprogrammet i forbindelse med den aktuelle porteføljen av tiltak.

Ytterligere tilskudd i form av et fast beløp på høyst 50 000 euro kan gis til hvert forslag som allerede er utvalgt under Stifinneren og, dersom det er relevant for Stifinnerens overgangsaktiviteter, gjennom en utlysning, med sikte på å gjennomføre utfyllende aktiviteter, herunder presserende samordnings- og støttetiltak, for å styrke porteføljens gruppe av støttemottakere, blant annet vurdering av mulige knoppskytingsforetak eller potensielle markedsskapende innovasjoner, eller utvikling av en forretningsplan. Programkomiteen som er opprettet under særprogrammet, skal underrettes om slike tilfeller.

3. Tildelingskriteriene nevnt i artikkel 28 får anvendelse på Stifinneren.

Artikkel 48

Akseleratoren

1. Akseleratoren skal ha som formål å støtte i hovedsak markedsskapende innovasjon. Den skal støtte bare enkeltmottakere og skal hovedsakelig yte blandet finansiering. På visse vilkår kan den også gi ren tilskuddsstøtte og ren egenkapitalstøtte.

Akseleratoren skal gi følgende typer støtte:

- a) Støtte i form av blandet finansiering til SMB-er, herunder nystartede foretak og, i unntakstilfeller, små selskaper med middels markedsverdi som utfører banebrytende og disruptiv innovasjon som ikke anses som lønnsom.
- b) Ren tilskuddsstøtte til SMB-er, herunder nystartede foretak, som utfører alle former for innovasjon, fra trinnvis til banebrytende og disruptiv, og som tar sikte på etterfølgende oppskalering.
- c) Det kan også gis ren egenkapitalstøtte til SMB-er, herunder nystartede foretak, som ikke anses som lønnsomme, men som allerede har mottatt ren tilskuddsstøtte.

Ren tilskuddsstøtte under Akseleratoren skal gis bare dersom følgende kumulative vilkår er oppfylt:

- a) Prosjektet skal omfatte opplysninger om søkerens kapasitet og vilje til å oppskalere.
- b) Støttemottakeren skal være et nystartet foretak eller en SMB.
- c) Ren tilskuddsstøtte under Akseleratoren kan gis bare én gang til en støttemottaker i løpet av programmets gjennomføringsperiode, og det skal gis høyst 2,5 millioner euro.

2. Støttemottakeren under Akseleratoren skal være et rettssubjekt som anses som et nystartet foretak, en SMB eller i unntakstilfeller et lite selskap med middels markedsverdi som har til hensikt å oppskalere, og som er etablert i en medlemsstat eller et assosiert land. Forslaget kan inngis enten av støttemottakeren eller, dersom støttemottakeren på forhånd har gitt sitt samtykke, av én eller flere fysiske personer eller rettssubjekter som har til hensikt å etablere eller støtte denne støttemottakeren. I det siste tilfellet skal finansieringsavtalen inngås bare med støttemottakeren.

3. Én enkelt beslutning om tildeling skal dekke og bidra med finansiering av alle former for EU-bidrag som gis gjennom blandet finansiering under EIC.

4. Forslagene skal evalueres ut fra hvert forslags egne kvaliteter av uavhengige eksterne eksperter, og skal utvelges for finansiering ved en åpen utlysning med frister, på grunnlag av artikkel 27–29, med forbehold for nr. 5 i denne artikkelen.

5. De framlagte forslagene skal evalueres på grunnlag av følgende tildelingskriterier:

- a) Fremragende kvalitet.
- b) Effekt.
- c) Hvilket risikonivå for tiltaket som ville hindre investeringer, kvalitet og effektivitet i gjennomføringen, og behovet for unionsstøtte.

6. Kommisjonen eller finansieringsorganene som gjennomfører programmet (herunder KIC-ene under EIT), kan med de berørte søkeres samtykke inngi et forslag om et innovasjons- og markedsinnføringstiltak som allerede oppfyller tildelingskriteriene nevnt i nr. 5 bokstav a) og b), direkte til evaluering under tildelingskriteriet nevnt i nr. 5 bokstav c), forutsatt at følgende kumulerte vilkår er oppfylt:

- a) Forslaget skal stamme fra et annet tiltak finansiert under Horisont 2020, fra programmet eller, med forbehold for en sonderende pilotfase i det første arbeidsprogrammet, fra nasjonale og/eller regionale programmer, og skal begynne med kartlegging av etterspørselen etter en slik ordning; nærmere bestemmelser skal fastsettes i særprogrammet nevnt i artikkel 1 nr. 2 bokstav a).
- b) Forslaget er basert på en prosjektvurdering som ble foretatt høyst to år tidligere, der forslaget kvalitet og effekt ble vurdert, og det er omfattet av vilkår og prosesser som er nærmere angitt i arbeidsprogrammet.

7. «Seal of Excellence» kan tildeles dersom følgende kumulative vilkår er oppfylt:

- a) Støttemottakeren er et nystartet foretak, en SMB eller et lite selskap med middels markedsverdi.
- b) Forslaget er støtteberettiget og ligger over de gjeldende tersklene for de to første tildelingskriteriene omhandlet i nr. 5 bokstav a) og b).
- c) Aktiviteten ville ha vært støtteberettiget under et innovasjonstiltak.

8. For forslag som er godkjent etter evalueringen, skal uavhengige eksterne eksperter foreslå tilsvarende støtte fra Akseleratoren, basert på den tilknyttede risikoen og de ressursene og den tiden som trengs for å bringe innovasjonen på markedet og utnytte den.

Kommisjonen kan av behørig begrunnede årsaker avvise et forslag som de uavhengige eksterne eksperter har valgt ut, herunder manglende samsvar med målene for Unionens politikk. Programkomiteen skal underrettes om årsakene til slike avvisinger.

9. Den delen av støtten fra Akseleratoren som tilskuddet og det tilbakebetalingspliktige forskuddet utgjør, skal ikke overstige 70 % av de samlede støtteberettigede kostnadene for det utvalgte innovasjonstiltaket.

10. Vilårene for gjennomføring av den delen av støtten fra Akseleratoren som egenkapitalstøtte og tilbakebetalingspliktig støtte utgjør, er fastsatt i beslutning (EU) 2021/764.

11. I kontrakten for det utvalgte tiltaket skal det fastsettes særlige, målbare milepæler og tilsvarende forhåndsfinansiering og delbetaling av støtten fra Akseleratoren.

Ved blandet finansiering under EIC kan aktiviteter knyttet til et innovasjonstiltak iverksettes, og den første forhåndsfinansieringen av tilskuddet eller det tilbakebetalingspliktige forskuddet utbetales, før gjennomføringen av andre deler av den tildelte blandede finansieringen under EIC. Gjennomføringen av disse delene forutsetter at de særlige milepælene som er fastsatt i kontrakten, nås.

12. I samsvar med kontrakten skal tiltaket utsettes, endres eller, dersom det er behørig begrunnet, avsluttes dersom de målbare milepælene ikke nås. Det kan også avsluttes dersom den forventede markedsinnføringen, særlig i Unionen, ikke kan finne sted.

I unntakstilfeller og etter råd fra EICs styre kan Kommisjonen beslutte å øke støtten fra Akseleratoren på grunnlag av en prosjektvurdering foretatt av uavhengige eksterne eksperter. Programkomiteen skal underrettes om slike tilfeller.

KAPITTEL V

Ekspert

Artikkel 49

Utpeking av uavhengige eksterne eksperter

1. Uavhengige eksterne eksperter skal finnes og velges ut på grunnlag av utlysninger om å melde interesse rettet mot enkeltpersoner og utlysninger rettet mot relevante organisasjoner som forskningsorganer, forskningsinstitusjoner, universiteter, standardiseringsorganisasjoner, sivilsamfunnsorganisasjoner eller foretak, med sikte på å opprette en database over kandidater.

Som unntak fra artikkel 237 nr. 3 i finansforordningen kan Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet, unntaksvis og i behørig begrunnede tilfeller, på en gjennomiktig måte velge en uavhengig ekspert som har de nødvendige ferdighetene, men som ikke finnes i databasen, forutsatt at en utlysning om å melde interesse ikke førte til at egnede uavhengige eksterne eksperter ble funnet.

Slike eksperter skal erklære at de er uavhengige og har kapasitet til å støtte målene for programmet.

2. I samsvar med artikkel 237 nr. 2 og 3 i finansforordningen skal uavhengige eksterne eksperter godtgjøres på grunnlag av standardvilkår. Dersom det er berettiget, og i unntakstilfeller, kan det gis egnet godtgjøring som overstiger standardvilkårene som er basert på relevante markedsstandarder, særlig for enkelte eksperter på høyt nivå. Slike kostnader skal dekkes av programmet.

3. I tillegg til opplysningene omhandlet i artikkel 38 nr. 2 og 3 i finansforordningen skal navnene på de uavhengige eksterne eksperter som evaluerer tilskuddssøknadene, og som er personlig utnevnt, offentliggjøres sammen med deres saksområde minst en gang i året på Kommisjonens eller finansieringsorganets nettsted. Disse opplysningene skal innhentes, behandles og offentliggjøre i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2018/1725⁽³³⁾.

4. Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet skal treffe hensiktsmessige tiltak for å hindre interessekonflikter i forbindelse med uavhengige eksterne eksperters deltakelse i samsvar med artikkel 61 og artikkel 150 nr. 5 i finansforordningen.

Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet skal sikre at en ekspert som står overfor en interessekonflikt i forbindelse med et spørsmål vedkommende skal uttale seg om, ikke evaluerer, gir råd om eller bistår med hensyn til det særlige spørsmålet.

5. Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet skal i forbindelse med utpeking av uavhengige eksterne eksperter treffe egnede tiltak for å etterstrebe en balansert sammensetning i ekspertgruppene og evalueringsgruppene med tanke på ferdigheter, erfaring, kunnskap, herunder med hensyn til spesialisering, særlig innenfor SSH, geografisk spredning og kjønn, vurdert ut fra situasjonen på tiltakets område.

6. Dersom det er relevant, skal det sikres et tilstrekkelig antall uavhengige eksterne eksperter for hvert forslag for å garantere kvaliteten på evalueringen.

7. Opplysninger om nivået på godtgjøringen til alle uavhengige eksterne eksperter skal gjøres tilgjengelig for Europaparlamentet og Rådet.

AVDELING III

PROGRAMOVERVÅKING, KOMMUNIKASJON, EVALUERING OG KONTROLL

Artikkel 50

Overvåking og rapportering

1. Kommisjonen skal kontinuerlig overvåke forvaltningen og gjennomføringen av programmet, særprogrammet nevnt i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) og EITs aktiviteter. For å øke transparensen skal disse dataene også være lett tilgjengelige for offentligheten på Kommisjonens nettsted, og de skal holdes oppdatert. Særlig skal data for prosjekter som finansieres under ERC, europeiske partnerskap, samfunnsoppdrag, EIC og EIT legges inn i den samme databasen.

⁽³³⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1725 av 23. oktober 2018 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger i Unionens institusjoner, organer, kontorer og byråer og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av forordning (EF) nr. 45/2001 og beslutning nr. 1247/2002/EF (EUT L 295 av 21.11.2018, s. 39).

Databasen skal omfatte følgende:

- a) Tidsbegrensede indikatorer for årlig rapportering om programmets framdrift med hensyn til å oppfylle målene som er nevnt i artikkel 3 og angitt i vedlegg V, sammen med effektveier.
  - b) Opplysninger om graden av integrering av samfunnsvitenskap og humaniora, forholdet mellom lavere og høyere TRL i forskningssamarbeid, framskritt med hensyn til utvidelsen av antall deltakerland, den geografiske sammensetningen av konsortier i samarbeidsprosjekter, utviklingen med hensyn til forskerlønn, anvendelsen av tottrinns framgangsmåter for innlevering og evaluering, de tiltakene som har som formål å tilrettelegge for samarbeidsforbindelser innenfor europeisk forskning og innovasjon, anvendelsen av ny gjennomgåelse av evalueringen og antall og typer klager, nivået av klimaintegrering og tilknyttede utgifter, SMB-ers deltakelse, privat sektors deltakelse, kjønnsfordeling i finansierte tiltak, vurderingsgrupper, styrer og rådgivningsgrupper, «Seals of Excellence», de europeiske partnerskapene samt samfinansieringssatsen, komplementær og kumulativ finansiering fra andre EU-programmer, forskningsinfrastrukturer, behandlingstid for tildeling, graden av internasjonalt samarbeid, innbyggerinvolvering og deltakelse fra sivilsamfunnet.
  - c) Utgiftsnivå fordelt på prosjektnivå for å muliggjøre en spesifikk analyse, også per intervensjonsområde.
  - d) Graden av overtegning, særlig antall forslag og per utlysning, deres gjennomsnittlige resultat, andelen av forslag over og under tersklene.
2. For å sikre effektiv vurdering av programmets framdrift med hensyn til å nå dets mål er Kommissjonen gitt myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 55 for om nødvendig å endre vedlegg V med hensyn til indikatorene for effektveier og fastsette referanseverdier og mål samt utfylle denne forordningen med bestemmelser om fastsettelse av en ramme for overvåking og evaluering.
  3. Systemet for resultatrapportering skal sikre at data fra overvåkingen av gjennomføringen og resultatene av programmet samles inn effektivt og til rett tid, uten at støttemottakernes administrative byrde økes. For dette formålet skal rimelige rapporteringskrav pålegges mottakere av unionsmidler, herunder forskere som deltar i tiltakene, med sikte på å spore deres karrierer og mobilitet, og, når det er relevant, medlemsstater.
  4. Kvalitative analyser fra Kommissjonen og Unionens eller nasjonale finansieringsorganer skal i størst mulig grad utfylle de kvantitative dataene.
  5. Tiltak som har som formål å tilrettelegge for samarbeidsforbindelser innenfor europeisk forskning og innovasjon, skal overvåkes og gjennomgås i forbindelse med arbeidsprogrammene.

Artikkel 51

Informasjon, kommunikasjon, publisitet, formidling og utnytting

1. Mottakere av unionsmidler skal anerkjenne opprinnelsen til disse midlene og sikre synligheten til unionsfinansieringen, særlig i forbindelse med at tiltakene og resultatene av dem (herunder for priser) fremmes, ved å gi sammenhengende, effektiv og forholdsmessig målrettet informasjon til flere typer publikum, herunder medier og allmennheten.
2. Kommissjonen skal gjennomføre informasjons- og kommunikasjonstiltak i forbindelse med programmet, tiltak under programmet og oppnådde resultater. Den skal videre gi rettidige og utførlige opplysninger til medlemsstatene og støttemottakerne. Faktabaserte kontaktformidlingstjenester («matchmaking services») basert på informasjon fra analytikere og nettverksforbindelser skal stilles til rådighet for interesserte enheter som vil danne konsortier for samarbeidsprosjekter, og det skal legges særlig vekt på å finne nettverksmuligheter for rettssubjekter fra land med lav forsknings- og innovasjonskapasitet. På grunnlag av slike analyser kan målrettede kontaktformidlingsarrangementer organiseres i forbindelse med spesifikke utlysninger.
3. Kommissjonen skal også fastsette en strategi for formidling og utnytting med sikte på å øke tilgjengeligheten og formidlingen av programmets forsknings- og innovasjonsresultater og kunnskap for å framskynde markedsintroduksjonen, og øke virkningen av programmet.

4. Finansielle midler tildelt til programmet skal også bidra til interne kommunikasjonstiltak om Unionens politiske prioriteringer og til informasjons-, kommunikasjons-, publisitets-, formidlings- og utnyttingsaktiviteter i den grad disse prioriteringene er knyttet til målene nevnt i artikkel 3.

Artikkel 52

Evaluering av programmet

1. Evalueringer av programmet skal gjennomføres rettidig og offentliggjøres slik at resultatene kan inngå i beslutningsprosessen som gjelder programmet, det neste rammeprogrammet og andre initiativer som er relevante for forskning og innovasjon.
2. Den foreløpige evalueringen av programmet skal foretas med bistand fra uavhengige eksperter som velges ut på grunnlag av en gjennomiktig prosess, når tilstrekkelig informasjon om gjennomføringen av programmet er tilgjengelig, men senest fire år etter at gjennomføringen starter. Den skal omfatte en porteføljeanalyse og en vurdering av de langsiktige effektene av tidligere rammeprogrammer, og skal danne grunnlag for å tilpasse eller omlegge programmet, etter hva som er relevant. Den skal vurdere programmets formålstjenlighet, effektivitet, relevans og sammenheng, og dets tilleggsverdi for Unionen.
3. Når gjennomføringen av programmet er avsluttet, men senest fire år etter utløpet av perioden fastsatt i artikkel 1, skal Kommisjonen foreta en endelig evaluering av programmet. Den skal omfatte en vurdering av de langsiktige effektene av tidligere rammeprogrammer.
4. Kommisjonen skal offentliggjøre og oversende konklusjonene av evalueringene med tilhørende merknader til Europaparlamentet, Rådet, Den europeiske økonomiske og sosiale komité og Regionkomiteen.

Artikkel 53

Revisjon

1. Kontrollsystemet for programmet skal sikre en egnet balanse mellom tillit og kontroll, idet det tas hensyn til administrasjonskostnader og andre kostnader knyttet til kontroll på alle plan, særlig for støttemottakere. Revisjonsreglene skal være klare, konsistente og sammenhengende for hele programmet.
2. Revisjonsstrategien for programmet skal være basert på en finansiell revisjon av en representativ stikkprøve av utgifter fra programmet som helhet. Den representative stikkprøven skal utfylles med et utvalg basert på en vurdering av risikoene som er knyttet til utgiftene. Tiltak som mottar felles finansiering fra forskjellige unionsprogrammer, skal være gjenstand for bare én revisjon som dekker alle berørte programmer og deres respektive gjeldende regler.
3. Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet kan i tillegg basere seg på system- og prosessrevisjoner på støttemottakernivå. Disse revisjonene skal være frivillige for visse typer støttemottakere, og skal undersøke en støttemottakers systemer og prosesser, supplert med en revisjon av transaksjoner. De skal utføres av en kompetent uavhengig revisor som er kvalifisert til å foreta lovfestet revisjon av regnskapsdokumenter i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF⁽³⁴⁾. Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet kan anvende system- og prosessrevisjonene for å fastslå om utgiftene overordnet forvaltes økonomisk forsvarlig, og for på nytt å vurdere nivået av senere revisjoner og attester for årsregnskapet.
4. I samsvar med artikkel 127 i finansforordningen kan Kommisjonen eller det relevante finansieringsorganet basere seg på revisjoner av bruken av Unionens bidrag som utføres av andre uavhengige og kompetente personer eller enheter, herunder andre personer eller enheter enn dem som har fått dette i oppdrag av Unionens institusjoner eller organer.
5. Revisjon kan gjennomføres inntil to år etter sluttbetalingen.

⁽³⁴⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF av 17. mai 2006 om lovfestet revisjon av årsregnskap og konsernregnskap, om endring av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF og om oppheving av rådsdirektiv 84/253/EØF (EUT L 157 av 9.6.2006, s. 87).

6. Kommisjonen skal offentliggjøre revisjonsretningslinjer som har som formål å sikre pålitelig og ensartet anvendelse og fortolkning av revisjonsprosedyrene og -reglene i hele programperioden.

Artikkel 54

Beskyttelse av Unionens økonomiske interesser

Dersom et tredjeland deltar i programmet gjennom en beslutning vedtatt i henhold til en internasjonal avtale eller på grunnlag av andre rettslige instrumenter, skal tredjelandet gi den ansvarlige anvisningsberettigede, OLAF og Revisjonsretten de nødvendige rettighetene og tilgangene, slik at de fullt og helt kan utøve sine respektive myndigheter. For OLAF skal slike rettigheter omfatte retten til å foreta undersøkelser, herunder kontroll og inspeksjon på stedet, som fastsatt i forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013.

Artikkel 55

Utøvelse av delegert myndighet

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen med forbehold for vilkårene fastsatt i denne artikkelen.
2. Myndigheten til å vedta de delegerte rettsaktene nevnt i artikkel 50 nr. 2 gis Kommisjonen til og med 31. desember 2028.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 50 nr. 2 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Den får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*, eller på et senere tidspunkt som er fastsatt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.
4. Før Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den rådføre seg med eksperter utpekt av hver medlemsstat i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming.
5. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.
6. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 50 nr. 2 skal tre i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse innen en frist på to måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller dersom både Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen har underrettet Kommisjonen om at de ikke vil gjøre innsigelse. På Europaparlamentets eller Rådets initiativ forlenges denne fristen med to måneder.

AVDELING IV

OVERGANGS- OG SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 56

Oppheving

Forordning (EU) nr. 1290/2013 og forordning (EU) nr. 1291/2013 oppheves med virkning fra 1. januar 2021.

*Artikkel 57***Overgangsbestemmelser**

1. Denne forordningen berører ikke videreføringen eller endringen av de tiltakene som er iverksatt i henhold til forordning (EU) nr. 1290/2013 og 1292/2013, som fortsatt gjelder for de nevnte tiltakene inntil de avsluttes. Arbeidsplaner og tiltak som er fastsatt i arbeidsplaner vedtatt i henhold til forordning (EU) nr. 1290/2013 og i henhold til de tilsvarende grunnleggende rettsaktene om finansieringsorganene, omfattes fortsatt av forordning (EU) nr. 1290/2013 og de grunnleggende rettsaktene inntil de avsluttes.
2. Programmets finansielle ramme kan også omfatte utgifter til faglig og administrativ bistand som er nødvendig for å sikre overgangen mellom programmet og de tiltakene som er vedtatt i henhold til forordning (EU) nr. 1291/2013.

*Artikkel 58***Ikrafttredelse**

Denne forordningen trer i kraft den dagen den kunngjøres i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 1. januar 2021.

Denne forordningen er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 28. april 2021.

For Europaparlamentet

D. M. SASSOLI

President

For Rådet

A. P. ZACARIAS

Formann

—

VEDLEGG I

HOVEDLINJER FOR AKTIVITETENE

De generelle og spesifikke målene som er omhandlet i artikkel 3 i denne forordningen, skal tilstrebes i hele programmet, med de intervensjonsområdene og hovedlinjene for aktivitet som beskrives i dette vedlegget og i vedlegg II til denne forordningen samt i vedlegg I til beslutning (EU) 2021/764.

1) Søyلة I «Fremragende forskning»

Denne søylen skal gjennom følgende aktiviteter og i tråd med artikkel 4 fremme fremragende forskning, tiltrekke de beste talentene til Europa, gi hensiktsmessig støtte til forskere i den tidlige fasen av karrieren og støtte skapning og spredning av fremragende forskning samt kunnskap, metoder, ferdigheter, teknologier og løsninger av høy kvalitet knyttet til globale sosiale, miljømessige og økonomiske utfordringer. Den skal også bidra til å oppfylle programmets øvrige spesifikke mål som omhandlet i artikkel 3.

- a) ERC: Tilbyr tiltrekkende og fleksibel finansiering for å gjøre det mulig for talentfulle og kreative individuelle forskere, særlig forskere i den tidlige fasen av karrieren, og deres forskergrupper å gå videre på de mest lovende områdene i forskningsfronten, uavhengig av nasjonalitet og opprinnelsesland og på grunnlag av unionsomfattende konkurranse med fremragende kvalitet som eneste kriterium.

Intervensjonsområde: Banebrytende forskning

- b) MSCA: Gir forskere ny kunnskap og nye ferdigheter gjennom mobilitet og engasjement på tvers av landegrensler, sektorer og fagområder, forbedrer utdannings- og karriereutviklingssystemer samt strukturerer og forbedrer institusjonell og nasjonal rekruttering, idet det tas hensyn til Den europeiske erklæringen om forskere og atferdsreglene for rekruttering av forskere; i den forbindelse er MSCA med på å danne grunnlaget for Europas fremragende forskningslandskap i hele Europa og bidrar til å fremme jobbskapning, vekst og investeringer, og til å finne løsninger på nåværende og framtidige samfunnsutfordringer.

Intervensjonsområder: Stimulering av fremragende kvalitet gjennom forskermobilitet på tvers av landegrensler, sektorer og fagområder; fremming av nye ferdigheter gjennom fremragende forskerutdanning; styrking av menneskelige ressurser og utvikling av ferdigheter i ERA; forbedring av og tilrettelegging for synergier; fremming av oppsøkende virksomhet.

- c) Forskningsinfrastrukturer: Utstyler Europa med bærekraftige forskningsinfrastrukturer i verdensklasse som er åpne, og tilgjengelige for de beste forskerne i og utenfor Europa. Oppmuntrer til bruk av eksisterende forskningsinfrastrukturer, herunder dem som finansieres med midler under Unionens utjevningsspolitikk. I den forbindelse fremmes forskningsinfrastrukturens potensial til å støtte vitenskapelige framskritt og innovasjon, og til å muliggjøre åpen og fremragende forskning, som er i samsvar med FAIR-prinsippene, sammen med aktiviteter knyttet til unionspolitikk og internasjonalt samarbeid.

Intervensjonsområder: Konsolidering og utvikling av det europeiske forskningsinfrastrukturlandskapet; åpning, integrering og sammenkopling av forskningsinfrastrukturer; de europeiske forskningsinfrastrukturenes innovasjonspotensial og innovasjons- og opplæringsaktiviteter; styrking av politikken for europeisk forskningsinfrastruktur og internasjonalt samarbeid.

2) Søyلة II «Globale utfordringer og konkurransedyktig europeisk næringsliv»

Denne søylen skal gjennom følgende aktiviteter og i tråd med artikkel 4 støtte skapning og bedre spredning av ny kunnskap og teknologi samt nye bærekraftige løsninger av høy kvalitet, styrke det europeiske næringslivets konkurranseevne, øke effektene av forskning og innovasjon i forbindelse med utvikling av, støtte til og gjennomføring av Unionens politikk, og støtte utnyttningen av innovative løsninger i næringslivet, særlig i SMB-er og nystartede foretak, og i samfunnet med sikte på håndtere globale utfordringer. Den skal også bidra til å oppfylle programmets øvrige spesifikke mål som omhandlet i artikkel 3.

SSH skal være fullstendig integrert på tvers av alle klynger, herunder spesifikke og særskilt utvalgte aktiviteter.

For å maksimere effekt, fleksibilitet og synergier skal forsknings- og innovasjonsaktivitetene organiseres i seks klynger, som er forbundet gjennom felleseuropeiske forskningsinfrastrukturer, og som hver for seg og sammen stimulerer til tverrfaglig, tverrsektorielt, tverrpolitisk og internasjonalt samarbeid samt samarbeid over landegrensene. Programmets søyle II skal omfatte aktiviteter fra en rekke TRL-er, herunder lavere TRL-er.

Hver klynge bidrar til flere bærekraftsmål, og mange bærekraftsmål støttes av mer enn én klynge.

Forsknings- og innovasjonsaktiviteter skal gjennomføres i og på tvers av følgende klynger:

- a) Klyngen «Helse»: Forbedring og beskyttelse av helse og velferd for borgere i alle aldersgrupper ved at det utvikles ny kunnskap og innovative løsninger, og ved at det, dersom det er relevant, sikres at et likestillingsperspektiv integreres for å forebygge, diagnostisere, overvåke, behandle og kurere sykdommer og utvikle helseteknologier; reduksjon av helse- og sykdomsrisikoer, beskyttelse av befolkningen og fremming av god helse og velferd, også på arbeidsplassen; utvikling av mer kostnadseffektive, rettferdige og bærekraftige offentlige helsesystemer; forebygging og håndtering av sykdommer knyttet til fattigdom; og støtte til og tilrettelegging for pasienters deltakelse og egenomsorg.

Intervensjonsområder: Helse gjennom hele livet; miljømessige og samfunnsmessige helsedeterminanter; ikke-overførbare og sjeldne sykdommer; smittsomme sykdommer, herunder sykdommer knyttet til fattigdom og oversette sykdommer; verktøyer, teknologier og digitale løsninger for helse- og omsorg; helse- og omsorgssystemer.

- b) Klyngen «Kultur, kreativitet og inkluderende samfunn»: Styrking av demokratiske verdier, herunder rettsstatsprinsippet og grunnleggende rettigheter, vern av vår kulturarv, utforskning av potensialet i kulturelle og kreative sektorer samt fremming av sosioøkonomiske endringer som bidrar til inkludering og vekst, herunder migrasjonsforvaltning og integrering av migranter.

Intervensjonsområder: Demokrati og styring; kultur, kulturarv og kreativitet; sosiale og økonomiske endringer.

- c) Klyngen «Samfunnsikkerhet»: Håndtering av utfordringene som følger av vedvarende trusler mot sikkerheten, herunder nettkriminalitet, og naturkatastrofer og menneskeskapte katastrofer.

Intervensjonsområder: Samfunn som kan håndtere katastrofer; beskyttelse og sikkerhet; cybersikkerhet.

- d) Klyngen «Digitalisering, næringsliv og romvirksomhet»: Styrking av kapasiteten og sikring av Europas suverenitet innenfor muliggjørende nøkkelteknologier for digitalisering og produksjon samt innenfor romteknologi, i hele verdikjeden, for å bygge en konkurransedyktig, digital og sirkulær lavutslippsindustri; sikring av en bærekraftig forsyning av råstoffer; utvikling av avanserte materialer og samt dannelse av grunnlaget for framskritt og innovasjon knyttet til globale samfunnsutfordringer.

Intervensjonsområder: Produksjonsteknologier; digitale nøkkelteknologier, herunder kvanteteknologier; nye muliggjørende teknologier; avanserte materialer; kunstig intelligens og robotteknologi; neste generasjons internett; avansert databehandling og stordata; sirkulære industrier; rene lavutslippsindustrier; rommet, herunder jordobservasjon.

- e) Klyngen «Klima, energi og mobilitet»: Kamp mot klimaendringer gjennom en bedre forståelse av deres årsaker, utvikling, risikoer, effekter og muligheter og ved å gjøre energi- og transportsektoren mer klima- og miljøvennlig, mer effektiv og konkurransedyktig samt smartere, sikrere og mer motstandsdyktig, fremme bruken av fornybare energikilder og energieffektivitet, styrke Unionens motstandsevne mot eksterne sjokk og tilpasse sosial atferd i lys av bærekraftsmålene.

Intervensjonsområder: Klimaforskning og -løsninger; energiforsyning; energisystemer og -nett; bygninger og industriarv i energiomstillingen; lokalsamfunn og byer; industriell konkurransevne innenfor transport; ren, sikker og tilgjengelig transport og mobilitet; smart mobilitet; energilagring.

- f) Klyngen «Mat, bioøkonomi, naturressurser, landbruk og miljø»: Miljøvern, gjenoppretting, bærekraftig forvaltning og bruk av naturressurser og biologiske ressurser fra landområder, innlandsvann og havet med sikte på å stanse tap av biologisk mangfold, etterstrebe matvare- og ernæringsikkerhet for alle, og omstillingen til en ressurseffektiv og sirkulær økonomi og bærekraftig bioøkonomi.

Intervensjonsområder: Miljøobservasjon; biologisk mangfold og naturressurser; landbruk, skogbruk og landdistrikter; sjøer, hav og innlandsvann; matsystemer; biobaserte innovasjonssystemer i Unionens bioøkonomi; sirkulære systemer.

- g) Det felles forskningssenterets direkte tiltak utenfor atomforskningsområdet: Generere vitenskapelig dokumentasjon av høy kvalitet for å oppnå effektiv, rimelig og god offentlig politikk. Nye initiativer og forslag til EU-rettsakter må underbygges av gjennomslutning, omfattende og balansert dokumentasjon med sikte på fornuftig utforming, mens det i forbindelse med gjennomføringen av politikken trengs dokumentasjon med sikte på måling og overvåking. JRC leverer uavhengig vitenskapelig dokumentasjon og teknisk støtte til Unionens politikk gjennom hele den politiske prosessen. JRCs forskning er tydelig rettet mot Unionens politiske prioriteringer.

Intervensjonsområder: Styrking av kunnskapsgrunnlaget for politisk beslutningstaking, globale utfordringer (helse; kultur, kreativitet og inkluderende samfunn; samfunnssikkerhet; digitalisering, næringsliv og romvirksomhet; klima, energi og mobilitet; mat, bioøkonomi, naturressurser, landbruk og miljø); innovasjon, økonomisk utvikling og konkurranseevne; fremragende forskning; territoriell utvikling og støtte til medlemsstater og regioner.

3) Søyle III «Innovativt Europa»

Denne søylen skal gjennom følgende aktiviteter i tråd med artikkel 4 fremme alle former for innovasjon, herunder ikke-teknologisk innovasjon, særlig gjennom SMB-er og nystartede foretak, ved å tilrettelegge for teknologisk utvikling, demonstrasjon og kunnskapsoverføring, og styrke utnyttningen av innovative løsninger. Den skal også bidra til å oppfylle programmets øvrige spesifikke mål som omhandlet i artikkel 3. EIC skal innføres hovedsakelig gjennom to instrumenter: Stifinneren, som hovedsakelig gjennomføres gjennom samarbeidsforskning, og Akseleratoren.

- a) EIC fokuserer først og fremst på banebrytende og disruptiv innovasjon, særlig markedsskapende innovasjon, men støtter også alle andre typer innovasjon, blant annet trinnvis innovasjon.

Intervensjonsområder: Stifinneren for avansert forskning, som støtter framtidige og nye banebrytende og markedsskapende teknologier og/eller høyteknologier; Akseleratoren, som reduserer finansieringskløften mellom de sene fasene av forsknings- og innovasjonsaktiviteter og markedsføringsfasen for effektivt å innføre banebrytende, markedsskapende innovasjon og oppskalere selskaper i tilfeller der markedet ikke bidrar med levedyktig finansiering; ytterligere EIC-aktiviteter som tildeling av priser og stipendier, og næringslivstjenester med tilleggsverdi.

b) Europeiske innovasjonsøkosystemer

Intervensjonsområder: Aktivitetene omfatter særlig å skape forbindelser, i samarbeid med EIT når det er relevant, med nasjonale og regionale innovasjonsaktører og å støtte medlemsstaters, regioners og assosierte lands gjennomføring av felles tverrnasjonale innovasjonsprogrammer, fra utveksling av praksis og kunnskap knyttet til innovasjonsregulering, til forbedring av «myke» ferdigheter med sikte på innovasjon, og til forsknings- og innovasjonsaktiviteter, herunder åpen og brukerrettet innovasjon, med sikte på å effektivisere det europeiske innovasjonssystemet. Dette bør gjennomføres i synergi med blant annet ERDF-støtten til innovasjonsøkosystemer og interregionale partnerskap knyttet til smart spesialisering.

c) Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi

Intervensjonsområder (definert i vedlegg II): Bærekraftige innovasjonsøkosystemer i hele Europa; innovasjons- og entreprenørferdigheter i et livslangt læringsperspektiv, herunder økning av kapasiteten til institusjoner for høyere utdanning i hele Europa; nye løsninger til markedet for å håndtere globale utfordringer; synergier og tilleggsverdi innenfor rammene av programmet.

4) Delen «Bredere deltakelse og styrking av Det europeiske forskningsområdet»

Denne delen skal gjennom følgende aktiviteter bidra til å nå de spesifikke målene som angitt i artikkel 3 nr. 2 bokstav d). Den skal også bidra til å oppfylle programmets øvrige spesifikke mål som omhandlet i artikkel 3. I tillegg til at denne delen underbygger hele programmet, skal den støtte aktiviteter som bidrar til å tiltrekke talenter, fremme «hjernemobilitet» og hindre «hjerneflukt», og støtte et mer kunnskapsbasert og innovativt Europa med likestilling mellom kjønnene, i fronten i den globale konkurransen, og fremme tverrnasjonalt samarbeid og dermed optimalisere nasjonal styrke og nasjonalt potensiale i hele Europa i et velfungerende europeisk forskningsområde (ERA), der kunnskap og en høyt kvalifisert arbeidsstyrke beger seg fritt på en balansert måte, der forsknings- og innovasjonsresultatene formidles bredt til og forstås og stoles på av opplyste borgere samt er til fordel for samfunnet som helhet, og der EU-politikk, særlig forsknings- og innovasjonspolitik, bygger på vitenskapelig dokumentasjon av høy kvalitet.

Denne delen skal også støtte aktiviteter som har som formål å forbedre kvaliteten på søknader fra rettssubjekter fra land med lav forsknings- og innovasjonskapasitet, for eksempel kontroll og rådgivning før søknader leveres, og å øke de nasjonale kontaktpunktene aktivitet med hensyn til å støtte internasjonalt nettverkssamarbeid, og aktiviteter som har som formål å støtte rettssubjekter fra land med lav forsknings- og innovasjonskapasitet som vil slutte seg til allerede utvalgte samarbeidsprosjekter der ingen rettssubjekter fra slike land deltar.

Intervensjonsområder: Bredere deltakelse og spredning av fremragende kvalitet, herunder gjennom teambygging, partnerskap, ERA-lærestoler, European Cooperation in Science and Technology (COST), initiativer til fremragende kvalitet og aktiviteter som fremmer «hjernemobilitet»; reform og forbedring av det europeiske forsknings- og innovasjonssystemet, for eksempel ved å støtte reform av nasjonal forsknings- og innovasjonspolitik, tilrettelegge for attraktive karrieremiljøer og støtte kjønnsforskning og folkeforskning.

VEDLEGG II

DET EUROPEISKE INSTITUTT FOR INNOVASJON OG TEKNOLOGI (EIT)

Følgende gjelder for gjennomføringen av EITs programaktiviteter:

1) Begrunnelse

Det framgår klart av rapporten fra høynivågruppen som er oppnevnt for å øke effekten av EU-forskning og -innovasjon (Lamy-gruppen), at det i tiden framover må gis framtidsrettet utdanning og investeres i mennesker som vil bidra til endringen. Særlig oppfordres institusjoner for høyere utdanning til å stimulere entreprenørskap, fjerne grenser mellom fag og institusjonalisere sterke, tverrfaglige samarbeidsforbindelser mellom akademia og næringslivet. Ifølge nylig foretatte undersøkelser er tilgang til talentfulle mennesker den klart viktigste faktoren som påvirker hvor europeiske grunnleggere av nye foretak velger å etablere seg. Entreprenørskapsutdanning, opplæringsmuligheter og utvikling av kreative evner spiller en sentral rolle når det gjelder å skape framtidige innovatører og å utvikle evnene til de eksisterende slik at de kan øke sin virksomhet og oppnå bedre resultater. Tilgang til entreprenørtalenter, sammen med tilgang til profesjonelle tjenester, kapital og markeder på unionsplan, og at viktige innovasjonsaktører samles på vei mot et felles mål, er avgjørende for å skape et velfungerende innovasjonsøkosystem. Innsatsen i hele Unionen må samordnes for å skape en kritisk masse av forbundne entreprenørklynger og økosystemer i Unionen.

EIT er i dag Europas største integrerte innovasjonsøkosystem og bringer sammen partnere fra næringslivet, forskning, utdanning med mer. EIT støtter fortsatt sine kunnskaps- og innovasjonsnettverk (KIC-er), som er store europeiske partnerskap som håndterer spesifikke globale utfordringer, og styrker innovasjonsøkosystemene rundt dem. Med sikte på dette fremmer EIT integrering av utdanning, forskning og innovasjon på høyeste nivå, slik at det skapes miljøer som fører til innovasjon, samt styrker og støtter en ny generasjon entreprenører og stimulerer opprettelsen av innovative foretak i tett synergi og komplementaritet med EIC.

Det trengs fortsatt innsats i hele Europa for å utvikle økosystemer der forskere, innovatører, næringslivet og offentlige myndigheter lett kan samhandle. Innovasjonsøkosystemene fungerer ennå ikke optimalt, blant annet av følgende årsaker:

- a) Samspill mellom innovasjonsaktører begrenses fortsatt av organisatoriske, rettslige og kulturelle hindringer.
- b) Innsatsen for å styrke innovasjonsøkosystemer skal være samordnet og være tydelig rettet mot spesifikke mål og effekter.

Med sikte på å håndtere framtidige samfunnsutfordringer, gripe de mulighetene som nye teknologier gir, og bidra til miljøvennlig og bærekraftig økonomisk vekst, arbeidsplasser, konkurranseevne og velferd for Europas borgere er det nødvendig ytterligere å styrke Europas innovasjonsevne gjennom følgende: å styrke eksisterende og stimulere opprettelsen av nye miljøer som fører til samarbeid og innovasjon; å styrke innovasjonskapasiteten i akademia og forskningssektoren; å støtte en ny generasjon entreprenører; å stimulere opprettelsen og utviklingen av innovative foretak, og å gjøre EU-finansierte forsknings- og innovasjonsaktiviteter, særlig finansiering fra EIT, mer synlige for og anerkjent blant allmennheten.

Innovasjonsutfordringenes art og omfang krever kontakt med aktørene og mobilisering av aktører og ressurser på europeisk plan, som oppnås ved at samarbeid over landegrensene fremmes. Det er nødvendig å bryte ned skillene mellom fagområder og langs verdikjedene, og å fremme etablering av et gunstig miljø for effektiv utveksling av kunnskap og ekspertise, og for å utvikle og tiltrekke entreprenørtalenter. EITs strategiske innovasjonsprogram skal sikre sammenheng med utfordringene som håndteres gjennom programmet, og komplementaritet med EIC.

2) Intervensjonsområder:

2.1. Bærekraftige innovasjonsøkosystemer i hele Europa

I samsvar med EIT-forordningen og EITs strategiske innovasjonsprogram spiller EIT en større rolle når det gjelder å styrke bærekraftige innovasjonsøkosystemer som er basert på utfordringer, i hele Europa. EIT fortsetter sin innsats hovedsakelig gjennom sine kunnskaps- og innovasjonsnettverk (KIC-er), de store europeiske partnerskapene som håndterer spesifikke samfunnsutfordringer. Det fortsetter å styrke innovasjonsøkosystemer rundt dem ved å åpne dem opp og ved å fremme integrering av forskning, innovasjon og utdanning. Videre styrker EIT innovasjonsøkosystemer i hele Europa ved å utvide det regionale innovasjonssystemet (RIS). EIT arbeider med innovasjonsøkosystemer som viser stort innovasjonspotensial basert på strategi, tematisk tilpasning og planlagt effekt, i tett synergi med strategier og plattformer for smart spesialisering.

Hovedlinjer

- a) Øke effektiviteten og åpenheten overfor nye partnere i eksisterende KIC-er, noe som muliggjør overgangen til selvforsyning på lang sikt, og analysere behovet for å etablere nye KIC-er for å håndtere globale utfordringer. De spesifikke temaområdene er definert i EITs strategiske innovasjonsprogram og tar hensyn til den strategiske planleggingen.
- b) Framskynde regioners satsing på fremragende kvalitet i land som er omhandlet i EITs strategiske innovasjonsprogram, i nært samarbeid med strukturfond og andre relevante EU-programmer når det er hensiktsmessig.

2.2. Innovasjons- og entreprenørferdigheter i et livslangt læringsperspektiv, herunder økning av kapasiteten til institusjoner for høyere utdanning i hele Europa

EITs utdanningsaktiviteter styrkes for å fremme innovasjon og entreprenørskap gjennom målrettet utdanning og opplæring. En sterkere satsing på utvikling av menneskelig kapital bygger på utvidelse av eksisterende utdanningsprogrammer innenfor rammen av EITs KIC-er med sikte på fortsatt å tilby studenter og fagfolk undervisningsplaner av høy kvalitet basert på innovasjon, kreativitet og entreprenørskap, særlig i tråd med EUs industristrategi og strategi for utvikling av ferdigheter. Dette kan omfatte forskere og innovatører som mottar støtte gjennom andre deler av programmet, særlig MSCA. EIT støtter også moderniseringen av institusjoner for høyere utdanning i hele Europa og integreringen av dem i innovasjonsøkosystemer ved å stimulere og øke deres entreprenørpotensial og -kapasitet samt ved å oppmuntre dem til å bli bedre til å forutse nye krav til ferdigheter.

Hovedlinjer

- a) Utvikling av innovative undervisningsplaner, idet det tas hensyn til framtidige behov i samfunnet og næringslivet, og av tverrgående programmer som skal tilbys studenter, entreprenører og fagfolk i og utenfor Europa, der fagkunnskap og sektorspesifikk kunnskap kombineres med innovasjonsrettede ferdigheter og entreprenørferdigheter, blant annet høyteknologiferdigheter knyttet til digitale og bærekraftige muliggjørende nøkkelteknologier.
- b) Styrking og spredning av EIT-merket med sikte på å gjøre det mer synlig og vise EITs anerkjennelse av utdanningsprogrammer basert på partnerskap mellom ulike institusjoner for høyere utdanning, forskningscentre og selskaper, samtidig som dets generelle kvalitet forbedres ved at det tilbyr undervisningsplaner basert på praktisk erfaring og målrettet entreprenørskapsutdanning samt internasjonal mobilitet, mobilitet mellom organisasjoner og tverrsektoriell mobilitet.
- c) Utvikling av innovasjons- og entreprenørskapskapasitet i universitets- og høyskolesektoren, ved å mobilisere og fremme EITs ekspertisenettverk for å knytte sammen utdanning, forskning og næringsliv.
- d) Styrking av EITs studentnettverk som rollemodell for nye studenter og et virkningsfullt middel til å formidle EITs effekt.

2.3. Nye løsninger til markedet for å håndtere globale utfordringer

EIT tilrettelegger for, styrker og belønner entreprenører, innovatører, forskere, pedagoger, studenter og andre innovasjonsaktører, og sikrer at likestillingsperspektivet integreres, slik at de kan arbeide sammen i tverrfaglige team for å frambringe ideer og omdanne dem til både trinnvise og disruptive innovasjoner. Aktivitetene kjennetegnes av en åpen tilnærming til innovasjon og aktiviteter over landegrensene, med vekt på å innlemme relevante kunnskapstriangelaktiviteter som er vesentlige for at de skal bli vellykkede (f.eks. kan initiativtakere til prosjekter få bedre tilgang til: akademikere med særskilte kvalifikasjoner, nøkkelbrukere, nystartede foretak med innovative ideer, foretak etablert i andre land, som har relevante utfyllende eiendeler osv.).

Hovedlinjer

- a) Støtte til utvikling av nye produkter, tjenester og markedsmuligheter der kunnskapstriangelaktører samarbeider for å frambringe løsninger på globale utfordringer.
- b) Full integrering av hele innovasjonsverdikjeden: fra student til entreprenør, fra idé til produkt, fra laboratorium til kunde. Dette omfatter støtte til nystartede foretak og oppskalering av foretak.

- c) Yting av høynivå-tjenester og støtte to innovative foretak, herunder teknisk bistand til finjustering av produkter eller tjenester, omfattende veiledning, støtte for å sikre målkunder og innhente kapital, slik at de raskt kan komme på markedet og vokse.

2.4. Synergier og tilleggsverdi innenfor rammene av programmet

EIT trapper opp sin innsats for å dra nytte av synergier og komplementariteter mellom eksisterende KIC-er og med ulike aktører og initiativer på EU-plan og globalt plan, og vil utvide sitt nettverk av samarbeidende organisasjoner på både strategisk og operativt plan, samtidig som overlapping unngås.

Hovedlinjer

- a) Nært samarbeid med EIC og InvestEU for å strømlinjeforme støtten (dvs. finansiering og tjenester) som tilbys til innovative foretak i både oppstarts- og oppskalingsfasen, særlig gjennom KIC-er.
- b) Planlegging og gjennomføring av EIT-aktiviteter med sikte på å maksimere synergier og komplementaritet med andre deler av programmet.
- c) Samarbeid med medlemsstater, på både nasjonalt og regionalt plan, opprettelse av en strukturert dialog og samordning av innsats for å muliggjøre synergier med nasjonale og regionale initiativer, herunder strategier for smart spesialisering, også med hensyn til gjennomføringen av de europeiske innovasjonsøkosystemene, med sikte på å identifisere, dele og formidle beste praksis og læring.
- d) Deling og formidling av innovativ praksis og læring i og utenfor Europa, for å bidra til innovasjonspolitik i Europa i samordning med andre deler av programmet.
- e) Levering av bidrag til drøfting av innovasjonspolitik og bidrag til utformingen og gjennomføringen av EUs politiske prioriteringer gjennom løpende samarbeid med alle relevante kommisjonskontorer, andre EU-programmer og deres deltakere, og videre undersøkelse av muligheter innenfor rammen av initiativer til gjennomføring av politikk.
- f) Utnytting av synergier med andre EU-programmer, herunder slike som støtter utvikling av menneskelig kapital og innovasjon (f.eks. COST, ESF+, ERDF, Erasmus +, Kreativt Europa og COSME+/Det indre marked, InvestEU).
- g) Bygging av strategiske allianser med viktige innovasjonsaktører på unionsplan og internasjonalt plan, og støtte til KIC-er, slik at de kan utvikle samarbeid og forbindelser med viktige partnere i kunnskapstriangelet fra tredjeland, med sikte på å åpne nye markeder for løsninger støttet av KIC-er og tiltrekke finansiering og talenter fra utlandet. Tredjelands deltakelse skal fremmes i samsvar med prinsippene om gjensidighet og gjensidig nytte.

VEDLEGG III

EUROPEISKE PARTNERSKAP

Europeiske partnerskap skal velges ut og gjennomføres, overvåkes, evalueres og fases ut eller fornyes på grunnlag av følgende kriterier:

1. Utvelging

Dokumentasjon på at det europeiske partnerskapet mer effektivt vil nå de tilknyttede programmålene gjennom partneres deltakelse og engasjement, særlig med hensyn til å skape tydelige effekter for EU og dens borgere, og særlig med sikte på å skape resultater i forbindelse med globale utfordringer og forsknings- og innovasjonsmål, sikre EUs konkurransevne og bærekraft samt bidra til å styrke ERA og eventuelt internasjonale forpliktelser.

For institusjonaliserte europeiske partnerskap opprettet i henhold til artikkel 185 i TEUV kreves det at minst 40 % av medlemsstatene deltar.

- a) Det europeiske partnerskapets sammenheng med og synergier innenfor forsknings- og innovasjonsmiljøet i EU, i størst mulig samsvar med reglene for programmet.
- b) Det europeiske partnerskapets transparens og åpenhet med hensyn til identifiseringen av prioriteringer og mål i form av forventede resultater og effekter samt med hensyn til deltakelse fra partnere og berørte parter fra hele verdikjeden, fra forskjellige sektorer, bakgrunner og fagområder, også på internasjonalt plan når dette er relevant og ikke svekker den europeiske konkurransevnen; klare regler for fremming av SMB-ers deltakelse og for formidling og utnytting av resultater, herunder gjennom formidlerorganisasjoner.
- c) Forutgående påvisning av det europeiske partnerskapets addisjonalitet og retning, herunder en felles strategisk visjon om det europeiske partnerskapets formål. Visjonen omfatter særlig følgende:
  - i) Angivelse av målbare forventede resultater, resultater og effekter innenfor bestemte tidsfrister, herunder av vesentlig økonomisk og/eller samfunnsmessig verdi for Unionen.
  - ii) Påvisning av forventede kvalitative og betydelige kvantitative vektstangvirkninger, herunder en metode for måling av sentrale ytelsesindikatorer.
  - iii) Tilnærminger for å sikre fleksibilitet i gjennomføringen og med sikte på tilpasning til skiftende politiske, samfunnsmessige og/eller markedsmessige behov, eller vitenskapelige framskritt, for å øke sammenhengen i politikken på tvers av ulike plan, dvs. regionalt plan, nasjonalt plan og EU-plan.
  - iv) Avviklingsstrategier og tiltak for utfasing fra programmet.
- d) Forutgående påvisning av partnernes langsiktige forpliktelse, herunder en minsteandel av offentlige og/eller private investeringer.

For institusjonaliserte europeiske partnerskap som opprettes i samsvar med artikkel 185 eller 187 i TEUV, utgjør de finansielle bidragene og/eller bidragene i naturalier fra andre partnere enn Unionen minst 50 % og høyst 75 % av det europeiske partnerskapets samlede budsjettforpliktelser. For hvert institusjonaliserte europeiske partnerskap vil en andel av bidragene fra andre partnere enn Unionen være finansielle bidrag. For andre partnere enn Unionen og de deltakende statene bør finansielle bidrag hovedsakelig være rettet mot å dekke administrasjonskostnader og samordning og støtte samt andre ikke-konkurranseutsatte aktiviteter.

2. Gjennomføring:

- a) Systemisk tilnærming som sikrer aktiv og tidlig deltakelse fra medlemsstater og at de forventede effektene av det europeiske partnerskapet oppnås gjennom en fleksibel gjennomføring av felles tiltak med høy tilleggsverdi for Unionen som går lenger enn felles utlysninger for forsknings- og innovasjonsaktiviteter, herunder slike som er knyttet til markedet, lovgivning eller innføring av politikker.
- b) Hensiktsmessige tiltak som sikrer fortsatt åpenhet og transparens i forbindelse med gjennomføringen av initiativet, særlig med hensyn til fastsettelse av prioriteringer og deltakelse i utlysninger, informasjon om styringen, Unionens synlighet, kommunikasjon og oppsøkende tiltak, formidling og utnytting av resultater, herunder en tydelig strategi for åpen tilgang / brukere i hele verdikjeden.

- c) Samordning eller felles aktiviteter med andre relevante forsknings- og innovasjonsinitiativer for å sikre mest mulig sammenkopling og effektive synergier, blant annet for å fjerne potensielle hindringer for gjennomføring på nasjonalt plan og øke kostnadseffektiviteten.
  - d) Forpliktelser knyttet til finansielle bidrag og/eller bidrag i naturalier, fra hver partner i samsvar med nasjonale bestemmelser i hele initiativets varighet.
  - e) For institusjonaliserte europeiske partnerskap skal Kommisjonen ha tilgang til resultatene og annen informasjon om tiltakene, med sikte på å utvikle, gjennomføre og overvåke unionspolitikk eller -programmer.
3. Overvåking:
- a) Et overvåkingssystem i samsvar med artikkel 50 for å spore framskritt i retning av oppnåelsen av programspesifikke politiske mål, resultater og sentrale ytelsesindikatorer, slik at det er mulig å foreta en vurdering over tid av resultater, effekter og potensielle behov for korrigerende tiltak.
  - b) Særskilt rapportering om kvantitative og kvalitative vektstangvirkninger, herunder om tilsagn om og faktisk betalte finansielle bidrag og bidrag i naturalier, synlighet og posisjonering i internasjonal sammenheng, og privatsektorinvesteringers virkninger med hensyn til forsknings- og innovasjonsrelaterte risikoer.
  - c) Nærmere opplysninger om evalueringsprosessen og resultater fra alle utlysninger i forbindelse med europeiske partnerskap, som det skal gis rettidig tilgang til i en felles elektronisk database.
4. Evaluering, utfasing og fornyelse:
- a) Evaluering av oppnådde effekter på unionsplan og nasjonalt plan i forhold til fastsatte mål og sentrale ytelsesindikatorer, som inngår i progamevalueringen som er fastsatt i artikkel 52, herunder en vurdering av de mest effektive politiske intervensjonsmåtene for eventuelle framtidige tiltak; og posisjoneringen av en eventuell fornyelse av et europeisk partnerskap i det samlede europeiske partnerskapslandskapet og dets politiske prioriteringer.
  - b) I mangel av fornyelse, hensiktsmessige tiltak som sikrer utfasing av finansiering under programmet i samsvar med de vilkårene og den fristen som på forhånd er avtalt med de forpliktete partnerne, uten at dette berører en eventuell fortsatt tverrnasjonal finansiering fra nasjonale programmer eller andre unionsprogrammer, og uten at det berører private investeringer og pågående prosjekter.
-

VEDLEGG IV

SYNERGIER MED ANDRE EU-PROGRAMMER

Synergier med andre EU-programmer bygger på komplementaritet mellom programmets utforming og mål og på at finansieringsregler og -prosesser er kompatible på gjennomføringsnivå.

Finansiering fra programmet skal bare brukes til å finansiere forsknings- og innovasjonsaktiviteter. Den strategiske planleggingen skal sikre tilpasning av prioriteringer for ulike EU-programmer og sikre sammenheng i finansieringsmulighetene i ulike faser av forsknings- og innovasjonssyklusen. Blant annet skal samfunnsoppdrag og europeiske partnerskap dra nytte av synergier med andre EU-programmer og -politikker.

Utnyttingen av forskningsresultater og innovative løsninger utviklet i forbindelse med rammeprogrammet skal gjøres lettere med støtten fra andre EU-programmer, særlig gjennom formidling og utnytting av strategier, kunnskapsoverføring, komplementære og kumulative finansieringskilder, og tilhørende politiske tiltak. Finansiering til forsknings- og innovasjonsaktiviteter skal dra fordel av harmoniserte regler som er utformet for å sikre tilleggsverdi for Unionen, for å unngå overlapping med andre unionsprogrammer og for å etterstrebe størst mulig effektivitet og administrativ forenkling.

Nedenfor gis en nærmere beskrivelse av hvordan disse synergiene skal oppnås mellom rammeprogrammet og de ulike EU-programmene.

1. Synergier med Det europeiske garantifond for landbruket (EAGF) og Det europeiske fond for utvikling av landdistriktene (EAFRD) under den felles landbrukspolitikken (CAP) skal sikre at
  - a) forsknings- og innovasjonsbehovene i landbrukssektoren og landdistriktene identifiseres, for eksempel innenfor rammene av det europeiske innovasjonspartnerskapet om produktivitet og bærekraft i landbruket, og at de tas i betraktning i forbindelse med programmets strategiske planlegging og arbeidsprogrammene,
  - b) den felles landbrukspolitikken utnytter forsknings- og innovasjonsresultater best mulig og fremmer bruk, gjennomføring og utnytting av innovative løsninger, herunder løsninger fra prosjekter som finansieres gjennom rammeprogrammene for forskning og innovasjon, det europeiske innovasjonspartnerskapet om produktivitet og bærekraft i landbruket og de relevante kunnskaps- og innovasjonsnettverkene (KIC-ene) til Det europeiske institutt for innovasjon og teknologi (EIT),
  - c) EAFRD gir støtte til innføring og formidling av kunnskap og løsninger fra programmets resultater, noe som fører til en mer dynamisk landbrukssektor og nye muligheter for utvikling av landdistriktene.
2. Synergier med Det europeiske hav-, fiskeri- og akvakulturfond (EMFAF) skal sikre at
  - a) det er nær sammenheng mellom programmet og EMFAF, ettersom Unionens forsknings- og innovasjonsbehov på området marin og integrert havpolitikk kommer til uttrykk i programmet strategiske planlegging,
  - b) EMFAF støtter utrulling av nye teknologier og innovative produkter, prosesser og tjenester, særlig slike som følger av programmet på området marin og integrert havpolitikk; EMFAF fremmer også innsamling, behandling og overvåking av grunndata, og formidler relevante tiltak som støttes under programmet, noe som i sin tur bidrar til gjennomføringen av den felles fiskeripolitikken, EUs integrerte havpolitikk, internasjonal havforvaltning og internasjonale forpliktelser.
3. Synergier med Det europeiske fond for regionutvikling (ERDF) skal sikre at
  - a) ordninger for alternativ og kumulativ finansiering fra ERDF og programmet støtter aktiviteter som særlig kan knytte sammen strategier for smart spesialisering og fremragende kvalitet innenfor forskning og innovasjon, herunder felles tverrregionale/tverrnasjonale programmer og felleseuropeiske forskningsinfrastrukturer, med sikte på å styrke Det europeiske forskningsområdet og bidra til bærekraftsmålene,
  - b) ERDF vektlegger blant annet utvikling og styrking av regionale og lokale forsknings- og innovasjonsøkosystemer, nettverk og industriell omstilling, herunder støtte til oppbygging av forsknings- og innovasjonskapasitet, og utbredelsen av resultater samt innføring av nye teknologier og innovative og klimavennlige løsninger fra rammeprogrammene for forskning og innovasjon gjennom ERDF.

4. Synergier med Det europeiske sosialfond pluss (ESF+) skal sikre at
  - a) ESF+ gjennom nasjonale eller regionale programmer kan integrere og oppskalere innovative kursplaner som støttes av programmet, for å utstyre mennesker med de ferdighetene og den kompetansen som er nødvendig for å dekke de endrede behovene på framtidens arbeidsmarked,
  - b) ordninger for alternativ og kombinert finansiering fra ESF+ kan brukes til å støtte programaktiviteter som fremmer utviklingen av menneskelige ressurser innenfor forskning og innovasjon med sikte på å styrke ERA,
  - c) ESF+ integrerer innovative teknologier og nye forretningsmodeller og løsninger, særlig fra programmet, med sikte på å bidra til innovative, effektive og bærekraftige helsesystemer og lette unionsborgernes tilgang til bedre og sikrere helsetjenester.
5. Synergier med EU4Health-programmet skal sikre at
  - a) Unionens forsknings- og innovasjonsbehov på området helse blir identifisert og fastsatt gjennom programmets strategiske planlegging,
  - b) EU4Health-programmet bidrar til å sikre best mulig bruk av forskningsresultater, særlig resultater som følge av programmet.
6. Synergier med ordningen for et sammenkople Europa (CEF) skal sikre at
  - a) forsknings- og innovasjonsbehov på transport- og energiområdet og i den digitale sektoren i EU identifiseres og fastsettes i forbindelse med programmets strategiske planlegging,
  - b) CEF støtter en storstilt innføring og utnytting av innovative nye teknologier og løsninger innenfor transport, energi og digitale fysiske infrastrukturer, særlig slike som er resultat av rammeprogrammene for forskning og innovasjon,
  - c) det blir lagt til rette for utveksling av informasjon og data mellom programmet og CEF-prosjekter, for eksempel ved at det legges vekt på teknologier fra programmet som raskt kan slippes ut på markedet, og som kan videreutvikles gjennom CEF.
7. Synergier med programmet for et digitalt Europa (DEP) skal sikre at
  - a) flere temaområder som behandles i programmet og DEP, konvergerer, men typen av støttede tiltak og deres forventede resultater og intervensjonslogikk er forskjellige og komplementære,
  - b) forsknings- og innovasjonsbehov i forbindelse med programmets digitale aspekter identifiseres og fastsettes i forbindelse med dets strategiske planlegging; dette omfatter forskning og innovasjon med sikte på databehandling med høy kapasitet, kunstig intelligens, cybersikkerhet, blokkjedeteknologier, kvanteteknologier som kombinerer digitale og andre støtteteknologier med ikke-teknologiske innovasjoner; det gis støtte til oppskalering av foretak som introduserer banebrytende innovasjoner (hvorav mange vil kombinere digitale og fysiske teknologier); og støtte til digitale forskningsinfrastrukturer,
  - c) DEP vektlegger storstilt digital kapasitets- og infrastrukturopbygging for eksempel innenfor databehandling med høy kapasitet, kunstig intelligens, cybersikkerhet, blokkjedeteknologier, kvanteteknologier og avanserte digitale ferdigheter med sikte på bred innføring og utnytting i Unionen av kritiske eksisterende eller testede innovative digitale løsninger innenfor en EU-ramme på områder av allmenn interesse (f.eks. helse, offentlig forvaltning, rettsvesen og utdanning) eller markedssvikt (f.eks. digitalisering av foretak, særlig SMB-er); DEP gjennomføres først og fremst gjennom samordnede og strategiske investeringer med medlemsstatene, særlig gjennom felles offentlige innkjøp, slik at digital kapasitet deles i hele Unionen og gjennom tiltak på unionsplan som støtter samvirkingsevne og standardisering som ledd i utviklingen av et digitalt indre marked,
  - d) DEP-kapasitet og -infrastrukturer stilles til rådighet for forsknings- og innovasjonsfellesskapet, herunder for aktiviteter som støttes gjennom programmet, inkludert testing, forsøk og demonstrasjon på tvers av alle sektorer og fagområder,
  - e) nye digitale teknologier som er utviklet gjennom programmet, gradvis innføres og anvendes av DEP,
  - f) programmets initiativer med sikte på å utvikle læreplaner for ferdigheter og kompetanse, herunder slike som anvendes ved de relevante KIC-ene til EIT, suppleres med støtte fra DEP til kapasitetsoppbygging i avanserte digitale ferdigheter,
  - g) det foreligger solide ordninger for samordning i forbindelse med strategisk programmering, operative framgangsmåter og styringsstrukturer for begge programmene.

8. Synergier med programmet for det indre marked skal sikre at
  - a) programmet for det indre marked håndterer markedssvikt som påvirker SMB-er, og fremmer entreprenørskap samt foretaksetablering og -vekst, og at det er komplementaritet mellom programmet for det indre marked og tiltakene fra både EIT og EIC for innovative foretak samt innenfor støttetjenester for SMB-er, særlig når markedet ikke bidrar med levedyktig finansiering,
  - b) Enterprise Europe-nettverket i likhet med andre eksisterende støttestrukturer for SMB-er (f.eks. nasjonale kontaktpunkter, innovasjonskontorer, digitale innovasjonsnav, kompetansesentre, inkubatorer) kan levere støttetjenester innenfor rammene av programmet, herunder EIC.
9. Synergier med LIFE – programmet for miljø- og klimatiltak skal sikre at
  - a) forsknings- og innovasjonsbehovene med sikte på å håndtere miljø-, klima- og energiutfordringer i EU identifiseres og fastsettes i forbindelse med den strategiske planleggingen av programmet,
  - b) LIFE fortsatt fungerer som en katalysator for gjennomføringen av Unionens politikk og lovgivning på områdene miljø, klima og energi, blant annet ved å innlemme og anvende forsknings- og innovasjonsresultater fra programmet og bidra til at de utnyttes på nasjonal, interregionalt og regionalt plan der dette kan medvirke til å løse problemer på områdene miljø, klima eller omstilling til ren energi. LIFE vil særlig fortsatt stimulere synergier med programmet gjennom tildelingen av en bonus i forbindelse med evalueringen av forslag som omfatter utnyttningen av programmets resultater.
  - c) LIFE's standardtiltaksprosjekter støtter utvikling, testing eller demonstrasjon av egnede teknologier eller metoder for gjennomføring av Unionens miljø- og klimapolitikk, som senere kan anvendes i stor skala med finansiering fra andre kilder, blant annet fra programmet. EIT og EIC kan gi støtte til oppskalering og kommersialisering av nye banebrytende ideer som kan oppstå i forbindelse med gjennomføringen av LIFE-prosjekter.
10. Synergier med Erasmus+ skal sikre at
  - a) kombinerte ressurser fra programmet, herunder fra EIT, og Erasmus+ brukes til å støtte aktiviteter med sikte på å styrke, modernisere og omstille institusjoner for høyere utdanning i Europa. Programmet vil utfylle Erasmus+ programmets støtte til initiativet «Europeiske universiteter», særlig dets forskningsdimensjon når det er hensiktsmessig, som ledd i utviklingen av nye felles og integrerte langsiktige og bærekraftige strategier for utdanning, forskning og innovasjon som bygger på tverrfaglige og tverrsektorielle tilnæringer, med sikte på at virkeliggjøre kunnskapstriangelet. EITs aktiviteter kan utfylle de strategiene som skal gjennomføres i forbindelse med initiativet «Europeiske universiteter»,
  - b) programmet og Erasmus+ fremmer integreringen av utdanning og forskning ved å gjøre det lettere for institusjoner for høyere utdanning å formulere og fastsette felles utdannings-, forsknings- og innovasjonsstrategier og -nettverk, supplere undervisningssystemer, lærere og undervisere med de seneste forskningsresultatene og -praksisene, og tilby aktiv forskningserfaring til alle studenter og ansatte innenfor høyere utdanning, særlig forskere, og støtte andre aktiviteter som integrerer videregående utdanning, forskning og innovasjon.
11. Synergier med Unionens romprogram skal sikre at
  - a) forsknings- og innovasjonsbehovene til Unionens romprogram og opp- og nedstrøms i EUs romsektor identifiseres og fastsettes i forbindelse med programmets strategiske planlegging; romforskningstiltak som gjennomføres innenfor rammen av programmet, vil bli gjennomført idet det tas hensyn til innkjøp og rettssubjekters støtteberettigelse i tråd med bestemmelsene i Unionens romprogram, når det er relevant,
  - b) romdata og -tjenester som Unionens romprogram stiller til rådighet som et offentlig gode, brukes til å utvikle banebrytende løsninger gjennom forskning og innovasjon, herunder i programmet, særlig for bærekraftige matvarer og naturressurser, klimaovervåking, atmosfæren, kyst- og havmiljø, smarte byer, oppkoplet og automatisert mobilitet, sikkerhet og katastrofehåndtering,
  - c) Copernicus-tjenester for tilgang til data og informasjon bidrar til EOSC og dermed letter forskeres, vitenskapsfolks og innovatørers tilgang til Copernicus-data; forskningsinfrastrukturer, særlig feltobservasjonsnettverk, utgjør vesentlige deler av den feltobservasjonsinfrastrukturen som danner grunnlag for Copernicus-tjenester, og disse vil i sin tur dra nytte av informasjon som produseres av Copernicus-tjenestene.

12. Synergier med ordningen for naboskap, utvikling og internasjonalt samarbeid (NDICI) og ordningen med bistand før tiltredelse (IPA III) skal sikre at
  - a) forsknings- og innovasjonsbehovene på områdene for NDICI og IPA III identifiseres i forbindelse med programmets strategiske planlegging, i tråd med bærekraftsmålene,
  - b) programmets forsknings- og innovasjonsaktiviteter med deltakelse fra tredjeland og målrettede internasjonale samarbeidstiltak etterstreber tilpasning til og sammenheng med parallelle markedsintroduksjons- og kapasitetsoppbyggingstiltak innenfor rammene av NDICI og IPA III, basert på en felles definisjon av behov og intervensjonsområder.
13. Synergier med fondet for indre sikkerhet og instrumentet for grenseforvaltning som en del av fondet for integrert grenseforvaltning skal sikre at
  - a) forsknings- og innovasjonsbehovene på områdene sikkerhet og integrert grenseforvaltning identifiseres og fastsettes i forbindelse med programmets strategiske planlegging,
  - b) fondet for indre sikkerhet og fondet for integrert grenseforvaltning støtter innføringen av innovative nye teknologier og løsninger, særlig slike som følger av rammeprogrammene for forskning og innovasjon på området sikkerhetsforskning.
14. Synergier med InvestEU-programmet skal sikre at
  - a) programmet gjennom Horisont Europa og EIC gir blandet finansiering til innovatører med et høyt risikonivå som ikke får tilstrekkelig og levedyktig finansiering fra markedet; programmet støtter samtidig effektiv gjennomføring og forvaltning av den privatfinansierte delen av blandet finansiering gjennom fond og formidlere som støttes av InvestEU-programmet og andre,
  - b) finansielle instrumenter til forskning og innovasjon samt SMB-er grupperes sammen under InvestEU-programmet, særlig gjennom et særskilt tematisk forsknings- og innovasjonsvindu, og gjennom produkter som utrulles innenfor rammen av SMB-vinduet, for dermed å bidra til å oppfylle begge programmenes mål samt etablere sterke komplementære forbindelser mellom de to programmene,
  - c) programmet gir hensiktsmessig støtte til omlegging av prosjekter som anses om lønnsomme, men som ikke er egnet til å motta EIC-finansiering, i retning av InvestEU-programmet, når det er relevant.
15. Synergier med innovasjonsfondet i henhold til ordningen for handel med utslippkvoter («innovasjonsfondet») skal sikre at
  - a) innovasjonsfondet er spesifikt rettet mot innovasjon innen lavutslippsteknologi og -prosesser, herunder miljømessig sikker karbonfangst og -bruk som bidrar vesentlig til å begrense klimaendringer, og produkter som erstatter karbonintensive produkter, og til å stimulere oppbygging og drift av prosjekter med miljømessig sikker fangst og geologisk lagring av CO₂ som mål, samt nyskapende teknologier for fornybar energi og energilagring, og til å tilrettelegge for og stimulere produksjon av «grønnere» produkter,
  - b) programmet finansierer utvikling og demonstrasjon av teknologier, herunder banebrytende løsninger, som kan skape resultater med hensyn til Unionens mål for klimanøytralitet, energi og industriell omstilling, særlig gjennom aktiviteter under søyle II og III,
  - c) innovasjonsfondet, forutsatt at utvelgings- og tildelingskriteriene er oppfylt, kan støtte demonstrasjonsfasen av støtteberettigede prosjekter som kan ha mottatt støtte fra programmet, og det skal etableres sterke komplementære forbindelser mellom de to programmene.
16. Synergier med ordningen for rettferdig overgang skal sikre at
  - a) forsknings- og innovasjonsbehov blir identifisert gjennom programmets strategiske planlegging med sikte på å støtte en rettferdig overgang til klimanøytralitet,
  - b) innføringen og utnyttningen av innovative og klimavennlige løsninger, særlig slike som følger av programmet, blir fremmet.
17. Synergier med Euratoms forsknings- og utdanningsprogram skal sikre at
  - a) programmet og Euratoms forsknings- og utdanningsprogram utvikler omfattende tiltak som støtter utdanning og opplæring (herunder MSCA) med sikte på å opprettholde og utvikle relevante ferdigheter i Europa,

- b) programmet og Euratoms forsknings- og utdanningsprogram utvikler felles forskningstiltak rettet mot tverrgående aspekter ved sikker og sikret bruk av andre anvendelser enn strømproduksjon i forbindelse med ioniserende stråling, i sektorer som medisin, industri, landbruk, romvirksomhet, klimaendringer, sikkerhet, kriseberedskap og bidrag til atomforskning.
18. Potensielle synergier med Det europeiske forsvarsfondet skal gavne sivil og forsvarsrettet forskning med sikte på å unngå unødig overlapping og i samsvar med artikkel 5 og artikkel 7 nr. 1.
  19. Synergier med programmet Kreativt Europa skal oppnås ved å identifisere forsknings- og innovasjonsbehov på området kulturelle og kreative politikker i forbindelse med den strategiske planleggingen av programmet.
  20. Synergier med ordningen for gjenoppbygging og robusthet skal sikre at
    - a) forsknings- og innovasjonsbehov med hensyn til støtte for å gjøre medlemsstatenes økonomier og samfunn mer robuste og bedre forberedt på framtiden, blir identifisert gjennom programmets strategiske planlegging,
    - b) spredningen og utnyttningen av innovative løsninger, særlig slike som følger av programmet, støttes.
-

VEDLEGG V

NØKKELENDIKATORER FOR EFFEKTVEIER

Overvåkingen av rammeprogrammets framdrift i retning av målene nevnt i artikkel 3 skal bygge på effektveier og tilknyttede nøkkelindikatorer for effektveier. Effektveiene skal være følsomme for tidsfaktoren og gjenspeile tre komplementære effekt-kategorier, basert på tre ulike typer effekter av forsknings- og innovasjonsinvesteringer: vitenskapelige, samfunnsmessige og teknologiske eller økonomiske. For hver av disse effektkategoriene brukes referanseindikatorer til å spore framgangen, med skille mellom kort, mellomlang eller lang sikt, også etter programmets levetid, med mulighet for videre inndeling, blant annet etter medlemsstater og assosierte land. Disse indikatorene skal utarbeides ved hjelp av kvantitative og kvalitative metoder. De enkelte programdelene bidrar til disse indikatorene i varierende grad og gjennom ulike ordninger. Ytterligere indikatorer kan, dersom det er relevant, brukes for å overvåke enkelte programdeler.

Mikrodataene som danner grunnlag for nøkkelindikatorerne for effektveier, samles inn for alle deler av programmet og for alle leveringsordninger på en sentralt forvaltet og ensartet måte og med et hensiktsmessig detaljnivå, og med minst mulig rapporteringsbyrde for støttmottakerne.

I tillegg til nøkkelindikatorerne for effektveier samles det inn data om det optimerte bidraget fra programmet for styrking av ERA, fremming av kvalitetsbasert programdeltakelse fra alle medlemsstater, samt tilrettelegging for samarbeidsforbindelser innenfor europeisk forskning og innovasjon, og disse dataene vil rapporteres i nær sanntid som en del av dataene fra gjennomføringen og forvaltningen omhandlet i artikkel 50. Dette omfatter overvåking av samarbeidsforbindelser, nettverksanalyser, data om forslag, søknader, deltakelser og prosjekter; søkere og deltakere (herunder type organisasjon (f.eks. sivilsamfunnsorganisasjoner, SMB-er og privat sektor), land (f.eks. en bestemt klassifisering for grupper av land, for eksempel medlemsstater, assosierte land og tredjeland), kjønn, rolle i prosjektet, vitenskapelig fagområde/sector, herunder SSH), og nivået av klimaintegrering og tilknyttede utgifter.

Indikatorer for vitenskapsrelaterte effektveier

Programmet forventes å få en vitenskapsrelatert effekt ved at det skapes ny kunnskap av høy kvalitet, gjennom styrking av menneskelige ressurser innenfor forskning og innovasjon, og ved at utbredelse av kunnskap og åpen forskning fremmes. Framskritt med hensyn til disse effektene overvåkes ved hjelp av referanseindikatorer fastsatt for de følgende tre sentrale effektveiene.

Tabell 1

Effekter for vitenskapen	Kortsiktige	På mellomlang sikt	Langsiktige
Utvikling av ny kunnskap av høy kvalitet	Publikasjoner – Antall fagfelleverderte vitenskapelige publikasjoner som følge av programmet	Siteringer – Vektet indeks over siterte fagfelleverderte publikasjoner som følge av programmet	Forskning i verdensklasse – Antall og andel av fagfelleverderte publikasjoner fra prosjekter finansiert av programmet som utgjør sentrale bidrag til vitenskapelige områder
Styrking av menneskelig kapital innenfor forskning og innovasjon	Ferdigheter – Antall forskere som har deltatt i kompetanseutviklingsaktiviteter (gjennom utdanning, mentorordninger, coaching, mobilitet og tilgang til forsknings- og innovasjonsinfrastruktur) i prosjekter finansiert av programmet	Karrierer – Antall og andel av forskere som har deltatt i kompetanseheving i regi av programmet, som har fått økt individuell innflytelse innenfor sitt forsknings- og innovasjonsområde	Arbeidsvilkår – Antall og andel av forskere under rammeprogrammet som etter kompetanseutvikling i regi av programmet har fått bedre arbeidsvilkår, herunder forskerlønn

Effekter for vitenskapen	Kortsiktige	På mellomlang sikt	Langsiktige
Utbredelse av kunnskap og åpen forskning fremmes	Delt kunnskap – Andel av forskningsresultater knyttet til rammeprogrammet (åpne data / åpen publisering / åpen programvare osv.) som deles via åpne kunnskapsinfrastrukturer	Kunnskapsformidling – Andel av rammeprogrammets forskningsresultater som det er åpen tilgang til, som aktivt brukes/sites	Nye samarbeidsforbindelser – Andel av programmets støttmottakere som har utviklet nye tverrfaglige/tverrsektorielle samarbeidsforbindelser med brukere av deres åpne forskningsresultater knyttet til programmet

Indikatorer for samfunnsrelaterte effektveier

Programmet forventes å få samfunns effekt gjennom håndteringen av Unionens politiske prioriteringer og globale utfordringer, herunder bærekraftsmålene, ved å følge prinsippene for 2030-agendaen og Paris-avtalen, gjennom forskning og innovasjon, og å gi fordeler og effekter gjennom samfunnsoppdrag innenfor forskning og innovasjon og europeiske partnerskap samt styrke utnyttningen av innovasjon i samfunnet, og dermed bidra til velferd for befolkningen. Framskritt med hensyn til disse effektene overvåkes ved hjelp av referanseindikatorer fastsatt for de følgende tre sentrale effektveiene.

Tabell 2

Effekter for samfunnet	Kortsiktige	På mellomlang sikt	Langsiktige
Håndtering av Unionens politiske prioriteringer og globale utfordringer gjennom forskning og innovasjon	Resultater – Antall og andel av resultater med sikte på å håndtere spesifikke EU-politiske prioriteringer og globale utfordringer (herunder bærekraftsmål) (flerdimensjonalt: for hver prioritet som er identifisert) Herunder: Antall og andel av klimarelevante resultater med sikte på å oppfylle Unionens forpliktelse i henhold til Paris-avtalen	Løsninger – Antall og andel av innovasjoner og forskningsresultater som gjelder identifiserte EU-politiske prioriteringer og globale utfordringer (herunder bærekraftsmål) (flerdimensjonalt: for hver prioritet som er identifisert) Herunder: Antall og andel av klimarelevante innovasjons- og forskningsresultater med sikte på å oppfylle Unionens forpliktelse i henhold til Paris-avtalen	Fordeler – Samlede anslåtte effekter av bruken/utnyttningen av resultater som er finansiert gjennom programmet, på håndteringen av spesifikke EU-politiske prioriteringer og globale utfordringer (herunder bærekraftsmål), inkludert bidrag til politikken og lovgivningsprosessen (for eksempel normer og standarder) (flerdimensjonalt: for hver prioritet som er identifisert) Herunder: Samlede anslåtte effekter av bruken/utnyttningen av klimarelevante resultater som er finansiert gjennom programmet, med sikte på å oppfylle Unionens forpliktelse i henhold til Paris-avtalen, inkludert bidrag til politikken og lovgivningsprosessen (for eksempel normer og standarder)
Det skapes fordeler og effekter gjennom samfunnsoppdrag innen forskning og innovasjon	Resultater av samfunnsoppdrag innen forskning og innovasjon – Resultater av spesifikke samfunnsoppdrag innen forskning og innovasjon (flerdimensjonalt: for hvert samfunnsoppdrag som er identifisert)	Resultater av samfunnsoppdrag innen forskning og innovasjon – Mål som er nådd gjennom spesifikke samfunnsoppdrag innen forskning og innovasjon (flerdimensjonalt: for hvert samfunnsoppdrag som er identifisert)	Oppnåelse av mål for samfunnsoppdrag innen forskning og innovasjon – Mål som er nådd gjennom spesifikke samfunnsoppdrag innen forskning og innovasjon (flerdimensjonalt: for hvert samfunnsoppdrag som er identifisert)

Effekter for samfunnet	Kortsiktige	På mellomlang sikt	Langsiktige
Økt utnyttning av forskning og innovasjon i samfunnet	Samskaping – Antall og andel av prosjekter finansiert gjennom programmet der EU-borgere og sluttbrukere bidrar til samskaping av forsknings- og innovasjonsinnhold	Engasjement – Antall og andel av deltakende rettssubjekter som har ordninger for å engasjere borgere og sluttbrukere etter avslutningen av prosjekter finansiert gjennom programmet	Forskning og innovasjon tas i bruk i samfunnet – Innføring og spredning av programmets samskapede forskningsresultater og innovative løsninger

Indikatorer for teknologi- og økonomirelaterte effektveier

Programmet forventes å få teknologiske og økonomiske effekter, særlig i Unionen, ved at det bidrar til foretaksetablering og -vekst, særlig når det gjelder SMB-er, herunder nystartede foretak, noe som skaper direkte og indirekte arbeidsplasser, særlig i Unionen, og ved at det mobiliserer investeringer innenfor forskning og innovasjon. Framskritt med hensyn til disse effektene overvåkes ved hjelp av referanseindikatorer fastsatt for de følgende tre sentrale effektveiene.

Tabell 3

Effekter for teknologien/økonomien	Kortsiktige	På mellomlang sikt	Langsiktige
Innovasjonsbasert vekst skapes	Innovative resultater – Antall innovative produkter, prosesser eller metoder fra programmet (inndelt etter type innovasjon) og søknader om immaterialrettigheter	Innovasjoner – Antall innovasjoner fra prosjekter finansiert gjennom programmet (etter type innovasjon), herunder fra tildelte immaterialrettigheter	Økonomisk vekst – Etablering, vekst og markedsandeler for foretak som har utviklet innovasjoner under programmet
Flere og bedre jobber skapes	Sysselsettingsstøtte – Antall skapte jobber og bevarte jobber (heltidsekvivalenter) i deltakende støttemottakende rettssubjekter for prosjekt finansiert gjennom programmet (inndelt etter type jobb)	Vedvarende sysselsetting – Økning i antall jobber (heltidsekvivalenter) i deltakende rettssubjekter etter prosjekt som finansieres gjennom programmet (inndelt etter type jobb)	Samlet jobbskaping – Antall direkte og indirekte jobber som er skapt eller bevart som følge av spredning av resultater av programmet (inndelt etter type jobb)
Mobilisering av investeringer i forskning og innovasjon	Saminvestering – Summen av offentlige og private investeringer som ble mobilisert gjennom den opprinnelige investeringen gjennom programmet	Oppskalering – Summen av offentlige og private investeringer som ble mobilisert med sikte på å utnytte eller oppskalere resultater av programmet (herunder utenlandske direkteinvesteringer)	Bidrag til «3 %-målet» – Programmets bidrag til Unionens framskritt mot målet om 3 % av BNP

VEDLEGG VI

OMRÅDER FOR MULIGE SAMFUNNSOPPDRAK OG OMRÅDER FOR MULIGE INSTITUSJONALISERTE EUROPEISKE PARTNERSKAP SOM SKAL OPPRETTES I HENHOLD TIL ARTIKKEL 185 ELLER 187 I TEUV

I samsvar med artikkel 8 og 12 i denne forordningen er områdene for mulige samfunnsoppdrag og mulige europeiske partnerskap som skal opprettes i henhold til artikkel 185 eller 187 i TEUV, angitt i dette vedlegget.

I. Områder for mulige samfunnsoppdrag:

- Samfunnsoppdragsområde 1: Tilpasning til klimaendring, herunder samfunnsendring.
- Samfunnsoppdragsområde 2: Kreft.
- Samfunnsoppdragsområde 3: Sunne hav, sjøer, kystområder og vassdrag.
- Samfunnsoppdragsområde 4: Klimanøytrale og smarte byer.
- Samfunnsoppdragsområde 5: Jordhelse og mat.

Hvert samfunnsoppdrag følger prinsippene angitt i artikkel 8 nr. 4 i denne forordningen.

II. Områder for mulige institusjonaliserte europeiske partnerskap på grunnlag av artikkel 185 eller 187 i TEUV:

- Partnerskapsområde 1: Raskere utvikling og sikrere bruk av helseinnovasjoner for europeiske pasienter, og global helse.
- Partnerskapsområde 2: Fremming av digitale og muliggjørende nøkkelt teknologier og bruken av dem, inkludert, men ikke begrenset til nye teknologier som kunstig intelligens, fotonikk og kvanteteknologi.
- Partnerskapsområde 3: Europeisk lederskap innenfor måleteknikk, herunder et integrert måleteknisk system.
- Partnerskapsområde 4: Økt konkurransevne, sikkerhet og miljøprestasjon innenfor Unionens lufttrafikk, luftfart og jernbane.
- Partnerskapsområde 5: Bærekraftige, inkluderende og sirkulære biobaserte løsninger.
- Partnerskapsområde 6: Hydrogen og teknologier for bærekraftig lagring av energi, med mindre miljøavtrykk og mindre energiintensiv produksjon.
- Partnerskapsområde 7: Rene, sammenkoblede, samarbeidsrettede, autonome og automatiserte løsninger for menneskers og varers framtidige transportbehov.
- Partnerskapsområde 8: Innovative og forsknings- og innovasjonsintensive SMB-er.

Vurderingen av behovet for et institusjonalisert europeisk partnerskap på et av de ovennevnte partnerskapsområdene kan resultere i et forslag i samsvar med Kommisjonens initiativrett. Ellers kan det respektive partnerskapsområdet også være omfattet av et europeisk partnerskap i henhold til artikkel 10 nr. 1 bokstav a) eller b) i denne forordningen eller gjennomføres ved hjelp av utlysninger innenfor rammen av programmet.

Ettersom de mulige områdene for institusjonaliserte europeiske partnerskap dekker brede temaområder, kan de gjennomføres av mer enn ett europeisk partnerskap, avhengig av de vurderte behovene.
